Monah Pimen Vlad

SFÂNTUL MUNTE ATHOS GRĂDINA MAICII DOMNULUI

Editura Evanghelismos
București 2016

MONAH PIMEN VLAD

SFÂNTUL MUNTE ATHOS, GRĂDINA MAICII DOMNULUI

MONAH PIMEN VLAD

SFÂNTUL MUNTE ATHOS,

GRĂDINA MAICII DOMNULUI

Editura Evanghelismos
București, 2016

Culegere computerizată şi corectură:
Prof. Elisabeta Filioreanu

Monah Pimen Vlad
Chilia «Intrarea în Biserică a Maicii Domnului»
Schitul Lacu – Sfântul Munte Athos
P.O. Box 146 Kareia
Telefon: 00306946572266

© Copyright pentru ediția de față
Editura Evanghelismos

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PIMEN VLAD, monah
Sfântul Munte Athos, Grădina Maicii Domnului /
monah Pimen Vlad. -
București: Evanghelismos, 2016

ISBN 978-606-8562-27-8
281.94(495 Athos)

Cuvânt-înainte

Cu mintea şi cu priceperea mea slabă, îndrăznesc să aştern pe hârtie câteva date, mărturii şi minuni despre Sfântul Munte al Athonului, care, pe bună dreptate, mai este numit şi «Grădina Maicii Domnului».

Sfântul Munte al Athonului este o peninsulă legată de pământul Greciei în partea dinspre miazăzi, având celelalte trei părţi scăldate de Marea Egee. Lungimea Sfântului Munte este de 60 km, iar lăţimea variază între 12 şi 18 km. Altitudinea vârfului Athonului este de 2034 de metri, iar suprafaţa peninsulei este de 389 km^2.

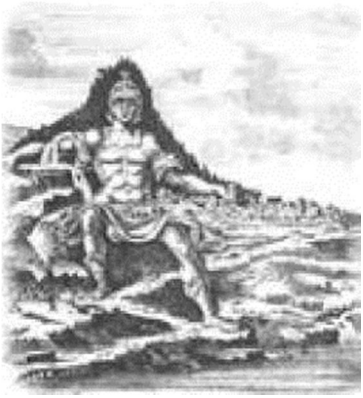

Până la venirea Maicii Domnului aici, Sfântul Munte se afla în întunericul închinării la idoli. Se aflau multe capişti idoleşti, iar pe vârful Athonului se afla idolul Apolon, fiind făcut din aur şi având o înălţime uriaşă. Se spune că atunci când era luminat de soare, se vedea tocmai de la Constantinopol. La acest idol, veneau mulţi şi i se închinau, iar diavolii care locuiau în el răspundeau la întrebările lor, dar mai întâi trebuia să li se aducă jertfe, chiar pe unii din copiii lor. Şi acum se păstrează altare idoleşti, având pietre cu canal de scurgere a sângelui, pe care se junghiau copiii mici.

Despre încreştinarea Sfântului Munte se cunosc din tradiţie următoarele:

După Înălţarea Domnului nostru Iisus Hristos la cer, Sfinţii Apostoli, împreună cu Maica Domnului, au aruncat sorţi să vadă ce parte a pământului li se va încredinţa pentru propovăduirea Evangheliei. Sorţii Maicii Domnului au căzut să meargă pe pământul Ivirului, care acum se numeşte Gruzia. Preasfânta s-a bucurat şi se pregătea pentru plecare, dar i s-a arătat îngerul Domnului şi i-a zis să nu se depărteze de Ierusalim, că ţara ce i-a căzut se va lumina mai târziu, iar acum să primească îngrijirea altui pământ, pe care i-l va arăta Domnul. Astfel, Maica Domnului a rămas în Ierusalim în casa preaiubitului ucenic al Domnului, Sfântul Apostol Ioan.

Plecarea ei a fost în felul următor:

Lazăr, care a fost înviat de Mântuitorul Hristos a patra zi, se afla în insula Cipru, unde fusese hirotonit episcop de Sfântul Apostol Varnava. Fiind, deci, în Cipru, a dorit din tot sufletul s-o vadă pe Maica Domnului, dar ezita să meargă în Ierusalim, ferindu-se de ura evreilor, care căutau să-l omoare. Aşa că i-a scris Preasfintei Fecioare, rugând-o să vină în insula Cipru. Maica Domnului a răspuns că va veni, dar să-i trimită o corabie.

Când Maica Domnului împreună cu Sfântul Apostol Ioan călătoreau

spre insula Cipru, din rânduiala lui Dumnezeu s-a ridicat o furtună pe mare şi corabia a fost dusă în apropierea Muntelui Athonului. Văzând frumuseţea locului, Preasfânta Fecioară a cerut Fiului ei să-i dăruiască acest munte, ca să-l aibă ca moştenire. Atunci s-a auzit un glas, zicând: „Primeşte acest loc ca moştenire şi în el îşi vor afla scăparea toţi care vor să se mântuiască".

Coborând Maica Domnului împreună cu Sfântul Apostol Ioan la ţărm, diavolii care se aflau în idoli au început să ţipe înfricoşaţi, fiind siliţi de puterea lui Dumnezeu: „Ieşiţi în întâmpinarea Mariei, Maica lui Dumnezeu, la limanul lui Climent!". Poporul, mirându-se şi înspăimântându-se de cele ce auzea, a coborât la ţărm să vadă ce s-a întâmplat, întrebându-se ce fel de Dumnezeu a venit, fiind mai mare decât al lor. Idolul Apolon s-a prăbuşit şi s-a sfărâmat în mii de bucăţi. Aceasta i-a speriat şi mai mult. Ajungând la limanul lui Climent, au aflat pe Maica Domnului împreună cu Sfântul Apostol Ioan, care le-au vestit despre întruparea Fiului lui Dumnezeu, despre răstignirea, Învierea şi Înălţarea Lui la ceruri. Iar pe locul unde a păşit Maica Domnului când a coborât din corabie a izvorât un izvor care curge neîncetat până astăzi şi care este vindecător pentru toţi cei care beau cu credinţă din el. Şi cu toate că este la nivelul mării, totuşi apa din el este dulce.

Auzind toate acestea, oamenii s-au închinat adevăratului Dumnezeu Iisus Hristos şi au mulţumit Maicii Domnului pentru acest mare dar. Apoi, s-au botezat cu toţii şi şi-au sfărâmat capiştile şi idolii dintr-însele. Maica Domnului i-a învăţat, i-a povăţuit şi le-a zis: „Acest loc îmi este dat mie de Fiul şi Dumnezeul meu". După care, binecuvântându-i, le-a zis: „Să fie darul lui Dumnezeu în locul acesta şi asupra celor ce vor vieţui aici cu credinţă şi cu bună cucernicie şi a celor ce vor păzi poruncile Fiului şi Dumnezeului meu. Şi toate cele pământeşti le vor avea cu îndestulare şi fără multă osteneală. Viaţă cerească li se va dărui lor şi mila Fiului meu nu se va ridica de la dânşii. Locului acestuia eu îi voi fi apărătoare şi fierbinte mijlocitoare către Dumnezeu şi pentru cei ce vor vieţui aici". Apoi s-a urcat din nou pe corabie, lăsându-i pe toţi cu lacrimi în ochi de bucurie pentru marele dar pe care-l primiseră, dar şi cu lacrimi de întristare pentru despărţirea de Maica lui Dumnezeu.

După încreştinare, Sfântul Munte a ajuns aproape de pustiire. Când a rânduit Bunul Dumnezeu şi Preasfânta Lui Maică, au început să vină unii bărbaţi râvnitori, care s-au nevoit şi s-au sfinţit aici, precum a fost Sfântul Petru Athonitul, care a auzit din gura Maicii Domnului următoarea făgăduinţă: „Părinte, în Muntele Athonului va fi odihna ta! Pe acest Munte l-am ales eu dintre toate părţile pământului şi am hotărât să-l afierosesc spre a fi locuinţă călugărilor şi pustnicilor şi are să se numească «sfânt» şi câţi vor locui într-însul şi vor voi să se lupte cu duşmanul obştesc al omenirii, adică cu diavolul, eu însăşi voi lupta alături de ei, voi fi cu dânşii în toată viaţa lor, mă voi face lor ajutătoare nebiruită, îi voi învăţa cele ce se cuvine să le facă şi îi voi sfătui la cele ce se cuvine să nu le facă. Mă voi face lor mai înainte gânditor, doctor şi le

voi purta de grijă, atât pentru hrana şi doctoria care întăresc şi folosesc trupul, cât şi pentru hrana şi doctoria care împuternicesc sufletul; şi nu-i voi lăsa să cadă de la bine şi de la fapta lor cea bună. Şi aceasta o voi face în viaţa lor; iar după moarte voi înfăţişa Fiului şi Dumnezeului meu pe aceia care cu iubire de Dumnezeu şi întru pocăinţă îşi vor săvârşi viaţa lor în muntele acesta şi le voi cere de la Dânsul desăvârşită iertare a păcatelor".

Această făgăduinţă nu o face altcineva, ci Preasfânta şi Preacurata Maică a lui Dumnezeu, pentru cei care părăsesc toate şi vin în Sfântul Munte. O, cât de bogaţi suntem noi, cei care avem o astfel de Maică preabună şi preamilostivă!

Mai pe urmă, s-au construit multe mănăstiri, schituri, chilii[1] şi colibe[2]. Au fost perioade în care Sfântul Munte a cunoscut o mare înflorire. Începând cu primele decenii ale secolului al IX-lea, monahismul aghiorit intră într-o nouă fază. Muntele Athos îşi dobândeşte caracterul său de ţinut exclusiv monahal, cu graniţe bine determinate, cu organizare administrativă proprie şi cu capitala la Kareia.

În secolul al IX-lea, au trăit în Sfântul Munte două mari personalităţi: Sfântul Petru Athonitul, considerat unul dintre cei mai mari pustnici, şi Sfântul Eftimie din Tesalonic, care a întemeiat o lavră monahală pe la mijlocul secolului al IX-lea.

O altă mare personalitate a Sfântului Munte, care a pus bazele vieţii de obşte şi a zidit Mănăstirea Marea Lavră, a fost Sfântul Atanasie Athonitul.

Primul sigiliu împărătesc datează din anul 883, din care reiese strădania monahilor athoniţi de a-şi asigura caracterul monahal al peninsulei. Împăratul bizantin Vasile I Macedoneanul porunceşte ca să nu fie deranjaţi în niciun fel, de nimeni, călugării din Athos. În anul 943, graniţele Sfântului Munte sunt fixate definitiv prin hotărâre împărătească, ele rămânând, în general, aceleaşi până astăzi.

Numărul călugărilor a variat în funcţie de evenimentele istorice, ajungând în anul 1920 până la aproximativ 10000: ruşi – 4800, greci – 3900, români – 500, bulgari – 500, sârbi – 150, georgieni – 50. În foarte scurt timp, din 1920 până în 1970, numărul lor a scăzut până la 1146, dar din 1974 începe să crească uşor, ajungând la ora actuală să fie în jur de 2500 de călugări.

În Sfântul Munte, au fost întotdeauna monahi de toate naţiile. Locuiau în aceleaşi mănăstiri fără să fie nevoie de mănăstiri separate. Domnitorii români – moldoveni şi munteni – au ajutat foarte mult Sfântul Munte, dar nu

---

[1] Chilia cuprinde o casă cu mai multe camere, având şi un paraclis în care se săvârşesc slujbele, vieţuitorii fiind mai mulţi, având toate de obşte şi fiind sub ascultarea unui stareţ.

[2] Coliba are o cameră sau două, fără paraclis, şi este locuită de un vieţuitor sau doi, trăind viaţă pustnicească.

s-au gândit să înfiinţeze mănăstiri româneşti, ştiind că ajută monahismul ortodox care este unul. Cu timpul, au apărut câteva mănăstiri şi schituri populate exclusiv de monahi din acelaşi neam, cum ar fi: ruşi – Sfântul Pantelimon, sârbi – Hilandaru, bulgari – Zografu şi români – Prodromu, Lacu.

Kareia, capitala Sfântului Munte

Numărul mănăstirilor este stabilit la douăzeci, iar al schiturilor la doisprezece. Al chiliilor nu se ştie exact, deoarece multe au fost părăsite, iar altele s-au dărâmat.

Cele douăzeci de mănăstiri, în ordinea după care sunt aşezate în catalogul mănăstirilor athonite, sunt acestea: Marea Lavră, Vatopedu, Iviru, Hilandaru, Dionisiu, Cutlumuş, Pantocrator, Xeropotamu, Zografu, Dohiariu, Caracalu, Filoteu, Simonopetra, Sfântul Pavel, Stavronichita, Xenofont, Grigoriu, Esfigmenu, Sfântul Pantelimon (Russikon) şi Constamonitu.

Monah Pimen Vlad

Mănăstirea Marea Lavră

Această mănăstire a fost înfiinţată în anul 963 de Sfântul Atanasie Athonitul. Rămas orfan de mic, Sfântul Atanasie a fost luat în grijă de o călugăriţă, care l-a crescut în frica de Dumnezeu, urmându-i ei în post şi în privegheri. Mai târziu, a ajuns la palatul împărătesc, dar, nefăcându-i plăcere traiul îmbelşugat de la palat şi urând slava lumii, s-a retras la Mănăstirea Chimenului, intrând sub ascultarea cuviosului Mihail, numit Malein. Mai târziu, stareţul i-a dat voie să locuiască într-o chilie retrasă, pentru a se putea ruga în mai multă linişte. Voievodul Răsăritului, Nichifor Foca, nepotul cuviosului Mihail, întorcându-se de la război, a trecut pe la mănăstirea lui, iar cuviosul l-a dus la Sfântul Atanasie, pentru a se folosi de cuvintele lui cele pline de har. Nichifor a prins mare dragoste de Sfântul Atanasie şi l-a preţuit mult.

Fiind aproape de sfârşitul vieţii, cuviosul Mihail se gândea să-l lase egumen pe Sfântul Atanasie, care, înştiinţându-se de aceasta şi fugind de greutatea egumeniei, a plecat pe ascuns în Muntele Athonului.

După ce a pustnicit o vreme, a intrat sub ascultare la un bătrân, schimbându-şi numele în Varnava, ca să nu fie cunoscut, ştiind că Voievodul Nichifor îl va căuta. Aici, s-a arătat pe sine că nu ştie carte şi că este cu totul nepriceput, neştiind altă meserie decât pescuitul. Făcându-se cercetare pentru el de Voievodul Nichifor şi adunându-se toţi monahii la Kareia, voiau să vadă de este cel pe care îl căutau. Văzând că el corespunde la înfăţişare, după cum fusese descris, l-au pus să citească cuvânt, dar el se împotrivea zicând că nu ştie carte. Fiind legat cu certare şi nemaiputând să se tăinuiască, a început să citească precum ştia. Mai târziu, Voievodul Nichifor i-a dat mult aur cuviosului Atanasie, rugându-l să zidească o mănăstire în care va veni şi el să se călugărească, dar nu a reuşit să-şi împlinească făgăduinţa, căci după moartea împăratului Roman a fost ales împărat peste greci.

Fericitul Atanasie, urmând îndemnul Voievodului, a zidit o biserică

frumoasă în numele Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi chilii, făcându-se povăţuitor al fraţilor ce se adunaseră acolo. Lucrul acesta a fost bineplăcut lui Dumnezeu şi Preasfintei Maicii Sale, care s-a arătat unui călugăr cu numele Matei.

Acesta, având ochii inimii curaţi şi luminaţi, şi stând cu luare-aminte la cântarea de dimineaţă, a văzut intrând în biserică pe Preasfânta Fecioară cea prealuminată, cu doi îngeri preaminunaţi; un înger mergea înaintea ei cu o lumânare, iar altul în urmă; Preasfânta Fecioară umbla printre fraţi şi le împărţea lucruri. Astfel, fraţilor care stăteau în strane şi cântau le-a dat câte un galben, celor ce stăteau prin alte locuri în biserică le-a dat câte doisprezece bani, iar celor ce stăteau în pridvor, câte şase bani. Matei a văzut acestea şi singur s-a învrednicit a lua şase bani din preacuratele ei mâini.

Într-un timp, înmulţindu-se numărul fraţilor, s-au terminat toate alimentele şi nu mai aveau cu ce se hrăni. Sfântul Atanasie, fiind foarte mâhnit, şi-a luat toiagul şi a pornit pe cărare spre Kareia, voind să anunţe conducerea Sfântului Munte că nu mai poate să asigure hrană fraţilor. După două ore de mers s-a aşezat pe o piatră să se odihnească. Când s-a ridicat să plece mai departe, vede o femeie venind în întâmpinarea lui. Cum a văzut-o, a privit-o uimit, întrebându-se ce caută aici, în aceste locuri unde nu intră niciodată femei. Fiind în starea aceasta, femeia necunoscută l-a întrebat cu blândeţe:

– Unde mergi, bătrânule?

Sfântul Atanasie, privind-o cu atenţie, i-a răspuns:

– Cine eşti tu şi cum ai venit aici?

– Eu sunt stăpâna acestor locuri şi îţi ştiu mâhnirea ta, putând să te ajut, dar mai întâi vreau să ştiu încotro ai plecat.

Atunci, Sfântul Atanasie i-a spus greutăţile şi necazurile sale.

– Şi tu atâta n-ai putut suferi? a adăugat necunoscuta. Şi pentru fărâma de pâine, tu ţi-ai părăsit mănăstirea, care trebuie să devină preaslăvită? Oare

după duhul călugăriei este fapta ta? Unde îţi este credinţa? Întoarce-te, i-a zis ea, şi eu te voi ajuta. Toate ţi le voi dărui cu îndestulare şi se va preaslăvi mai mult decât celelalte mănăstiri.

– Cine eşti tu? a întrebat-o din nou sfântul.

– Aceea în al cărui nume ai sfinţit locaşul tău, căreia ai încredinţat soarta şi mântuirea ta. Eu sunt Maica Domnului tău.

Sfântul Atanasie, fiind neîncrezător, i-a zis:

– Şi cum pot să cunosc că eşti cu adevărat cea care spui?

– Vezi această piatră? l-a întrebat necunoscuta. Loveşte în ea şi te vei încredinţa.

Lovind după cum i-a spus, piatra s-a despicat în semnul crucii şi a izvorât un izvor îmbelşugat de agheasmă, care curge până astăzi. Văzând minunea, Sfântul Atanasie i s-a închinat, iar Maica Domnului i-a spus:

– Întoarce-te în mănăstirea ta şi de acum să nu mai pui econom, căci eu voi fi econoama mănăstirii şi mă voi îngriji de toate.

Şi zicând acestea s-a făcut nevăzută, iar Sfântul Atanasie i-a mulţumit şi s-a întors în mănăstire, unde a găsit magaziile pline de alimente şi vasele pline cu untdelemn.

După adormirea Sfântului Atanasie, Maica Domnului s-a arătat unuia din stareţi şi i-a zis:

– De acum să nu mă mai prăznuiţi pe mine, că eu sunt slăvită de toată lumea, ci să-l prăznuiţi pe Sfântul Atanasie, care s-a ostenit şi a făcut mănăstirea.

De atunci s-a schimbat hramul Bunei Vestiri, cu ziua de prăznuire a Sfântului Atanasie, ctitorul mănăstirii. La prăznuire, se adună majoritatea călugărilor din Athos, făcându-se priveghere de toată noaptea.

În această mănăstire s-a nevoit şi marele cântăreţ, Sfântul Ioan Cucuzel, care a trăit o perioadă la curţile împărăteşti, unde era foarte iubit de împărat pentru glasul lui dulce şi frumos, având o purtare aleasă şi plină de bunăcuviinţă. Acest mare cântăreţ, care a trăit în veacul al XII-lea, iubea mult liniştea şi nu se putea împăca cu viaţa de la curţile împărăteşti. S-a întristat şi mai mult când a aflat că împăratul vrea să-l însoare. De aceea căuta prilejul să plece undeva, să poată scăpa de slava lumii şi de orice grijă lumească, pentru a-L putea slăvi pe Dumnezeu.

Atunci, din rânduiala lui Dumnezeu, a venit la palatul împăratului egumenul Lavrei din Sfântul Munte. Tânărul Ioan i-a descoperit gândurile sale, iar egumenul l-a binecuvântat pentru drumul ales. La puţin timp după plecarea egumenului, a plecat şi Ioan spre Sfântul Munte şi s-a prezentat la portarul Mănăstirii Lavra. Întrebându-l portarul cine este, i-a răspuns că este un simplu cioban şi că doreşte să fie călugăr.

– Încă eşti tânăr, i-a zis portarul.

Ioan i-a răspuns cu blândeţe că în tinereţe este mai bine a lua asupră-şi

jugul Domnului.

Atunci, portarul i-a spus egumenului despre el şi s-a bucurat egumenul, căci în acele zile aveau nevoie de un cioban care să meargă cu ţapii mănăstirii, la păscut. După un timp, l-au trimis cu ţapii prin pustietăţile Athonului, lucru care l-a bucurat foarte mult pe Ioan, care iubea liniştea. Petrecând un timp cu ţapii, într-una din zile, uitându-se în jur şi văzând că nu este nimeni, a început să cânte aşa precum doar el putea să cânte. Ţapii s-au oprit din păscut şi îl priveau ca înmărmuriţi. Avea o voce atât de frumoasă, de parcă era îngerească. Un pustnic care locuia în apropiere s-a minunat nespus de asemenea cântare şi s-a apropiat să vadă de este înger sau om. După ce l-a ascultat, s-a dus imediat la Mănăstirea Lavra şi i-a vestit egumenului despre minunatul cioban cu glas îngeresc. Auzind acestea, egumenul a trimis imediat să-l cheme şi când l-a văzut şi-a reamintit de tânărul care îi vorbise în palatele împărăteşti. Tânărul Ioan s-a rugat egumenului să nu spună împăratului despre el. Egumenul a stat mult pe gânduri, întrebându-se ce să facă. N-ar fi vrut să spună, pentru că nu voia să piardă un asemenea om îngeresc, dar în acelaşi timp îi era frică de împărat, căci se făcuse multă cercetare pentru el atunci când părăsise palatul pe ascuns, fiind căutat chiar şi în Sfântul Munte.

După multe rugăciuni, egumenul a plecat spre Constantinopol. S-a înfăţişat înaintea împăratului, făcându-i metanie până la pământ şi cerându-i ajutorul. Împăratul, uimit şi umilit de purtarea egumenului, l-a sfătuit să se liniştească şi să-i spună necazul, făgăduind că-l va ajuta. Atunci egumenul, prinzând îndrăzneală, a început a zice:

– Sfântă este făgăduinţa împăratului.

Apoi i-a descoperit cele aflate despre tânărul Ioan.

Când a auzit, împăratul a lăcrimat şi a zis:

– Ah, dacă aş fi ştiut despre cine este vorba! Dar acum, dacă am făgăduit, iar el a fost călugărit, facă-se voia Domnului şi să-i spui să se roage şi pentru mine.

Şi aşa a rămas Ioan în Lavră, împodobind biserica cu cântările sale. Apoi, egumenul i-a dat binecuvântare şi Ioan şi-a zidit chilie cu bisericuţă închinată Sfinţilor Arhangheli, unde se liniştea în zilele săptămânii, iar Duminicile şi la Praznice venea şi cânta la strana dreaptă.

Odată, cântând Acatistul Maicii Domnului, vineri spre sâmbătă, după Priveghere s-a aşezat puţin în strana din dreapta icoanei Maicii Domnului. Pe când era cuprins de somn, o vede pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu înaintea lui, care îi spune:

– Bucură-te şi tu, Ioane. Cântă-mi, căci eu nu te voi lăsa!

În acelaşi timp, i-a pus în mână un galben şi s-a făcut nevăzută.

Deşteptându-se, Ioan a văzut plin de bucurie că în mâna lui se afla galbenul dat de Maica Domnului. Lacrimi de bucurie şi de recunoştinţă curgeau din ochii lui pentru marea milostivire a Maicii lui Dumnezeu. Apoi,

galbenul primit l-a atârnat la icoana Maicii Domnului, în faţa căreia cântase Acatistul. De la acea icoană şi de la acel galben se fac multe minuni până în ziua de astăzi.

Maica Domnului «Cucuzelissa»

Altădată, din cauza multei osteneli şi a statului în picioare, lui Ioan i-a putrezit un picior, din care curgeau viermi, dar iarăşi i s-a arătat Maica Domnului, în timpul Privegherii, zicându-i cu blândeţe:

– De acum, să fii sănătos! Şi îndată s-au vindecat toate rănile.

Apoi, vieţuind mulţi ani întru cuvioşie, s-a dus către Domnul şi către Maica Domnului pe care Ioan a slăvit-o şi a iubit-o din toată inima şi care i-a fost ocrotitoare şi ajutătoare în toţi anii vieţuirii pe pământ. A venit în Sfântul Munte pe când avea nouăsprezece ani, dar numărul anilor pe care i-a trăit în Sfântul Munte nu se cunoaşte.

Despre agheasma care a izvorât prin minune, se spune că a secat o singură dată şi acest lucru s-a petrecut astfel:

Câţiva călugări de la Lavră s-au hotărât să facă ceva mai la vale de izvorul sfânt, aproape de malul mării, o moară de apă, gândindu-se să se folosească de agheasma care curgea cu îmbelşugare. Când au terminat moara, a secat şi izvorul, arătându-se prin aceasta că Maica Domnului nu voieşte ca

agheasma să fie folosită la moară. Atunci, călugării, înspăimântându-se de minune, au dărâmat moara şi – O, preaslăvite sunt minunile tale, Preacurată Stăpână! – agheasma a izvorât iarăşi, la fel de îmbelşugată ca şi mai înainte.

De atunci, până în ziua de astăzi, îşi păstrează cursul ei, făcând multe vindecări şi rămâne nestricată oricât timp ar fi păstrată.

În faţa bisericii mari a Lavrei, se află doi chiparoşi care au fost răsădiţi, unul de Sfântul Atanasie şi altul de ucenicul lui. Se povesteşte că, într-un timp, pe când Sfântul Atanasie se afla la rugăciune, a văzut o mulţime de diavoli, care se înarmau împotriva călugărilor, zicând: „Mult rău ne-a făcut acest Atanasie, venind în acest loc pustiu, care era al nostru, şi adunând sute de călugări care ne ard cu rugăciunea! Hai să năvălim asupra lor şi să-i izgonim". Atunci, Sfântul Atanasie şi-a luat bastonul, care era din fier, şi a început să-i lovească, gonindu-i din mănăstire. Pe când îi izgonea, chiar dacă unii mai rămăseseră urcaţi în chiparoşii mănăstirii, s-a auzit vocea Maicii Domnului care a zis:

– Ce faci, Atanasie?

– Alung spurcăciunile acestea, care nu lasă călugării în pace, a răspuns sfântul.

– Lasă-i, căci aceştia sunt mântuirea voastră, căci fără ei aţi cădea în trândăvie; dar aşa, cu cât veţi fi războiţi mai tare, cu atât veţi lupta şi voi mai mult, încununându-vă.

Şi aşa au mai rămas în Lavră diavolii care se căţăraseră în chiparoşi. De la această minune se păstrează o vorbă în Lavră: atunci când iese vreo ispită, auzi pe câte un călugăr zicând: „Iarăşi au coborât cei din chiparoşi".

Între cei doi chiparoşi, se află un vas foarte mare, din marmură, în care se face agheasmă la hramul mănăstirii. Odată, când a venit sultanul în Lavră şi l-a văzut, i-a plăcut foarte mult şi a poruncit să-i fie adus la Constantinopol, pentru a face baie în el. Auzind acestea, unul dintre călugări a luat un ciocan mare şi a lovit vasul, crăpându-l într-o margine. Văzând sultanul aceasta, a poruncit ca pe acel călugăr să-l spânzure de un chiparos. Apoi, văzând vasul crăpat, a renunţat să-l mai ia.

Pe timpul cruciaţilor, Mănăstirea Lavra a avut o cădere. Doi preoţi din Lavra, din cauza fricii şi fiind siliţi de trimişii papei de la Roma, au acceptat să slujească Liturghia împreună cu catolicii. După moartea lor, cei doi preoţi au rămas neputreziţi. De câte ori au fost îngropaţi, pământul arunca trupurile lor afară. Arătau îngrozitor! Le crescuseră unghiile şi părul. Lucrul acesta s-a petrecut recent, când Mănăstirea Lavra i-a luat şi i-a dus într-o peşteră la malul mării şi pe care au zidit-o. Aceşti doi preoţi neputreziţi au fost văzuţi de un părinte român, care se mai află în viaţă.

În prezent, Mănăstirea Lavra are în jur de patruzeci de călugări, în afara celor de la schituri şi chilii.

Continuând călătoria pe versantul de răsărit al Athonului, întâlnim

peştera unde s-a nevoit Sfântul Petru Athonitul, unul dintre cei mai mari pustnici. Apoi, la o oră de mers pe jos, întâlnim peştera Sfântului Nil, Izvorâtorul de Mir. Se spune că după adormirea lui a izvorât atât de mult mir din moaştele sale, încât ajungea până în mare. După un timp, corăbierii care treceau pe acolo au început să-l adune şi să-l vândă pentru bani. Din acel moment, moaştele cuviosului au încetat să mai izvorască mir.

Puţin mai sus, s-a nevoit Sfântul Maxim Kafsokalivitul, care a ajuns la aşa sporire duhovnicească încât uneori era răpit în văzduh şi mutat în altă parte. Despre acest lucru ne mărturiseşte Sfântul Grigorie Palama. Mulţi spuneau despre Sfântul Maxim că este înşelat. Atunci, Sfântul Grigorie s-a dus la coliba lui să se încredinţeze de adevăr. Ajungând acolo, nu l-a găsit acasă. S-a aşezat pe o piatră să-l aştepte până avea să sosească. Privind pe valea muntelui în jos, l-a văzut pe Sfântul Maxim la o distanţă foarte mare, urcând la deal, apoi l-a văzut ridicându-se în văzduh şi zburând prin aer până în faţa lui. Atunci, Sfântul Grigorie, stând de vorbă cu el, a cunoscut că nu numai că nu era înşelat, dar se şi afla pe culmea nepătimirii, unde foarte puţini ajung.

Ce vom putea spune despre înfricoşata Karulie, unde trăiesc călugării pe stâncile fără verdeaţă şi unde în timpul verii este o căldură de nesuportat! Se cere multă osteneală, pentru a se putea urca cineva pe cărările primejdioase, care trec pe marginea prăpăstiilor.

Nu departe, la Katunachia, s-a nevoit părintele Efrem, fost ucenic al cuviosului Iosif Isihastul. Apoi, întâlnim chilia vestiţilor cântăreţi şi pictori numită „a Danieleilor". Aici, a trăit marele duhovnic Daniil, care este şi întemeietorul ei.

La Schitul „Sfânta Ana" îl găsim pe cuviosul Gherontie, întemeietorul schitului, la chilia căruia se nevoieşte acum un părinte român. Pe când trăia cuviosul Gherontie, nu se afla apă la acea chilie. Atunci s-a rugat Maicii Domnului şi a izvorât agheasmă dintr-o stâncă de deasupra chiliei.

După un timp, ucenicul cuviosului Gherontie, fiind tânăr și având putere, l-a rugat pe cuvios să-i dea voie să facă o mică grădină și să pună legume, de care să se folosească. După multă insistență, a primit binecuvântarea cuviosului de a se ocupa de grădină, dar Maicii Domnului nu i-a plăcut lucrul acesta și a doua zi a secat izvorul. Văzând acestea, cuviosul și-a dat seama de greșeala lui și s-a rugat Maicii Domnului să le ierte greșeala și să le dea din nou apă. După multă rugăciune s-a arătat Maica Domnului și i-a spus: „Oare până acum v-a lipsit ceva? Nu m-am îngrijit eu de toate? De ce, dar, v-ați apucat de făcut grădină? Iar dacă vreți să vă osteniți, atunci ia o piatră și arunc-o la vale!”. Luând cuviosul o piatră și aruncând-o, în locul unde a căzut piatra a izvorât un izvor cu apă curată și rece. Atunci Maica Domnului s-a făcut nevăzută. Acel izvor curge și astăzi și se află la două sute de metri mai jos de chilie.

Pe teritoriul Mănăstirii Lavra, se află și schitul românesc Prodromu.

În Mănăstirea Lavra se află multe părticele din sfinte moaște de sfinți, dintre care voi enumera câteva: o părticică din lemnul Sfintei Cruci, pe care o

purta Sfântul Atanasie la privegheri și care cântărește 3 kilograme; capul Sfântului Ioan Cucuzel, capul Sfântului Vasile cel Mare, capul Sfântului Nil Izvorâtorul de Mir, capul Sfântului Mihail, episcopul Sinatelor, capul Sfântului Mare Mucenic Alexandru, vărul Sfântului Mucenic Dimitrie, capul Sfântului Arhidiacon Ștefan, o părticică din capul Sfântului Ioan Botezătorul, o parte din mâna stângă a Sfântului Ioan Gură de Aur, mâna dreaptă a Sfântului Apostol Andrei, mâna dreaptă a Sfântului Nectarie de Eghina.

Numărul călugărilor din Lavră este de două sute și are sub jurisdicția ei aproape un sfert din întreg Sfântul Munte. Chiar și vârful Athonului este pe teritoriul acestei mănăstiri.

Donații românești la Marea Lavră

Voievozii români și-au arătat din plin dărnicia pentru mănăstirile din Sfântul Munte. Aici, în Mănăstirea Lavra, se păstrează icoana Sfântului Atanasie Athonitul, îmbrăcată în argint, având încrustate pe margine chipul și numele lui Vladislav I și al doamnei Ana, soția sa, fiind cei care au dăruit această icoană Mănăstirii Lavra. Mai târziu, Neagoe Basarab a reînnoit Biserica și a acoperit-o cu tablă de plumb, apoi a zidit arhondaricul, a dăruit diferite sfinte vase și, anual, dăruia o sumă de 90 000 de taleri de argint. Apoi, Radu de la Afumați, Vlad Vintilă, Doamna Maria, soția lui Ștefan Vodă Surdul, Alexandru Vodă cel Rău, Petru Șchiopul, Ieremia Movilă, Matei Basarab, Grigore Ghica și Sfântul Constantin Brâncoveanu, cu toții, aceștia au dăruit danii anuale, precum și multe alte ajutoare.

Mănăstirea Vatopedu

Despre această mănăstire, închinată Bunei Vestiri a Maicii Domnului, se spune că a fost construită de împăratul Teodosie cel Mare. Aceasta s-a petrecut astfel:

Fiind furtună pe mare şi fiul împăratului, Arcadie, călătorind cu o corabie, pe când se afla pe punte, a fost luat de un val şi aruncat în mare. După multe căutări zadarnice, cei care îl însoţeau s-au deznădăjduit de a-l mai găsi şi, întristaţi, au tras corabia la un liman care se afla în apropiere, chiar în locul în care se află astăzi mănăstirea. Când au coborât pe uscat l-au aflat pe copil dormind liniştit sub o tufă de rugi. Plini de bucurie l-au trezit şi l-au întrebat cum a ajuns acolo. Atunci el le-a spus că, atunci când a căzut în mare, a văzut o femeie frumoasă, în haine strălucitoare, care l-a luat de mână şi i-a spus să nu-i fie frică. După ce l-a scos la uscat, s-a făcut nevăzută. Au înţeles cu toţii că a fost Maica Domnului.

Aflând împăratul Teodosie despre toate acestea, s-a hotărât să zidească, drept mulţumire, o mănăstire în cinstea Maicii Domnului. Numele mănăstirii vine tot de la această minune, căci «vatopedu» înseamnă «copilul din tufe».

Pe la începutul secolului al X-lea, mănăstirea a fost distrusă de piraţi, iar în anul 972 a fost refăcută de trei ctitori: Atanasie, Antonie şi Nicolae. În această mănăstire au vieţuit şi sunt cunoscuţi patruzeci şi trei de sfinţi, între care Sfântul Grigorie Palama, Sfântul Nicodim, principele Raţco împreună cu tatăl său, regele Ştefan Nemania (care mai târziu, în călugărie, au luat numele de Sava şi Simion), Sava cel nebun pentru Hristos, Cuviosul Evdochim, Sfântul Maxim Grecul, luminătorul ruşilor, Cozma Etolul, noul cuvios Ioachim şi alţii.

Mulţi împăraţi bizantini au ajutat Mănăstirea Vatopedu, precum Constantin al IX-lea Monomahul, Mihail al VII-lea, Nichifor Votaniadis, dinastia Comnenilor, Andronic al II-lea Paleologul, Ioan Cantacuzino şi alţii. De asemenea, au ajutat-o domnii Serbiei şi ţarii Rusiei, dar foarte mult au ajutat-o voievozii Moldovei şi Valahiei: Ştefan cel Mare şi Sfânt, Neagoe Basarab, familiile domneşti Ghica, Cantemir, Mavrocordat, Calimahi, Moruzi, Ipsilanti şi Şuţu.

În această mănăstire, pe lângă multe sfinte moaşte, se află şi o parte din Brâul Maicii Domnului.

Icoanele Maicii Domnului făcătoare de minuni sunt în număr de şapte:

1. Maica Domnului Vimatarisa sau Ctitoriţa se află în altarul bisericii principale.

Despre ea, tradiţia spune următoarele:

Prin secolul al X-lea mănăstirea a fost atacată şi jefuită de arabi şi au dat foc la ceea ce nu au putut lua cu ei. În acel timp, paracliser al mănăstirii era ierodiaconul Sava, care, văzând primejdia, a reuşit să ia icoana Maicii

Domnului şi Crucea Sfântului Constantin cel Mare, pe care le-a ascuns în fântâna care se afla în Sfântul Altar, iar în faţa lor a pus o lumânare mare, aprinsă. A acoperit apoi fântâna cu scânduri şi lespezi de piatră, ca să nu se vadă că acolo s-ar afla o ascunzătoare. Piraţii, după ce au prădat mănăstirea şi au ucis pe călugării cei mai bătrâni, au plecat, luând cu ei în robie şi pe ierodiaconul Sava împreună cu alţii mai tineri. După şaptezeci de ani, ierodiaconul Sava a reuşit să scape din robie. Dorinţa lui cea mai mare a fost să se întoarcă cât mai repede la mult iubita sa mănăstire.

Ajungând din nou la Vatopedu, a aflat aici câţiva călugări care reuşiseră să refacă ceva din ruinele mănăstirii şi vieţuiau într-o mică obşte, sub ascultarea unui stareţ. Privind cu lacrimi în ochi la locul unde se făgăduise Domnului, a întrebat despre odoarele pe care le ascunsese în fântână, dar noii vieţuitori nu ştiau nici măcar de faptul că ar exista fântână în Sfântul Altar. Mergând la locul indicat de ierodiaconul Sava, părinţii au dat deoparte lespedea de deasupra fântânii şi

au aflat icoana Maicii Domnului împreună cu Crucea stând drepte pe apă, iar lumânarea aprinsă înaintea lor, de parcă atunci ar fi fost puse. Le-au scos cu evlavie şi au preaslăvit pe Preabunul Dumnezeu şi pe Preacurata Lui Maică, mulţumindu-le pentru aceste mari daruri.

Această icoană se mai numeşte şi «Ctitoriţa», fiindcă a fost descoperită în timpul celor trei ctitori: Atanasie, Nicolae şi Antonie. În amintirea acestei minuni, în fiecare zi de luni seara se cântă de părinţii mănăstirii Paraclisul Maicii Domnului.

În legătură cu această icoană se mai spune că, odată, un călugăr era foarte necăjit că nu reuşea să înţeleagă cuvintele: *„O mie de ani înaintea ochilor Tăi sunt ca ziua de ieri..."* (Psalmul 89, 4). În acea perioadă vieţuiau în mănăstire şi Chiril şi Ciprian, foşti patriarhi ai Constantinopolului. Fiind Praznicul Bunei Vestiri, pe când patriarhul Chiril se închina la sfintele moaşte, acel călugăr se afla în biserică şi se ruga Maicii Domnului să-l lumineze să priceapă acele cuvinte. Pe când se ruga, a auzit o voce de la icoana Maicii Domnului, care i-a explicat înţelesul versetului. Plin de bucurie, a căzut în genunchi şi a mulţumit Preacuratei Fecioare cu lacrimi pentru acest mare dar.

2. Maica Domnului Paramitia (Mângâietoarea) a fost pictată în secolul al XIV-lea şi se află în pronaos, pictată pe perete, în faţa Paraclisului Sfântului Nicolae, fiind mutată mai târziu în Paraclisul care-i poartă numele.

În timpurile mai vechi era obiceiul ca monahii care ieşeau din biserică dimineaţa, după terminarea slujbei, să sărute această icoană, iar starețul preda atunci cheile mănăstirii portarului, pentru a deschide porţile mănăstirii. Se spune că, într-una din zile, pe când starețul voia să dea cheile portarului, a auzit o voce blândă şi rugătoare venind dinspre icoană: „Nu deschideţi astăzi porţile mănăstirii, ci urcaţi-vă pe

ziduri şi alungaţi piraţii!”. Întorcându-se spre icoană, stareţul a văzut pe Maica Domnului cu Pruncul Iisus în braţe, fiind ca vie. Apoi a văzut pe Prunc punând mânuţa la gura Maicii Sale şi zicând: „Maica Mea, nu mai purta grijă de această adunătură de păcătoşi; lasă-i să fie trecuţi prin sabia piraţilor, că mult M-au supărat cu păcatele lor”. Dar Sfânta Fecioară, luând mânuţa Pruncului Hristos de la gura sa, şi-a îndreptat capul spre dreapta şi a repetat aceleaşi cuvinte. După terminarea glăsuirii, Născătoarea de Dumnezeu şi Preasfântul său Prunc au luat iarăşi înfăţişarea de icoană, rămânând în acea poziţie care se vede şi astăzi.

Atunci stareţul, mulţumindu-i cu lacrimi Maicii Domnului pentru grija pe care le-o poartă, a urcat împreună cu călugării pe zidurile mănăstirii, alungând piraţii care se aflau ascunşi pe lângă ziduri şi aşteptau deschiderea porţilor. De atunci, în amintirea minunii, călugării păstrează mereu o candelă aprinsă în faţa sfintei icoane, iar în ziua de vineri se slujeşte Sfânta Liturghie în cinstea ei şi se cântă Paraclisul Maicii Domnului.

În legătură cu această icoană, se mai povesteşte minunea făcută cu Sfântul Neofit Prosmonarul, care era slujitor în acest paraclis. Odată, fiind trimis de ascultare la metocul din Evvia, s-a îmbolnăvit foarte grav. Văzându-şi sfârşitul aproape, s-a rugat cu lacrimi în ochi Maicii Domnului să-l învrednicească să ajungă din nou la Vatopedu şi să moară acolo. Pe când se ruga, a auzit o voce zicându-i: „Neofite, du-te la mănăstire şi într-un an de zile să fii gata!”. Un an mai târziu, după ce s-a împărtăşit cu Sfintele Taine, pe când urca scările, a auzit din nou vocea Maicii Domnului care venea dinspre paraclisul Preasfintei Fecioare, zicându-i: „Neofite, ceasul plecării tale s-a apropiat!”. Mergând la chilie, a simţit că puterile încep să-l părăsească. După ce şi-a cerut iertare de la toţi fraţii, şi-a dat sufletul în mâinile Maicii Domnului.

3. Maica Domnului Esfagmeni (Înjunghiata)

Această icoană se află în naosul Paraclisului Sfântului Dimitrie, fiind pictată pe perete în secolul al XIV-lea. Se spune că într-una din zile, un diacon care era paracliserul bisericii principale, după o priveghere mai obositoare, mai întârziind în biserică, după cum era rânduiala paracliserului, a ajuns mai târziu la trapeză. Trapezarul l-a respins, spunându-i că nu mai are mâncare.

Atunci paracliserul, fiind o fire mai iute, s-a umplut de mânie şi s-a întors înapoi în biserică. L-a întunecat diavolul atât de mult, încât, luând cuţitul cu care curăţa ceara de pe sfeşnice, s-a apropiat de icoana Preasfintei şi Preablândei Fecioare şi i-a zis plin de mânie: „Îţi slujesc de atâta timp, iar tu nu te îngrijeşti nici de hrana mea?”. Şi, ridicând cuţitul, a lovit în chipul cel Preacurat al Sfintei Fecioare, din care a început îndată a curge sânge. În acel moment a intrat diavolul în nefericitul diacon şi l-a trântit la pământ, muncindu-l. Auzind ţipetele lui, au venit câţiva fraţi ce erau în apropiere şi, văzând cele întâmplate, au anunţat pe stareţ, care, adunând obştea, au făcut

Priveghere de toată noaptea, rugând-o pe Preasfânta Fecioară să-l ierte pe cel care a îndrăznit să o lovească. După multe rugăciuni, diaconul a fost izbăvit de diavol, iar Maica Domnului i-a descoperit stareţului că îl va ierta, dacă va face pocăinţă. Şi a stat diaconul în faţa icoanei Maicii Domnului, plângând şi cerându-şi iertare, timp de trei ani.

Apoi Maica Domnului s-a arătat iarăşi stareţului şi i-a zis:

– Îl iert de fapta lui nesăbuită, dar mâna cu care m-a lovit va rămâne uscată până la sfârşitul vieţii lui, iar după moarte, blestemată spre neputrezire.

După ce monahul a murit, trecând o perioadă de câţiva ani şi venind timpul să fie dezgropat, după cum este rânduiala în Sfântul Munte, trupul i-a fost găsit putrezit, în afară de mâna cu care lovise chipul Preacuratei Fecioare. Această mână se păstrează până în ziua de astăzi neagră şi neputrezită.

În legătură cu această icoană, s-a mai întâmplat o minune cu un preot care, venind în mănăstire să se închine, nu credea că sunt adevărate cele ce se spuneau despre icoană. Întinzând mâna fără de evlavie, a atins locul unde icoana fusese lovită. În acel moment din icoană a început să curgă iarăşi sânge, iar preotul a căzut mort chiar în clipa aceea.

4. Maica Domnului Antifonitria (Împotrivă Glăsuitoarea) este pictată pe perete în pronaosul bisericii principale.

Despre această icoană se cunosc următoarele:

După ce împăratul Teodosie a construit mănăstirea şi a împodobit-o cu tot felul de odoare de mare preţ, fiica lui, Plachidia, în anul 382, a dorit să vină să se închine în acest sfânt locaş făcut de tatăl ei. Fiind primită cu mare cinste de către părinţii mănăstirii, a dorit să se închine în biserică.

Pe când s-a apropiat de biserică şi a vrut să intre, a auzit o voce ca de tunet, zicându-i: „Rămâi pe loc şi să nu mai cutezi a veni aici de acum înainte. Cum îndrăzneşti tu, o femeie, să calci în acest loc?”. Înfricoşată, Plachidia a căzut în genunchi şi a cerut iertare Maicii Domnului. Apoi s-a întors şi a plecat din Sfântul Munte. Mai târziu, a construit pe cheltuiala ei un paraclis, lipit de peretele unde se află icoana, paraclis închinat Sfântului Mare Mucenic Dimitrie.

5. Maica Domnului Eleovritissa (Izvorâtoarea de ulei) se află în magazia de ulei a mănăstirii şi a fost pictată în secolul al XIV-lea.

Din locul unde se găseşte, icoana este adusă în biserica principală, în vinerea din Săptămâna Luminată, când i se face prăznuirea. Despre această icoană, se spune că a făcut multe minuni, atunci când mănăstirea era lipsită de cele necesare.

Într-o vreme, când nu mai era ulei în mănăstire, Sfântul Ghenadie, care era însărcinat cu aprovizionarea mănăstirii, a început să facă economie la ulei, folosind doar pentru nevoile bisericii. Bucătarul s-a dus la stareţ şi s-a plâns că nu i se dă ulei pentru mâncare. Atunci stareţul a poruncit Sfântului Ghenadie să dea ulei pentru nevoile mănăstirii, fără să se îngrijească de lipsa acestuia, căci Maica Domnului nu-i va lăsa şi va face milă cu ei. Fericitul Ghenadie a făcut precum i s-a

spus.

Într-o zi, pe când a intrat în cămară, a văzut că vasele erau atât de pline, încât uleiul curgea pe jos, ajungând până la uşă.

Atunci Fericitul Ghenadie a mulţumit Maicii Domnului cu lacrimi pentru această minune şi a alergat la stareţ, spunându-i de purtarea de grijă a Preasfintei Stăpâne. Atunci stareţul i-a zis: „Vezi cât de mult poate ascultarea şi credinţa în Maica Domnului?”. De atunci, această icoană are o mireasmă deosebită.

6. Maica Domnului Pirovolitisa (Împuşcata) este pictată pe peretele de deasupra porţii din exteriorul mănăstirii.

În anul 1822, un grup de soldaţi turci au ajuns la mănăstire. Unul dintre ei care era mai mândru, fiind nepotul Paşei, a scos pistolul şi a tras în icoana de deasupra porţii, făcând o gaură în mâna dreaptă a Preasfintei Fecioare.

Dar îndată l-a ajuns pedeapsa lui Dumnezeu, că, luându-l diavolii în primire, s-a îndrăcit şi, ţipând, s-a dus şi s-a spânzurat de un măslin aflat în faţa mănăstirii. Speriaţi de cele întâmplate, ceilalţi turci au fugit şi au povestit toate Paşei, care, ascultându-i, a zis: „Lăsaţi-l neîngropat, ca să fie de învăţătură şi altora care se vor lega de cele sfinte”.

7. Maica Domnului Pantanassa (Atotîmpărăteasa) a fost pictată în secolul al XVII-lea şi se află pe proschinitarul din stânga al coloanelor de răsărit

ale bisericii principale.

După spusa bătrânilor din mănăstire, s-a cunoscut că este făcătoare de minuni din următoarea întâmplare:

Într-o zi, un tânăr a intrat în biserică şi a vrut să se închine la icoană. Când s-a apropiat de icoană, chipul Preasfintei Fecioare s-a luminat deodată, iar tânărul a fost aruncat la pământ. Când şi-a revenit a povestit monahilor că avea viaţă necurată şi se ocupa cu vrăjitoria. Apoi, căzând înaintea icoanei, şi-a cerut iertare cu lacrimi în ochi, făgăduind că îşi va îndrepta viaţa, precum a şi făcut.

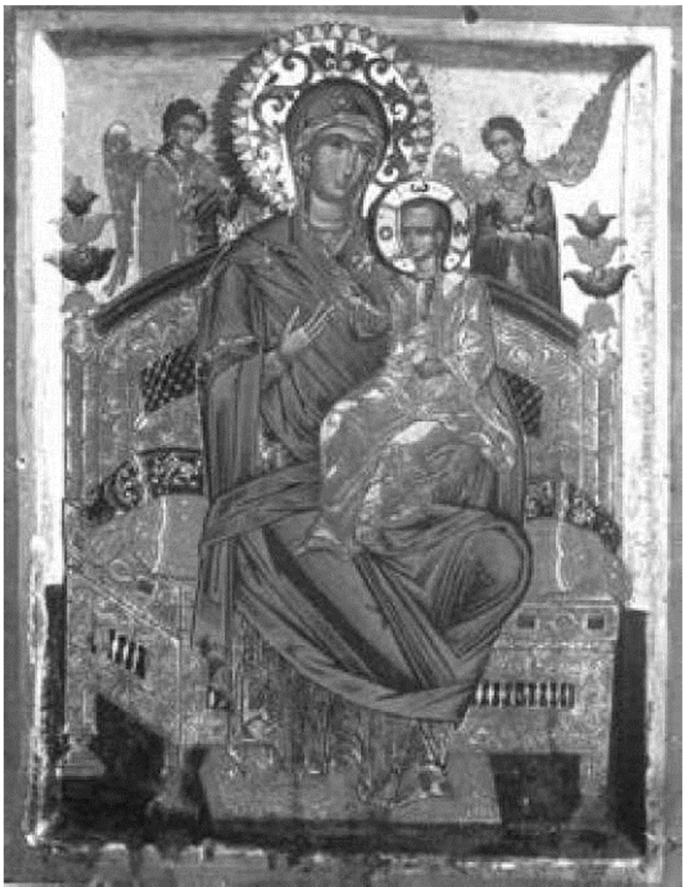

Această icoană mai are şi harul de a vindeca cancerul. Foarte mulţi bolnavi s-au vindecat după ce au citit cu credinţă Paraclisul Maicii Domnului înaintea icoanei.

În acelaşi proschinitar se mai află o icoană a Maicii Domnului despre care se povesteşte un lucru minunat:

Cu puţin timp în urmă, un monah tânăr care se află în mănăstire, stând de vorbă cu unul din bătrânii mănăstirii, l-a întrebat:

– Părinte, te afli de atât timp în mănăstire şi stai în strana din faţa icoanei Maicii Domnului. Te rog să-mi spui şi mie dacă a făcut Maica Domnului vreo minune cu sfinţia ta sau dacă i-ai simţit prezenţa şi ajutorul în vreun fel.

– Părinte, a răspuns bătrânul, am să-ţi spun un lucru minunat pe care l-am văzut. Într-o zi, stăteam în strana mea şi mă rugam, privind la icoana Maicii Domnului. Era momentul când părinţii se închinau, după slujbă, la

sfintele icoane. Atunci am văzut icoana Maicii Domnului strălucind şi pe Preacurata Fecioară binecuvântând pe călugări. Pe unii îi binecuvânta, iar pe alţii nu. Atunci am înţeles că cei care se închinau fără evlavie şi cu mintea împrăştiată nu aveau parte de binecuvântarea Maicii Domnului.

Un lucru de mare valoare care se află în mănăstire este o parte din Brâul Maicii Domnului. Câtă bucurie pentru noi, păcătoşii, să putem săruta şi atinge brâul pe care l-a purtat Împărăteasa cerurilor, Preasfânta şi Preabuna noastră Stăpână şi mijlocitoarea către Mântuitorul Hristos pentru toţi cei care cad la preacuratele ei picioare şi îi cer ajutorul!

De asemenea, se mai află şi o parte din Lemnul de viaţă făcătoarei Cruci a Domnului nostru Iisus Hristos, precum şi trestia în care a fost înfipt buretele îmbibat cu oţet.

În mănăstire se găsesc sfinte moaşte de la aproape două sute de sfinţi, între care şi capul Sfântului Ioan Gură de Aur, având urechea stângă întreagă. În viaţa Sfântului se spune că, odată, venind ucenicul la el în timp ce scria, a văzut un oarecare bărbat stând la spatele său şi şoptindu-i la ureche. Privind mai bine, a înţeles că era Sfântul Apostol Pavel, care îl povăţuia pe Sfântul Ioan.

De asemenea se mai află şi capul Sfântului Grigorie Teologul, cel al Sfântului Mucenic Iacob Persul şi capul Sfântului Mare Mucenic Mercurie, precum şi degetul mare de la mâna dreaptă a Sfântului Ioan Botezătorul, mâna dreaptă a Sfintei Mare Muceniţe Ecaterina şi multe alte sfinte moaşte.

În prezent, Mănăstirea Vatopedu are în jur de o sută de călugări din mai multe ţări, între care şi doisprezece monahi români.

Într-o chilie, aproape de mănăstire, se nevoieşte părintele Iosif Vatopedinul, care a fost ucenic al Cuviosului Iosif Isihastul. Părintele Iosif se ocupă cu partea duhovnicească a mănăstirii, sfătuind şi povăţuind pe călugări, majoritatea acestora fiind tineri. Stareţ al mănăstirii este părintele Efrem, care a luat conducerea de când mănăstirea a trecut de la forma de viaţă idioritmică, adică viaţă de sine, la viaţa de obşte. În scurt timp s-au cunoscut şi roadele vieţuirii de obşte.

Pe teritoriul Mănăstirii Vatopedu se află două schituri: Sfântul Dimitrie

și Sfântul Andrei. Acesta din urmă a fost rusesc, având cea mai mare biserică din Athos. Schitul mai este numit și «Serai», care în turcește înseamnă «palat», fiind numit astfel de turci datorită mărimii și frumuseții sale. În prezent schitul are în jur de douăzeci de călugări greci, care sunt veniți de la Mănăstirea Filoteu.

Printre chiliile aflate pe teritoriul Mănăstirii Vatopedu se află și trei chilii românești, în Sihăstria Colciu. Numărul călugărilor de pe tot teritoriul Vatopedului, dimpreună cu cei din mănăstire, se ridică la o sută șaptezeci.

Donații românești pentru Mănăstirea Vatopedu

Ajutoarele românești pentru această mănăstire au început cu Ștefan cel Mare, care a construit portul și turnul de pază al mănăstirii. Apoi, acesta a refăcut trapeza și a construit un paraclis în cinstea Sfântului Nicolae.

Neagoe Basarab a acoperit biserica mare cu plumb și a refăcut o parte din clădirile mănăstirii. A construit și paraclisul închinat brâului Maicii Domnului și a rânduit danii anuale.

Până în anul 1794, aproape toți voievozii au făcut danii mănăstirii, precum Vlad Vintilă, Alexandru Lăpușneanu, Matei Basarab, Vasile Lupu, Sfântul Constantin Brâncoveanu, Radu de la Afumați și domnii Calimachi, Ghica, Mavrocordat, Moruzzi, Ipsilanti și Șuțu.

Mănăstirea Iviru

Mănăstirea Iviru este situată în partea de nord-est a peninsulei. A fost zidită pe la sfârşitul secolului al X-lea, pe locul unde mai înainte fusese Lavra Sfântului Climent, de către Ioan Iviritul, fost curtean al voievodului David al Iviriei şi general al Bizanţului. Văzând deşertăciunea acestei lumi, s-a lepădat de toate şi s-a călugărit într-o mănăstire din Macedonia. Mai târziu s-a dus la Olimp, apoi la Sfântul Munte unde l-a cunoscut pe Sfântul Atanasie şi a rămas alături de el.

Împăratul Bizanţului, Vasile al II-lea, l-a chemat pe Ioan în capitală şi l-a rugat să-l ajute în mai multe probleme diplomatice şi ostăşeşti pe care le avea. În vremea aceea, generalul Bardas se răsculase împotriva împăratului şi purta război cu oastea împărătească. Atunci Ioan, ascultând de porunca împărătească, a plecat împreună cu voievodul David, ajutându-l şi sfătuindu-l pe împărat în cele ostăşeşti[1], până au reuşit să-l învingă pe răsculat.

Primind multe daruri de la împărat, s-a întors în Sfântul Munte şi a zidit o mănăstire care a fost populată cu monahi iviriţi, rămânându-i şi numele de Iviru.

Mănăstirea a fost de multe ori jefuită de piraţi, iar pe la începutul secolului al XIV-lea de temuţii catalani.

În această mănăstire se află o icoană a Maicii Domnului numită «Portăriţa». Istoria acestei icoane este următoarea:

[1] Monahul şi preotul trebuie să aibă milă de toată făptura. De aceea, ei nu mai au voie să pună mâna pe armă. Ioan a ajutat pe împărat cu rugăciunea şi cu sfatul practic, pentru a dobândi pacea poporului fără vărsare de sânge. Asemenea şi Cuviosul Paisie de la Kareia, înainte de a fi monah a participat în Al Doilea Război Mondial; dar s-a rugat Sfintei Mucenițe Eufimia să nu ucidă pe nimeni în bătălii, ci doar să pună dușmanii pe fugă.

Pe timpul împăratului Teofil, luptătorul împotriva sfintelor icoane, se afla în una din cetăţile Niceei o văduvă care avea o icoană a Maicii Domnului cu Pruncul în braţe, mare şi frumoasă. Icoana era păstrată într-un mic paraclis în care, zilnic, împreună cu fiul ei, înălţa rugăciuni către Mântuitorul şi Născătoarea de Dumnezeu. Înştiinţându-se ostaşii trimişi de împărat că văduva are o icoană în paraclis, au venit la ea şi i-au zis:

– Am venit să împlinim porunca împăratului, care a spus să distrugem toate icoanele. Dacă vrei să nu-ţi luăm icoana, atunci să ne dai bani şi nu te vom mai supăra.

Atunci văduva i-a rugat să vină în ziua următoare şi le va da bani. După plecarea ostaşilor, văduva împreună cu fiul ei au luat icoana Maicii Domnului şi au dus-o la malul mării, care se afla în apropiere şi, cu lacrimi în ochi, au zis către Maica lui Dumnezeu: „Să nu te superi pe noi, Preabună Stăpână, dar fără voia noastră trebuie să ne despărţim de preasfânta ta icoană, ca să nu fie batjocorită de ostaşii împăratului".

Apoi luând icoana, au pus-o pe apă, dar icoana a rămas dreaptă şi a pornit pe mare ca şi cum ar fi fost purtată de o mână nevăzută. Atunci văduva a zis către fiul ei:

– Eu sunt bătrână şi nu mai am mult de trăit. De aceea, cu dragoste primesc să mor pentru dragostea Maicii Domnului şi a lui Hristos. Iar tu, fiul meu, du-te la Sfântul Munte şi slujeşte Maicii Domnului!

Ascultând de îndemnul mamei sale, după ce s-au îmbrăţişat cu lacrimi în ochi, a plecat spre Sfântul Munte.

A doua zi venind ostaşii şi văzând că icoana nu mai este, iar bătrâna nu are de unde să le dea bani, au

ucis-o fără milă, iar fiul ei a venit la Sfântul Munte unde s-a călugărit şi s-a nevoit, spunând părinţilor cele ştiute despre icoană. După ani de nevoinţă şi-a dat sufletul în mâinile Maicii Domnului.

Într-una din zile, părinţii mănăstirii au văzut un stâlp de lumină care se înălţa din mare până la cer. Adunându-se cu toţii, s-au dus la malul mării să vadă această preaslăvită minune. Atunci au cunoscut că era o icoană care stătea în picioare pe mare. Urcându-se într-o barcă, au încercat să se apropie de ea, dar icoana se depărta, nevoind să fie luată de ei. Încercând de mai multe ori şi nereuşind nimic, s-au întors în mănăstire şi au început să se roage Maicii Domnului, ca să le dea în mâinile lor preasfânta ei icoană. După multe rugăciuni, Maica Domnului s-a arătat unui pustnic care locuia mai sus de mănăstire, cu numele Gavriil, şi i-a zis: „Să cobori la malul mării şi să iei icoana mea, că vreau să mă dăruiesc vouă".

Ascultând de porunca Maicii Domnului, pustnicul a coborât la malul mării. Însemnându-se cu semnul crucii, a păşit pe mare ca pe uscat, iar icoana a venit pe apă în întâmpinarea lui. Luând-o în braţe şi sărutând-o cu mare evlavie, a adus-o pe uscat. Ieşindu-i înainte toţi preoţii îmbrăcaţi în veşminte, au dus-o cu mare cinste în biserică, unde au făcut Priveghere în cinstea Maicii Domnului. După terminarea slujbei, au încuiat biserica şi s-au retras cu toţii la chilii, preaslăvind pe Preacurata Stăpână.

A doua zi, când a intrat paracliserul pentru a aprinde candelele, a văzut cu mirare că icoana Maicii Domnului dispăruse. Plin de spaimă, a plecat şi a spus stareţului de acest lucru. Căutând-o cu toţii, au aflat-o stând în aer deasupra porţilor mănăstirii. Făcând rugăciuni, au luat-o şi au dus-o din nou în

biserică, dar a doua şi a treia zi s-a repetat acelaşi lucru. Părinţii, fiind în nedumerire, se rugau cu lacrimi Maicii Domnului să le arate ce trebuie să facă. Atunci, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu s-a arătat din nou pustnicului Gavriil şi i-a zis: „Spune părinţilor că am venit aici să îi păzesc eu pe ei, nu ei să mă păzească pe mine; de aceea, să nu mă mai supere ducând icoana mea în biserică".

Aflând stareţul de toate acestea, a poruncit să se facă un paraclis la poarta mănăstirii, unde au aşezat icoana şi unde se află până în ziua de astăzi.

Pe la mijlocul secolului al XVII-lea, fiica ţarului Rusiei, Alexei, s-a îmbolnăvit foarte grav. După nenumărate încercări pe la mulţi doctori din acea vreme şi-a întors nădejdea către Maica Domnului, rugând-o cu credinţă. Atunci, Maica Domnului i-a descoperit că, dacă se va aduce din Sfântul Munte o copie a icoanei ei de la Mănăstirea Iviru, se va vindeca. La rugămintea ţarului, au venit doi monahi de la mănăstire aducând o copie a icoanei Maicii Domnului. Când au ajuns cu icoana la curtea împărătească şi s-au închinat cu toţii, fiica ţarului s-a făcut imediat sănătoasă. Drept mulţumire, ţarul a dăruit Mănăstirii Iviru o mănăstire din Moscova, închinată Sfântului Ierarh Nicolae, care a devenit metocul Ivirului.

Altădată, a venit la mănăstire un orb din naştere. Aici, s-a rugat Maicii Domnului, făgăduind că dacă îl va vindeca, primul lucru pe care îl va vedea când va deschide ochii, îl va face din argint şi-l va dărui mănăstirii. Maica Domnului i-a ascultat rugăciunea şi i-a deschis ochii, care nu văzuseră niciodată lumina soarelui. Primul lucru pe care l-a văzut, a fost un lămâi. Mulţumind cu lacrimi Maicii Domnului şi-a împlinit făgăduinţa, aducând un lămâi, destul de mare, făcut din argint şi l-a pus în faţa icoanei. De atunci, în fiecare an la Praznicul Adormirii Maicii Domnului, se scoate şi acest lămâi şi se pune în faţa icoanei, pentru amintirea minunii şi spre slava Preasfintei Fecioare.

Într-o zi, a trecut pe la mănăstire un sărac, care era foarte flămând. S-a apropiat de portar şi l-a rugat să-i dea o bucată de pâine, însă portarul l-a alungat fără milă, zicându-i: „Dacă vrei pâine, să aduci bani şi îţi voi da". Neîndrăznind să mai zică vreun cuvânt, săracul a pornit pe cărarea ce ducea spre Kareia. Mergând puţin mai sus de mănăstire, fiind flămând şi obosit, s-a aşezat pe o piatră la umbra unui copac. Izbucnind în lacrimi, a zis:

– Maica Domnului, tu vezi că îmi este foame şi nu mai pot. Dă-mi, te rog, o bucată de pâine!

Stând el aşa şi plângând, vede o femeie apropiindu-se de el şi zicându-i:

– De ce plângi, omule?

– Nu mai pot de foame şi am fost la portarul mănăstirii să-i cer pâine, dar el m-a alungat, spunând să-i aduc bani, a zis săracul, continuând să plângă.

Atunci femeia, dându-i un ban de aur, i-a zis:

– Nu mai fi necăjit, omule! Ţine banul acesta şi-l dă portarului, ca să-ţi dea pâine. Şi să-i mai spui că, dacă vor mai continua aşa, le voi lua belşugul din mănăstire.

Săracul a mulţumit femeii şi, plin de bucurie, s-a dus la portar, zicându-i:

– Dă-mi o bucată de pâine şi îţi voi da banul acesta.

Luând portarul banul, a văzut că este din aur şi, minunându-se, l-a întrebat unde l-a găsit. Atunci săracul i-a povestit cum i l-a dat o femeie. Ascultând cu atenţie cele spuse de sărac, a înţeles că s-a întâmplat un lucru minunat, deoarece în Sfântul Munte nu intră femei. L-a luat pe sărac şi au mers la stareţ, spunându-i de cele întâmplate. Atunci au înţeles că a fost Maica Domnului, ocrotitoarea celor necăjiţi. Mergând la icoana Maicii Domnului, au văzut că lipsea un galben din salba ei, fiind chiar banul adus de sărac. Privind la icoana Maicii Domnului şi închinându-se cu evlavie, săracul a recunoscut în icoană pe femeia care i s-a arătat.

Mustrând pe portar pentru nemilostivirea lui şi dându-i canon, stareţul a hotărât ca, de atunci, să se pună la poarta mănăstirii un cufăr, în care să fie pusă zilnic pâine pentru cei săraci. Acest obicei se păstrează până în ziua de astăzi.

Un creştin s-a rugat Domnului să-i arate cum era El, când a fost pe pământ. Într-o noapte, a auzit un glas spunându-i: „Dacă vrei să vezi cum arătam Eu, să mergi la Mănăstirea Iviru şi în pridvorul bisericii, în partea dreaptă a uşii laterale din stânga, vei vedea chipul Meu, făcut aşa cum arătam când am luat trup omenesc". Venind creştinul, a văzut chipul Mântuitorului, chip care este de mărime naturală şi s-a bucurat foarte mult, slăvind pe Mântuitorul Hristos şi mulţumindu-I că nu l-a trecut cu vederea.

Într-un timp oarecare, Amira, împăratul perşilor, s-a pornit cu război asupra Constantinopolului. Acesta avea oştire fără de număr pe uscat şi pe mare. Aflând că în Sfântul Munte se află multe mănăstiri, a luat cu el cincisprezece corăbii de război şi, îndreptându-se spre Sfântul Munte, a debarcat la Mănăstirea Iviru. Monahii, văzând mulţimea perşilor care se apropiau, au luat sfintele odoare, dimpreună cu icoana Maicii Domnului şi s-au ascuns în turnul mănăstirii. După ce perşii au jefuit tot ce au vrut din mănăstire, au adus funiile de la corăbii şi le-au legat de cupola bisericii, ostenindu-se să o dărâme, ţipând şi urlând. Văzând acestea, monahii care erau în turn au început să strige către Dumnezeu din adâncul inimii: „Scoală-Te, Doamne, ajută-ne nouă şi nu ne părăsi până în sfârşit. Au intrat duşmanii în moştenirea Ta şi vor să strice biserica Ta". Acestea şi multe altele zicând, au înălţat icoana Maicii Domnului, strigând cu lacrimi: „O, Stăpână! Oare nu ai spus tu că ne vei fi păzitoare şi ocrotitoare? Cu toate că suntem nevrednici şi păcătoşi, dar, te rugăm Stăpână, nu ne lăsa, ca nu cumva să zică vrăjmaşii noştri: Unde este Dumnezeul lor?". Apoi au cântat «Apărătoare Doamnă...».

Făcând ei multe rugăciuni, Preasfânta Fecioară nu i-a trecut cu vederea,

ajutându-i astfel:

Făcându-se seară, Amira cu ostaşii lui s-au urcat în corăbii, dar la puţin timp s-a ridicat furtună mare care a sfărâmat toate corăbiile, rămânând întreagă numai cea a lui Amira împreună cu cei ce se aflau în ea. A doua zi, după ce s-a luminat de ziuă, văzând Amira cele întâmplate, a ieşit la uscat şi, căzând în genunchi, şi-a presărat ţărână pe cap. Venind din nou în mănăstire (dar nu cum venise cu o zi înainte, plin de mândrie, ci smerit şi umilit), a adus cu el aurul pe care îl avea în corabia lui şi l-a dat celor din mănăstire, zicând: „Am cunoscut puterea Dumnezeului vostru. Luaţi acest aur şi întăriţi zidurile mănăstirii făcându-le mai înalte, ca să nu mai poată duşmanii voştri să vă mai facă vreun rău. Rugaţi-vă pentru mine, ca să nu pătesc şi eu ceea ce au păţit tovarăşii mei".

Altădată, venind piraţii, un arab dintre ei cu numele Varvaros a lovit cu cuţitul în chipul Maicii Domnului, din care a început să curgă sânge. Văzând Varvaros aceasta, s-a căit pentru fapta sa şi, părăsind faptele lui cele dintâi, a rămas în mănăstire, unde s-a botezat şi s-a călugărit, făcând multă pocăinţă. Ajungând la înalte măsuri duhovniceşti s-a sfinţit, cunoscându-se sub numele de Sfântul Varvaros.

Într-una din zile, terminându-se vinul, s-a arătat Preasfânta Stăpână umplând toate butoaiele. La fel s-a întâmplat cu uleiul şi cu celelalte alimente, care se sfârşiseră. Acelaşi lucru se întâmplă până în ziua de astăzi, păstrându-se nemincinoasă făgăduinţa Maicii Domnului de a ocroti mănăstirea.

De multe ori, venind turcii şi cerând aur de la călugări, aceştia le ziceau: „Noi nu avem de unde să vă dăm. Mergeţi, dacă vreţi, şi luaţi din podoabele care sunt agăţate la icoana Maicii Domnului". Atunci turcii, privind cu frică la icoana Maicii Domnului, ziceau: „De acolo nu îndrăznim să luăm, căci ne temem de privirea Maicii Domnului, care ne îngrozeşte". Şi aşa plecau, fără să ia nimic.

Se spune că, aproape de sfârşitul lumii, va pleca icoana Preasfintei Fecioare din nou pe apă, precum a venit şi atunci, călugării vor avea binecuvântarea să plece fiecare unde va voi, căci se va lua acoperământul Maicii Domnului de pe Sfântul Munte. Proorociile spun că, atunci când vor intra femeile în Sfântul Munte, va pleca şi icoana.

Într-un paraclis al mănăstirii sunt expuse la închinare un număr foarte mare de sfinte moaşte ale multor ierarhi, cuvioşi şi mucenici, precum: capul Sfântului Grigorie de Nyssa, cel al Sfântului Mucenic Teodor Stratilat, capul Sfântului Mucenic Teodor Tiron, o mână a Sfântului Mare Mucenic Pantelimon, o mână a Sfântului Mare Mucenic Haralambie, o mână a Sfântului Sfântului Vasile cel Mare, o parte din mâna stângă a Sfântului Ioan Gură de Aur, piciorul Sfintei Fotini şi multe alte părticele din sfinte moaşte. Să avem parte de mijlocirile lor!

Pe teritoriul mănăstirii se află schitul închinat «Tăierii cinstitului cap al

Sfântului, slăvitului Proroc, Înainte-mergător şi Botezător Ioan» şi multe alte chilii, locuite şi nelocuite. În stânga mănăstirii, pe malul mării, se află şi izvorul care a izvorât atunci când a venit Maica Domnului şi a păşit pe uscat.

În momentul de faţă, în Mănăstirea Iviru se nevoiesc în jur de şaizeci de călugări. Iar numărul tuturor călugărilor din mănăstire şi din afara ei este de nouăzeci.

Donaţii româneşti pentru Mănăstirea Iviru

Ajutoarele încep de la domnul Radu cel Mare, care a construit turnul de apărare, până la Neagoe Basarab, care a reînnoit biserica şi a plătit anual dările mănăstirii către Sultan. Doamna Despina, soţia acestuia, a cusut cu fir de aur o perdea pentru Icoana Portăriţa.

Apoi, donaţii anuale au venit şi din partea lui Radu Şerban, Radu Mihnea, Alexandru Coconul, Constantin Şerban Basarab, Grigore Ghica; Şerban Cantacuzino construieşte un paraclis în cinstea Sfintei Icoane Portăriţa. Au mai ajutat această mănăstire şi domnii Petru Şchiopul, Mihai Viteazul, Leon Tomşa şi Matei Basarab, dar şi alţii, numai de Dumnezeu ştiuţi.

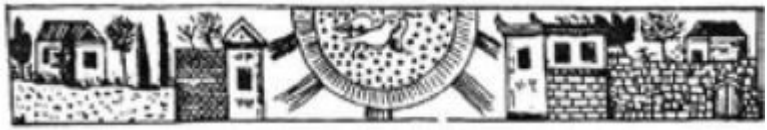

Mănăstirea Hilandaru

Mănăstirea este așezată într-un loc foarte frumos, cu mulți chiparoși în apropiere, și a fost construită în secolul al XII-lea de către prințul Rațco, fiul regelui Serbiei, Ștefan Nemania. Cu toate că era moștenitor al tronului, a părăsit slava și cinstea lumească și a venit în Imperiul Bizantin, fiind călugărit la Mănăstirea Tesalonicheos sub numele de Sava, iar de acolo a venit în Sfântul Munte și s-a închinoviat la Mănăstirea Vatopedu. După un timp, a trimis o scrisoare tatălui său, vorbindu-i despre deșertăciunea acestei lumi. Umilindu-se de cele scrise și voind să fie aproape de fiul său, regele Ștefan a pus în locul său pe tronul Serbiei pe al doilea fiu al său, iar el, părăsind toate cele ale lumii, a venit în Sfântul Munte, unde s-a făcut călugăr, primind numele de Simeon.

După câțiva ani, tatăl și fiul, la rugămintea noului rege sârb, Ștefan al II-lea, au zidit Mănăstirea Hilandaru, pe ruinele unei alte mănăstiri.

Denumirea de Hilandaru provine din două surse: prima, de la numele celui care a zidit un paraclis, numit *Helandari;* a doua, de la miile de pirați care au încercat să atace mănăstirea, fiind opriți de puterea lui Dumnezeu, prin mijlocirile Maicii Domnului, căci, de câte ori se apropiau de mănăstire, vedeau o ceață groasă care înconjura zidurile, nemaiputând să deslușească nimic. Fiind cuprinși de groază și nemaivăzând nimic în jurul lor, pirații începeau să se omoare între ei. *Hilii* înseamnă mii, iar *andara*, ceață.

După un timp, Sava a fost chemat în Serbia, unde a fost hirotonit episcop, iar Simeon a rămas nevoindu-se în mănăstire, până la sfârșitul vieții. După trecerea la Domnul, sfintele lui moaște au izvorât mir, vindecând pe mulți bolnavi, iar din mormânt a crescut o viță-de-vie care există și astăzi. Este o adevărată minune, să vezi ieșind din stâncă o viță care fără să fie udată vreodată a rezistat aproape opt sute de ani. Strugurii de la această vie sunt folositori pentru femeile care nu pot avea copii, dezlegându-se nerodirea pântecelui.

După ce a fost hirotonit episcop, Sava s-a dus la Ierusalim să se închine la Locurile Sfinte. Ajungând la Mănăstirea Sfântului Sava cel Sfințit, a fost primit cu multă cinste de părinții mănăstirii. Înainte de adormirea sa, Cuviosul Sava cel Sfințit a prorocit următorul lucru: „După trecerea multor ani, va veni aici să se închine un episcop sârb, cu numele Sava; să-i dați bastonul meu și icoana «Maica Domnului care alăptează Pruncul»". Deci, când a intrat Sava în biserică, bastonul s-a desprins singur de la locul lui și a căzut înaintea Sfântului. Atunci părinții mănăstirii, cunoscând că acesta este episcopul despre care le prorocise Sfântul lor părinte, au luat bastonul dimpreună cu icoana «Maica Domnului care alăptează Pruncul» sau «Galaktotrofusa» și le-au dat vestitului arhiepiscop al Serbiei. Tot atunci părinții mănăstirii i-au dăruit viitorului Sfânt Sava, ca binecuvântare, sfânta icoană «Trihirusa», adică «Maica Domnului cu trei mâini». Aceste odoare le-a dus mai întâi în Serbia, iar mai târziu, în Sfântul Munte. În timpul de față, bastonul se află la chilia «Paterița», în apropiere de Schitul Sfântul Andrei, «Galaktotrofusa» la chilia «Tipikario» din Kareia, iar «Trihirusa» la Mănăstirea Hilandaru, făcând multe minuni.

Despre icoana «Trihirusa» se povestesc următoarele:

În timpul împăratului Leon Isaurul, luptătorul împotriva sfintelor icoane, se afla la Damasc un tânăr cu numele Ioan, care era printre cei mai apropiați oameni ai voievodului Damascului. Acest tânăr, fiind înzestrat cu dar de la Dumnezeu, se lupta mult apărând sfintele icoane nu numai prin cuvânt, ci și prin scrisori, întărind pe cei dreptcredincioși. Aflând despre acestea, împăratul Leon a căutat un scriitor iscusit, care să poată imita scrisul lui Ioan. Găsindu-l, a poruncit să scrie o scrisoare, ca și cum ar fi fost scrisă de Ioan și adresată împăratului, având următorul conținut: „O, fericite împărate, să trăiești întru mulți ani! Deoarece la noi, în timpul de față sunt oarece neînțelegeri și cetatea este slăbită, vino cât mai curând cu oaste ca să o cucerești, căci îți voi ajuta și eu, pe cât voi putea".

Scriind acestea și multe altele, vicleanul împărat a mai făcut o scrisoare din partea lui, către voievodul Damascului, în care îl înștiința despre cum Ioan îl cheamă de multe ori să vină să ia cetatea, dar el (împăratul) având dragoste către voievod, nu vrea să strice relațiile de pace și, ca încredințare, a trimis și scrisoarea pe care o făcuse, ca și cum ar fi fost a lui Ioan.

Primind voievodul Damascului cele două scrisori, nu a priceput

vicleşugul împăratului şi mâniindu-se foarte, a chemat pe Ioan şi i-a arătat scrisoarea, fără a-l lăsa să se dezvinovăţească. Apoi a poruncit să i se taie mâna dreaptă, mână care de multe ori a scris apărând Biserica lui Hristos, după care a poruncit să o spânzure în piaţa oraşului, spre a fi pildă pentru toţi.

Ioan s-a retras şi s-a închis în camera sa, tânguindu-se şi rugându-se Maicii Domnului. Făcându-se seară, a rugat pe voievod, prin intervenţia unor cunoscuţi, să-i dea mâna tăiată, pentru a-şi mai uşura mâhnirea şi durerea. La rugămintea multora, voievodul s-a milostivit şi i-a îngăduit să-şi ia mâna. Stând singur în camera sa, Ioan se ruga înaintea icoanei Maicii Domnului, zicând: „Preacurată Stăpână, tu ştii că pe nedrept mi s-a tăiat mâna; te rog, fie-ţi milă de mine şi tinde-ţi dreapta ta şi vindecă-mi dreapta mea, ca să o pot folosi pentru apărarea credinţei". Plângând şi rugându-se el multă vreme, a adormit puţin din cauza oboselii şi atunci o întrezăreşte în vedenia somnului pe Preasfânta Fecioară, zicându-i: „Iată, mâna ta este sănătoasă! Să o foloseşti după cum ai făgăduit şi să nu mai fii de acum întristat". Zicând acestea, s-a făcut nevăzută. Deşteptându-se, Ioan a văzut că mâna lui era sănătoasă ca şi mai înainte. Dar, din iconomia Maicii Domnului, un semn roşu rămăsese pe locul unde fusese tăiată. Atunci Ioan, plin de bucurie, a început să mulţumească cu cântări de laudă Maicii Domnului, care nu l-a trecut cu vederea.

Făcându-se ziuă şi aflând vecinii de cele întâmplate, aceştia au spus şi voievodului, dar unii dintre cei de pe lângă dânsul au zis că nu i s-a tăiat mâna lui Ioan, ci unui rob pe care l-a trimis Ioan în locul lui. Fiind în nedumerire, voievodul a trimis să-l cheme pe Ioan. Venind, acesta l-a întrebat de cele întâmplate şi a cerut să-i arate mâna. Văzând semnul rămas, au cunoscut cu

toţii că s-a făcut o minune. Atunci voievodul, cunoscând nevinovăţia lui Ioan, a vrut să-l ridice din nou la treapta cea dintâi, dându-i multe daruri, dar Ioan i-a zis: „Iartă-mă, dar eu nu pot să-ţi mai slujesc de acum înainte. Vreau să mă duc să-mi închin viaţa lui Dumnezeu şi să-i slujesc celei care şi-a făcut milă cu mine”.

Fiind silit de rugăminţile lui Ioan, voievodul i-a dat voie să plece unde voia el. Atunci Ioan, făcând o mână din argint, după mărimea mâinii lui celei tăiate, a lipit-o de icoana Maicii Domnului înaintea căruia s-a tămăduit.

Apoi, luând icoana cu el, s-a dus la Mănăstirea Sfântului Sava cel Sfinţit, unde s-a călugărit, nevoindu-se mult şi împodobind Biserica cu scrierile sale, fiindu-ne cunoscut sub numele de Sfântul Ioan Damaschin.

Această icoană, când a fost adusă la Mănăstirea Hilandaru, a fost aşezată mai întâi în Sfântul Altar. Nu se ştie exact cât timp a stat în Sfântul Altar, dar schimbarea locului a fost în felul următor:

Murind stareţul mănăstirii, s-au iscat neînţelegeri între fraţi, neştiind pe cine să aleagă. Unii doreau pe unul, alţii pe altul şi aşa s-a făcut dezbinare în mănăstire, formându-se două partide. Într-una din zile, intrând paracliserul în biserică, a aflat icoana Maicii Domnului în strana stareţului. Punând-o iarăşi în Sfântul Altar, s-a repetat acelaşi lucru şi în noaptea următoare. Atunci părinţii, fiind convinşi că este lucrarea unora dintre ei, au sigilat uşile bisericii, pentru a nu intra nimeni. A doua zi când au descuiat,

au aflat din nou icoana Maicii Domnului în strana stareţului. Fiind ei în nedumerire, s-a înfăţişat înaintea lor un pustnic bătrân, pe care-l ştiau că are viaţă sfântă şi le-a zis:

– M-a trimis Maica Domnului să vă spun ca de acum înainte să nu mai puneţi stareţ, că ea voieşte să fie Stareţa şi ocrotitoarea mănăstirii.

De atunci, Mănăstirea Hilandaru nu are stareţ, ci numai ajutor de stareţ, care se ocupă cu organizarea mănăstirii. Când au vreo trebuinţă, călugării merg şi iau binecuvântare de la icoana Maicii Domnului.

Odată, un călugăr grec, după ce şi-a făcut rugăciunea de seară înaintea sfintei icoane şi s-a dus să se odihnească, a avut următoarea vedenie: a văzut cete de călugări sfinţi, plutind prin văzduh şi lăudând pe Dumnezeu, iar în fruntea lor mergea Maica Domnului având îmbrăcăminte mohorâtă şi în mână ţinând sceptru împărătesc.

Minunându-se şi bucurându-se de cele văzute, a observat că în ceata din faţă erau călugării ruşi, apoi călugării de celelalte naţionalităţi: sârbi, români, bulgari... şi la urmă era şi ceata grecilor. Mirându-se de cele văzute, se gândea în sinea sa: „Oare cum se poate aceasta, ca aceştia să fie înaintea noastră? Doar Sfântul Munte este moştenirea noastră, iar aceştia sunt străini”. Pe când gândea el acestea, a auzit o voce, zicându-i: „Cu adevărat, voi sunteţi de-ai casei, având Muntele acesta al vostru şi trăind în odihnă; de aceea pierdeţi din slava cerească. Iar ruşii, împreună cu celelalte neamuri, rabdă mult mai multe decât voi, fiind înstrăinaţi de patria lor. De aceea şi slava lor este mai mare”.

Maica Domnului şi-a ocrotit de multe ori mănăstirea, scăpând-o din multe primejdii. Niciodată nu au reuşit să pătrundă acolo cei care au încercat să o jefuiască. Astfel s-a întâmplat şi în 1828, când mănăstirea a fost asediată. Vrăjmaşii au ţinut mănăstirea înconjurată multe zile, dar n-au reuşit să se apropie de zidurile ei.

La icoana «Maica Domnului care alăptează Pruncul» sau «Galaktotrofusa» un lucru este neobişnuit, şi anume: Sfântul Sava cel Nou a aşezat-o nu în partea stângă a Uşilor Împărăteşti, aşa cum se obişnuieşte în toată Ortodoxia, ci în partea dreaptă, unde se cuvine să stea icoana Mântuitorului.

În mănăstire se mai află o icoană a Maicii Domnului numită «Popskaia», despre care se păstrează următoarea minune:

Venind în mănăstire un oarecare om, a cerut să fie primit în viaţa de obşte, dar fără să spună că face parte din eresul armenilor. El a fost rânduit cu ascultarea la bucătărie unde, urâtorul de Dumnezeu şi de fraţi, spurca bucatele fără de ruşine. Neştiind nimic, părinţii îl aveau la evlavie pentru osteneala şi ascultarea pe care o făcea. După un timp, a fost călugărit, iar mai târziu a fost hirotonit ieromonah. Acest ticălos, nebăgând în seamă dragostea părinţilor, îşi continua faptele lui cele urâte.

De ziua Învierii, când părinții făceau litanie, mergând până la malul mării, a fost ales și pângăritorul ieromonah să ducă împreună cu altul acea sfântă icoană. Pe când se aflau la malul mării, o mână nevăzută l-a apucat pe ticălosul acela și, ridicându-l, l-a aruncat în valurile mării, care erau atunci foarte mari. Luptându-se cu valurile, striga în gura mare, mărturisindu-și faptele lui cele spurcate. Și așa strigând, a fost acoperit de valurile mării, primindu-și plata după faptele sale.

De atunci, toate litaniile și toate slujbele de sfințire a apei se fac numai cu această icoană și pentru că doar ieromonahii au voie s-o poarte, monahii sârbi i-au dat numele de «Popskaia», adică «icoana preoțească» sau «icoana preoților».

La Hilandaru sunt aproximativ douăzeci și cinci de călugări.

În această mănăstire se află sfinte moaște de la mai mulți sfinți, precum: o bucățică din lemnul Sfintei Cruci, capul Sfântului Eftimie cel Mare, piciorul Sfântului Simeon, ctitorul mănăstirii, dar și alte părticele mai mici de la mai mulți sfinți.

Donații românești pentru Mănăstirea Hilandaru

După ce Serbia a intrat sub ocupație turcească, Mănăstirea Hilandaru a fost ajutată de voievozi români precum Vlad Călugărul, Sfântul Neagoe Basarab, care a înnoit și pictat trapeza, donând și o mare sumă de bani. Apoi, Vlad Vintilă, Mihnea Turcitul, Matei Basarab, Petru Rareș, Petru Șchiopul și Ieremia Movilă.

Mănăstirea Dionisiu

A fost construită în a doua jumătate a secolului XIV de către Cuviosul Dionisie, care mai întâi a fost călugăr la Mănăstirea Filoteu, unde era stareţ fratele lui, Teodosie. Mai târziu, Cuviosul Dionisie s-a retras aproape de Micul Athon, unde s-a nevoit o perioadă de timp. Din cauza vânturilor puternice şi a frigului, a coborât aproape de mare, în partea de apus a peninsulei, puţin mai sus de unde se află astăzi mănăstirea. Acolo, a zidit o biserică în cinstea Sfântului Ioan Botezătorul. Adunându-se mulţi ucenici în jurul său, a fost nevoit să zidească mai multe colibe. De aceea a şi fost numit «Stareţul Colibaşilor».

Numărul fraţilor se înmulţea din ce în ce mai mult. Într-una din nopţi, stând cuviosul la rugăciune, a văzut un stâlp de foc care se înălţa până la cer. Acest lucru l-a văzut de mai multe ori. Prin aceasta, s-a încredinţat că pe locul acela e voia lui Dumnezeu să se zidească o mănăstire.

Fiind ajutat de fratele său (care acum ajunsese Mitropolit al Trapezundei) şi de împăratul Alexie al III-lea Comnenul a zidit mănăstirea, în cinstea Sfântului Ioan Botezătorul, pe locul care se chema Vulevtiria şi pe care văzuse el stâlpul de foc. În anul 1390, Cuviosul Dionisie, fiind în Trapezunda cu treburile mănăstirii, s-a mutat la Domnul, având vârsta de şaptezeci şi doi de ani.

În această mănăstire s-a nevoit şi s-a mutat la Domnul, tot la vârsta de şaptezeci şi doi de ani şi Sfântul Ierarh Nifon, Patriarhul Constantinopolului, fost Mitropolit al Ţării Româneşti.

Acesta s-a născut în anul 1435 în Peloponez, Grecia. După ce a învăţat Sfintele Scripturi, s-a lepădat de cele lumeşti, luând jugul lui Hristos. A stat o perioadă pe lângă doi părinţi duhovniceşti, după care a venit în Sfântul Munte Athos, prin descoperire dumnezeiască. Un timp l-a petrecut la Mănăstirea Cutlumuş, iar apoi a mers la Marea Lavră şi, în cele din urmă, la Mănăstirea Dionisiu. Era foarte înţelept şi plin de fapte bune. Într-o noapte, pe când se ruga, a fost văzut de un călugăr bătrân, cu numele Petronie, că era cuprins tot de foc. În anul 1483, a fost ales Mitropolit al Tesalonicului, iar în 1486 este ales Patriarh al Constantinopolului. După doi ani este schimbat şi se retrage la un schit, întemeiat de el. În anul 1500 este chemat de domnul muntean Radu cel Mare şi numit Mitropolit al Ţării Româneşti. După cinci ani de păstorire, s-a ivit o neînţelegere între domn şi mitropolit: Radu a dat de soţie pe sora sa unui

boier, care avea în Moldova soție și copii. Auzind de această nelegiuire, Nifon l-a mustrat aspru pe domn, spunându-i că el, ca întâi-stătător, nu este bine să dea pildă rea supușilor săi. În loc să se înțelepțească, domnitorul i-a răspuns: „Tu vezi-ți de ale tale și nu te băga în treburile mele!".

Sfântul i-a zis: „Oare așa ne-a fost înțelegerea când m-ai rugat să vin și să pun rânduială în țara aceasta?". Atunci domnitorul l-a alungat fără de cinste și a dat poruncă să nu-l mai cinstească nimeni ca mitropolit și nici să-i dea adăpost. Nifon a zis: „Rău faci, încălcându-ți făgăduința. Eu voi pleca, dar peste țara aceasta vor veni mari necazuri și mă veți căuta, dar eu nu voi mai fi în viață".

S-a retras într-o colibă, la o margine de pădure, nevoindu-se călugărește și lăsându-se cu totul în voia lui Dumnezeu. Aici era cercetat din când în când de către fiul domnitorului, Neagoe, pe care Sfântul îl povățuia cum să conducă poporul atunci când va ajunge domn, lucru care se va împlini mai târziu.

După un timp, Nifon vine din nou în Sfântul Munte, la Mănăstirea Vatopedu, iar după puțină vreme se duce la mănăstirea sa, Dionisiu, nespunând nimănui cine este. Aici era rânduiala ca noii începători să slujească un timp la catârii mănăstirii. Deci, a primit și Sfântul Nifon această ascultare, cu toate că era bătrân și slăbit de atâtea osteneli și necazuri.

Într-una din nopți, Sfântul Ioan Botezătorul s-a arătat starețului și i-a zis: „Adună pe frați și ieșiți în întâmpinarea Patriarhului Nifon, că-i ajunge lui atâta smerenie".

Dimineața, pe când Sfântul venea cu catârii aducând lemne, clopotele

au început să bată singure, iar starețul cu obștea i-au ieșit înainte și căzând la picioarele lui, i-au zis:

– Ajunge, sfinte al lui Dumnezeu, atâta smerenie și ne iartă pe noi păcătoșii, că nu te-am recunoscut!

Sfântul a mai trăit câțiva ani în mănăstire, timp în care a povățuit și a ajutat duhovnicește pe toți. Odată, venind frații cu corabia plină de alimente, nu o puteau trage la mal din cauza furtunii. Atunci Sfântul, urcându-se în corabie și-a ridicat mâinile la rugăciune și îndată s-a potolit furtuna. Apoi, binecuvântând o ancoră care se afla în corabie le-a zis că de câte ori vor fi în primejdie, să o coboare în mare și marea se va liniști. De atunci, de câte ori se aflau în primejdie, îndată frații strigau: „Aruncați pe Nifon în mare!". Și, aruncând ancora, îndată se liniștea marea.

După plecarea Sfântului Nifon din Țara Românească, au început mari tulburări și necazuri, după prorocia Sfântului. Domnul Radu s-a îmbolnăvit de o boală nevindecabilă și i s-a găurit tot trupul. Atunci a trimis să-l caute pe Sfântul Nifon, dar l-au aflat trecut la cele veșnice. Radu a murit în chinuri și a fost îngropat la Mănăstirea Dealu, ctitoria sa. După îngropare, trei zile și trei nopți i s-a cutremurat mormântul (precum oarecând împărătesei Eudoxia, prigonitoarea Sfântului Ioan Gură de Aur). Atunci, frică mare a cuprins pe tot poporul și ziceau că pentru izgonirea Sfântului Nifon s-au întâmplat toate acestea.

După ce Neagoe Basarab a ajuns la domnie, a adus cu cinste Moaștele Sfântului Nifon de la Sfântul Munte în Țara Românească, le-a pus pe mormântul domnitorului Radu și a dat poruncă să se facă Priveghere de toată noaptea. În timpul Privegherii, ațipind domnitorul puțin, din cauza ostenelii, a văzut în vedenie că s-a deschis mormântul lui Radu și se vedea trupul lui negru și rău mirositor, curgând din el puroi și putreziciune. Neputând domnitorul să sufere acea priveliște, s-a rugat Sfântului să-și facă milă de nefericitul Radu. Deodată, vede o apă curată ieșind din racla Sfântului Nifon și pe Sfânt, care spăla trupul lui Radu. După spălare, Radu a devenit frumos și strălucit. Apoi l-a închis din nou în mormânt și, venind spre Neagoe, i-a zis: „Iată, fiule, că am ascultat rugăciunea ta. Îți mai poruncesc să ai pace întotdeauna cu poporul tău, iar moaștele mele să le trimiți din nou la mănăstirea mea, pentru mângâierea fraților ce viețuiesc acolo". Acestea spunând, a intrat iarăși în raclă.

Deșteptându-se domnitorul Neagoe, a dat slavă lui Dumnezeu și Sfântului Nifon. Apoi, cu voia părinților de la Dionisiu care însoțeau moaștele, a oprit capul și mâna Sfântului Nifon și a dat în locul acestora mâna dreaptă a Sfântului Ioan Botezătorul, îmbrăcată în aur foarte frumos lucrat.

Celelalte moaşte ale Sfântului le-a pus într-o raclă de aur şi le-a trimis înapoi la Dionisiu.

Cât a trăit, domnitorul Neagoe Basarab purta totdeauna cu el capul şi mâna Sfântului Nifon; după moarte le-a închinat Mănăstirii Curtea de Argeş, ctitoria sa. În prezent, aceste sfinte moaşte se află la Mitropolia din Craiova.

Neagoe Basarab a ajutat Mănăstirea Dionisiu, construind turnul acesteia.

Pe 25 octombrie 1535, mănăstirea a ars aproape în întregime. Atunci, domnitorul Moldovei, Petru Rareş, a refăcut toată partea dinspre răsărit. Iar partea dinspre mare, cu tot ce se vede până astăzi, a fost făcută de la temelie de fiica lui Petru Rareş, doamna Ruxandra, dimpreună cu soţul ei, Alexandru Lăpuşneanu. Mai târziu, doamna Ruxandra a răscumpărat toate metocurile şi moşiile mănăstirii, care fuseseră răpite de sultanul turcilor, Selim al II-lea. Danii au mai făcut şi Petru Şchiopul, Matei Basarab, Sfântul Constantin Brâncoveanu, Nicolae Mavrocordat şi Mihai Racoviţă.

Icoana Maicii Domnului numită «Acatist»

În Paraclisul lipit de pronaos, se află icoana Maicii Domnului numită «Acatist», care a fost pictată de Sfântul Evanghelist Luca.

În anul 1592, piraţii au furat această icoană. Într-o noapte, şeful piraţilor a avut o vedenie înfricoşată, cu Judecata de apoi. Apropiindu-se cu tovarăşii lui de cutia unde se afla icoana şi, deschizând-o, au aflat icoana plină de mir binemirositor. Vedenia şi minunea i-au înspăimântat atât de tare, încât au întors icoana la mănăstire, iar ei s-au făcut monahi, plângându-şi până la sfârşitul vieţii lor păcatele făcute.

Altădată, venind alţi piraţi şi, răpind icoana, au pus-o în corabie într-o cutie unde aveau puse mai multe odoare furate. În timpul nopţii, vede şeful piraţilor în somn pe Maica Domnului zicându-i: „Pentru ce, vicleanule, m-ai închis în cutie? Întoarce-mă de unde m-ai luat!”.

Deşteptându-se, piratul nu a luat în seamă cele văzute în vis, dar în scurt timp s-a ridicat o furtună năprasnică, care împingea corabia înapoi, spre mănăstire. Înfricoşându-se, căpetenia piraţilor a mers la cutia unde se afla icoana. A deschis-o şi a aflat icoana plină de mir binemirositor.

Ajungând aproape de mănăstire, au tras corabia la liman şi a trimis rugăminţi părinţilor din mănăstire, să vină să ia înapoi sfânta icoană.

Auzind părinţii, s-au umplut de bucurie şi, îmbrăcându-se preoţii în veşminte, cu lumânări aprinse în mâini, au ieşit la malul mării, să întâmpine

icoana. Mulți dintre pirați, văzând această minune, s-au întors de la faptele lor cele rele.

În momentul de față, la Mănăstirea Dionisiu sunt în jur de șaizeci de călugări.

În mănăstire se află multe părticele de sfinte moaște, dintre care amintim: mâna dreaptă a Sfântului Ioan Botezătorul, chivotul cu o parte din moaștele Sfântului Nifon, dăruit de Matei Basarab; mâna dreaptă a Sfântului Apostol și Evanghelist Luca, o mână a Sfântului Ioan cel Milostiv și o mână a Sfântului Ierarh Antipa, Episcopul Pergamului.

Mănăstirea Cutlumuş

Această mănăstire se află în apropierea capitalei Sfântului Munte, Karea, şi a fost zidită în secolul XII de un voievod arab, care s-a încreştinat şi s-a călugărit, schimbându-şi numele din Cutlumuş în Constantin, iar mănăstirii i-a rămas denumirea de Cutlumuş, după numele lui cel vechi. Mănăstirea mai are şi alte denumiri: «Mănăstirea voievodului», «Lavra Ţărilor Române» şi «Mănăstirea lui Hariton».

Numirea aceasta de „Lavra Ţărilor Române" a primit-o datorită faptului că a fost foarte mult ajutată de domnitorii români şi a avut foarte mulţi vieţuitori români, având în câteva rânduri şi stareţi români. În acea perioadă, la o strană se cânta greceşte, iar la cealaltă româneşte.

Se spune că odată, năvălind barbarii asupra Sfântului Munte, jefuind şi arzând mănăstirile, când au ajuns în apropierea Mănăstirii Cutlumuş, s-a lăsat o ceaţă atât de deasă şi întunecată, încât barbarii nu mai vedeau nici la doi paşi. Învârtindu-se în jurul mănăstirii, nu au reuşit să o găsească, fiind acoperită de harul lui Dumnezeu. Astfel, mănăstirea a scăpat ca prin minune de jefuirea barbarilor.

Altădată, când Sfântul Munte era sub ocupaţie turcească, având turcii o nemulţumire faţă de Mănăstirea Cutlumuş, au hotărât să o jefuiască şi să o distrugă. Atunci, unul dintre părinţi a zis: „Hai să punem steagul Marii Britanii la poartă. Văzând turcii steagul britanic, poate se vor gândi că avem vreo delegaţie oficială de la englezi şi ne vor lăsa în pace". Şi aşa s-a şi întâmplat,

căci venind turcii şi văzând steagul britanic în poarta mănăstirii, nu au îndrăznit s-o atace şi s-au întors de unde au venit, căci turcii erau aliaţi cu englezii şi aveau convenţii ca să nu se amestece unii în treburile altora.

Pe teritoriul mănăstirii se află şi Schitul Cutlumuş, închinat Sfântului Mare Mucenic Pantelimon, în care, cu ani în urmă, se nevoiau foarte mulţi monahi români.

Mănăstirea are multe sfinte moaşte, din care amintim: o părticică a Sfântului Mucenic Evstratie, un deget al Sfintei Muceniţe Marina, moaşte de la Sfântul Mucenic Chiric Pruncul, de la Sfântul Mucenic Eustatie Plachida, mâna stângă a Sfântului Alipie Pustnicul, capul Sfântului Haralambie, o parte din piciorul drept al Sfintei Ana, o părticică din Lemnul Sfintei Cruci şi mâna stângă a Sfântului Grigorie Teologul.

Mănăstirea are în jur de treizeci de monahi, în afară de cei care se nevoiesc în schit şi chilii, aproximativ patruzeci, dintre care nouă călugări sunt români – trei în mănăstire şi şase în schit.

Donaţii româneşti pentru Mănăstirea Cutlumuş

După un incediu devastator, mănăstirea a fost refăcută din temelii de domnitorul Nicolae Alexandru Basarab, apoi construcţia a fost continuată de fiul său, Vladislav I. Alte danii a primit de la Radu I, Mircea cel Bătrân, care a construit clopotniţa, apoi de la Dan al II-lea, Alexandru I Aldea, Vladislav al II-lea, Vlad Călugărul. Ultimii doi au întărit drepturile mănăstirii acordate de Poarta otomană. Apoi, Radu cel Mare a rezidit chiliile şi turnul de apărare. Sfântul Neagoe Basarab a ridicat trapeza, bolniţa, zidul din incintă, portul de la mare şi a dat anual danii importante.

Alţi domni care au ajutat mănăstirea au fost: Vlad Vintilă, Radu Paisie, Radu de la Afumaţi, Vlad Înecatul, Petru Rareş, Mircea Ciobanul, Mihai Viteazul şi Sfântul Constantin Brâncoveanu.

Mănăstirea Pantocrator

Se află aşezată la malul mării, în partea de nord-vest a Sfântului Munte şi este închinată Schimbării la Faţă a Mântuitorului. A fost ctitorită de doi mari conducători de oaste, Alexie şi Ioan, care, părăsind lumea, au venit în Sfântul Munte, îmbrăţişând viaţa monahală. Fiind ajutaţi de ruda lor, Ioan al V-lea Paleologul, împăratul Bizanţului, au construit mănăstirea.

Mai târziu, mulţi domnitori români au ajutat şi această mănăstire, precum Neagoe Basarab, marele logofăt al Moldovei, cât şi Gavril Trotuşanu, Alexandru Iliaş, Constantin Brâncoveanu.

În această mănăstire se află icoana Maicii Domnului făcătoare de minuni numită «Gherontissa» (Stareţa). Icoana, îmbrăcată în argint, o înfăţişează pe Maica Domnului în întregime. Ea se află în faţa catapetesmei, la iconostasul din stânga. Până să fie aşezată aici, icoana a fost în Sfântul Altar.

La această icoană se fac foarte multe minuni. Ea este mângâierea şi ocrotirea părinţilor din mănăstire.

În Sfânta Mănăstire Pantocrator se mai află şi o icoană a Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, făcătoare de minuni, numită „Faneromenos”. Această icoană a fost făcută în secolul XIV, aflându-se până în anul 1982 la o chilie din zona Kapsala, de pe teritoriul mănăstirii. Denumirea de „Faneromenos”, adică „cel ce s-a arătat”, s-a dat sfântului după minunea care s-a făcut în anul 1821. Într-o noapte, tâlharii au bătut la uşa chiliei. Atunci li s-a arătat Sfântul Gheorghe în chipul unui tânăr strălucitor şi deschizându-le uşa i-a poftit la arhondaric, ca un bun stăpân al casei. Acolo i-a legat cu legături nevăzute şi de nedezlegat, după care Sfântul s-a făcut nevăzut, tâlharii rămânând nemişcaţi pe locurile lor. Dimineaţa, când părinţii s-au sculat să meargă la slujbă, au aflat cu uimire pe tâlhari legaţi, plângând şi pocăindu-se, şi rugând pe adevăratul Dumnezeu şi pe Sfântul Gheorghe să-i dezlege de nevăzutele legături.

Din tradiţie se păstrează două variante despre viaţa tâlharilor după ce au fost dezlegaţi de acele legături. Una spune că s-au întors în lume şi au dus o viaţă creştinească, iar alta spune că au rămas la chilia aceea şi s-au făcut monahi. De atunci părinţii au dat icoanei numele de «Faneromenos».

Pe la anul 1982, când chilia s-a pustiit, icoana a fost adusă în mănăstire şi se păstrează în paraclisul Adormirii Maicii Domnului din biserica mare a mănăstirii.

În această mănăstire s-au nevoit mulţi sfinţi, printre care: Cuviosul Teona, ierarhul, Sfântul Cuvios Teofil Izvorâtorul de Mir, Sfântul Cuvios Vasile, precum şi Sfântul ucenic care a vorbit cu Sfântul Arhanghel Gavriil şi a fost învăţat de acesta cântarea «Cuvine-se cu adevărat...». Această minune s-a petrecut astfel:

La o chilie de pe teritoriul Pantocratorului se afla un Bătrân cu ucenicul lui, care se nevoiau în pace şi dragoste. Într-o sâmbătă, Bătrânul a zis ucenicului:

– Fiule, eu mă duc la priveghere, la Protaton, că nu se odihneşte sufletul meu dacă lipsesc de la o priveghere. Tu rămâi acasă şi fă cele rânduite, după puterea ta.

– Să fie binecuvântat[1], a răspuns ucenicul, sărutând mâna acestuia.

După plecarea Bătrânului, la puţin timp s-a auzit o bătaie în uşă, urmată de cuvintele obişnuite: „Pentru rugăciunile sfinţilor părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi!”. Răspunzând ucenicul „Amin”, a deschis uşa şi a văzut un călugăr tânăr, cu chipul foarte frumos, care l-a întrebat dacă poate să rămână acolo peste noapte. Ucenicul l-a primit. La timpul Utreniei s-au sculat amândoi pentru a

[1] Aceste cuvinte se folosesc de ucenic când i se spune să facă un lucru. Se referă la: «Să fie binecuvântat ceea ce ai spus să fac»

săvârşi slujba rânduită. Când au ajuns cu slujba la «Ceea ce eşti mai cinstită...», care se cântă de mai multe ori, şi a fost rândul călugărului celui străin, acesta a cântat cu totul altfel, zicând: «Cuvine-se cu adevărat să te fericim, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită şi prea nevinovată şi Maica Dumnezeului nostru» şi apoi a continuat cu celelalte cuvinte, ştiute de ucenic.

Auzind ucenicul această cântare, s-a minunat foarte mult de frumuseţea ei şi de dulcele glas al călugărului străin. Întorcându-se spre el, l-a întrebat:

– Părinte, de unde ştii această cântare atât de frumoasă? Că noi cântăm precum se cântă în toată Biserica Ortodoxă, numai «Ceea ce eşti mai cinstită...». Te rog, dacă vrei, să mă înveţi şi pe mine această cântare.

Atunci călugărul i-a zis:

– Să-mi aduci o hârtie şi ceva de scris!

– Nu avem aici aşa ceva! a răspuns ucenicul.

– Atunci adu-mi o placă de marmură!

Fiind adusă placa, călugărul străin a început să scrie cu degetul pe ea cântarea şi – o, preaslăvită minune! -, degetul intra în marmură de parcă acea placă ar fi fost din ceară moale. După ce a terminat de scris, a zis ucenicului:

– De acum înainte, să cântaţi această cântare precum v-am arătat-o eu şi să le spui la toţi ca să se cânte de întreaga Biserică Ortodoxă, precum o cântăm şi noi în ceruri. Eu sunt Arhanghelul Gavriil! Şi zicând acestea s-a făcut nevăzut.

Ucenicul a sărutat urmele unde a stat Arhanghelul şi când a privit spre catapeteasmă a văzut o altă minune: Icoana Mântuitorului şi-a schimbat locul cu icoana Maicii Domnului, mutându-se icoana Mântuitorului în partea stângă, iar cea a Maicii Domnului în partea dreaptă. Prin aceasta a vrut Mântuitorul Hristos să arate cinstea pe care o dă Maicii Sale.

Întorcându-se Bătrânul, l-a găsit pe ucenic cu lacrimi în ochi, cântând cântarea pe care o învăţase de la Arhanghelul Gavriil. Auzind Bătrânul istorisirea ucenicului şi văzând piatra scrisă, l-a luat pe ucenic şi au mers amândoi la conducerea Sfântului Munte, spunându-le cele întâmplate.

Auzind acestea cei de acolo, au trimis piatra scrisă la Patriarhul Constantinopolului, istorisind toate cele ştiute în legătură cu minunea. Atunci s-a hotărât ca întreaga Biserică Ortodoxă să cânte această cântare închinată Maicii Domnului.

Maica Domnului «Axioniţa» sau «Cuvine-se cu adevărat»

*

La o chilie de pe teritoriul mănăstirii s-a nevoit şi cuviosul Teofil Izvorâtorul de Mir. Acesta s-a născut pe la mijlocul secolului XIV (1470-1480) în Zihnis, din regiunea Seres, dintr-o familie evlavioasă. Crescând, s-a dăruit rugăciunii şi studiului Sfintelor Scripturi. A fost călugărit, primind numele de Teodosie, apoi diacon şi preot, de către episcopul Acachie al Litei şi Redinei. Apoi, venind în Sfântul Munte, a stat un timp la Mănăstirea Vatopedu, apoi a fost trimis de patriarhul Constantinopolului, Sfântul Nifon, în anul 1508, ca notar al Marii Biserici a Egiptului, ca să scrie preaslăvitele minuni ce s-au petrecut după adormirea episcopului Acachie. După care, întorcându-se la Constantinopol, nu a stat mult timp şi s-a reîntors în Sfântul Munte, în mai

1511, la Mănăstirea Iviru, unde a primit ascultarea de scriitor. A refuzat să primească păstorirea Mitropoliei Tesalonicului, la cererea patriarhului Pahomie, şi s-a retras la chilia Înainte-mergătorului, unde a luat schima mare, primind numele de Teofil. Mai târziu s-a mutat la chilia Sfântului Vasile din Kapsala, de pe teritoriul Mănăstirii Pantocrator, primind şi un ucenic cu numele de Isaac. Aici s-a dăruit nevoinţelor duhovniceşti şi rugăciunii neîncetate. Şi-a cunoscut sfârşitul de mai înainte. Joi i s-a făcut slujba Sfântului Maslu, sâmbătă s-a împărtăşit cu Sfintele Taine, iar duminică, pe 8 iulie 1548, binecuvântând pe ucenicul său Isaac şi zicând „Doamne Iisuse Hristoase, primeşte duhul meu!" a adormit.

Ucenicul, luând trupul lui, l-a aruncat mai jos de chilie, la o distanţă de şaptezeci de metri, ca să-l mănânce fiarele sălbatice, după cum primise poruncă de la cuviosul.

Apoi, făcând o groapă lângă chilie, spunea la toţi că l-a îngropat acolo fără slujba înmormântării, mormântul devenind loc de închinare. După patruzeci de zile, monahii de la Pantocrator au găsit trupul lui neputrezit şi l-au adus la mănăstire. Dar ucenicul a cerut moaştele cuviosului şi s-a făcut neînţelegere. Atunci, episcopul Macarie de la Ierisou, înţelegându-se cu stareţul mănăstirii, a hotărât ca mâna

cuviosului să rămână în mănăstire, iar trupul lui să fie dus şi îngropat în altarul chiliei unde s-a nevoit.

După îngropare a început să izvorască mir din mormântul lui, arătând prin aceasta cât de plăcut a fost lui Dumnezeu. Mâna dreaptă neputrezită, arătând ca şi cum ar binecuvânta, se află până astăzi la Mănăstirea Pantocrator.

Mănăstirea Pantocrator are în jur de douăzeci şi cinci de călugări, iar pe teritoriul ei, pe la chilii, în jur de patruzeci de călugări. La Schitul Sfântul Proroc Ilie, aflat tot pe teritoriul mănăstirii, sunt douăzeci de călugări.

Acest schit a fost înfiinţat de Cuviosul Paisie Velicicovschi, care a devenit mai târziu stareţ la Mănăstirea Neamţ, în Moldova. Schitul are o biserică uriaşă, cu icoane îmbrăcate în aur.

Pe teritoriul mănăstirii se află şi câteva chilii româneşti, în zona numită Kapsala, precum şi Schitul Bogorodiţa, închinat Maicii Domnului, care are în prezent doar trei călugări, de origine rusă.

Printre multele odoare pe care le deţine Mănăstirea Pantocrator se găsesc sfinte moaşte de la Sfântul Haralambie, Sfinţii Cosma şi Damian, Sfântul Mucenic Hristofor, Sfântul Mucenic Mercurie, Sfântul Arhidiacon Ştefan, Sfânta Muceniţă Paraskevi, Sfântul Mucenic Pantelimon, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfânta Fotini Samarineanca, Sfânta Iulita şi de la mulţi alţi sfinţi, precum şi două părticele din Lemnul Sfintei Cruci şi o bucată din hlamida cu care a fost îmbrăcat Mântuitorul Hristos.

Schitul «Sfântul Ilie»

Câteva din minunile Maicii Domnului «Gherontissa»

În timpul ocupației germane (1941-1944), unul dintre bătrânii mănăstirii, părintele Eftimie, care avea ascultarea la magazia cu alimente, a observat că uleiul din vase s-a terminat și nu mai avea de unde să dea la bucătărie și nici la candelele bisericii. A mers și a spus aceasta și la ceilalți părinți din consiliul mănăstirii și au început cu toții să se roage fierbinte Maicii Domnului «Gherontissa». La câteva zile, părintele Eftimie a auzit o voce în somn, care i-a zis: „Părinte, îngrijește-te ca înainte de apusul soarelui să ai toate vasele pentru ulei curățate, pentru că mă voi îngriji ca în aceste zile să aduc untdelemn, încât să le umpleți".

Părintele Eftimie s-a deșteptat și s-a dus la ajutorul său, spunându-i să curețe toate vasele pentru untdelemn. Atunci ucenicul i-a zis: „Părinte, dar unde vom găsi atâta untdelemn în situația de astăzi?". Bătrânul i-a poruncit să facă precum i-a zis și, mergând și el împreună cu ucenicul, au curățat toate vasele.

Minunea Maicii Domnului a fost în felul următor:

O corabie a pornit din Mitilene ca să ducă arme. Aceste arme le ascunseseră în cala vaporului, iar deasupra au pus mai mult de o sută de vase cu untdelemn. Călătorind pe mare, căpitanul corabiei vede în timpul somnului o femeie minunată, a cărei înfățișare strălucea mai mult decât soarele și care i-a zis: „Să schimbi imediat direcția, ca să scapi de germani, iar untdelemnul pe care îl ai, să-l dai pe tot la Mănăstirea Pantocrator din Sfântul Munte, unde am casa mea și de acolo să plecați fără nicio frică în drumul vostru". Cu binecuvântarea Maicii Domnului, acel ulei a ajuns pentru toți anii ocupației germane.

Un preot din mănăstire a mers să săvârșească Sfânta Liturghie la o bisericuță care se află în grădina mănăstirii, închinată Sfântului Mucenic Trifon. Puțin mai sus de bisericuță, se nevoia într-o căsuță un monah bătrân, foarte îmbunătățit, care în acel timp era foarte bolnav, trăindu-și ultimele clipe ale vieții. În jurul lui se aflau câțiva părinți din mănăstire. Fiind în starea aceasta, deodată s-a ridicat și a zis părinților din jurul său: „Vă rog, spuneți la preot să termine mai repede Sfânta Liturghie, ca să mă împărtășească cu Trupul și Sângele Domnului nostru Iisus Hristos, pentru că a venit aici o femeie, asemănătoare cu Maica Domnului din icoana «Gherontissa», împreună cu un tânăr care semăna cu Sfântul Mucenic Trifon. Ei au venit și mi-au zis că vor să mă ia, dar au vorbit ceva între ei și m-au lăsat".

Spunându-le acestea, a venit și preotul cu Sfintele Taine. Fața monahului a strălucit ca soarele și a început să zică: „Cinei Tale celei de taină, Fiul lui Dumnezeu, astăzi, părtaș mă primește... „. După ce s-a împărtășit, s-a întins puțin pe pat și și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Un monah avea ascultarea de poștaș al mănăstirii. Într-o zi, l-a chemat starețul și i-a zis să meargă la Kareia, să aducă o sumă de bani de care mănăstirea avea mare nevoie, poruncindu-i să se întoarcă repede, până să se însereze, ca să nu fie în pericol de a fi atacat de tâlhari. Monahul l-a asigurat că își va da și viața, de va fi nevoie, căci are nădejde la Maica Domnului, la care se ruga neîncetat, că nu va păți nimic rău. Însă, după rânduiala Maicii Domnului, când a ajuns la crucea unde cărarea făcea spre mănăstire, deja se înnoptase, iar distanța până la mănăstire era încă destul de mare, fiind în primejdie. Atunci a cerut cu lacrimi ajutorul Maicii Domnului. Și, deodată, a apărut lângă el o femeie, îmbrăcată ca monahie, care l-a întrebat ce are, de ce este așa de întristat. El i-a răspuns că este supărat pentru că nu a făcut ascultare, să se întoarcă la timp, înainte de a se întuneca, iar acum este în pericol să piardă banii mănăstirii. Atunci, monahia l-a atins cu mâna ei și în foarte scurt timp s-a aflat la troița unde, cu mult timp înainte, pirații aruncaseră în fântână icoana

Maicii Domnului.

Apoi monahul a spus părinţilor din mănăstire minunea pe care a făcut-o Maica Domnului cu el, iar faţa îi strălucea de bucurie. Părinţii au coborât cu toţii la biserică şi au înălţat rugăciuni de mulţumire şi de laudă către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, pentru grija care o are faţă de mănăstirea ei.

După un timp, acel monah şi-a cunoscut mai înainte sfârşitul său, spunând următoarele cuvinte: „Părinţilor, în această săptămână va trebui să-mi schimb locuinţa. Voi intra într-o cameră mică şi îngustă". Şi, într-adevăr, după o săptămână, acest frate a adormit în Domnul şi s-a dus cu sufletul la locaşurile veşnice, iar trupul lui se odihneşte într-o cameră îngustă, în cimitirul mănăstirii.

Cu mulţi ani în urmă, stareţ al mănăstirii era un părinte care avea viaţă sfântă. Fiind bătrân şi bolnav, venea foarte greu la biserică. Odată, vrând să se împărtăşească cu Sfintele Taine, a venit la biserică şi l-a rugat pe preotul slujitor să nu lungească prea mult Sfânta Liturghie, ca să poată rezista şi el până la sfârşit şi să se împărtăşească cu Sfintele Taine. Dar preotul, neluând aminte la cuvintele stareţului, slujea foarte rar şi fără să se grăbească. Atunci s-a auzit o voce de la icoana Maicii Domnului, care i-a poruncit cu asprime să asculte de cuvintele stareţului şi să nu lungească slujba. De atunci, această icoană s-a numit «Gherontissa».

În anul 1948, în noaptea de 1 spre 2 decembrie a izbucnit un incendiu puternic în aripa de răsărit a mănăstirii, ameninţând să distrugă totul. Părinţii, văzând că după toate încercările lor de a opri focul nu au reuşit nimic, au alergat la ajutorul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Au făcut procesiune cu o icoană a Maicii Domnului, copie mai mică a icoanei «Gherontissa», îmbrăcată în argint. Şi făcând cu ea semnul sfintei cruci asupra focului, o minune, îndată a încetat focul şi s-a stins cu desăvârşire. În amintirea acestei minuni se face în fiecare an pe 2 decembrie Praznic în cinstea Maicii Domnului.

Altădată, pe la sfârşitul secolului al XVII-lea, a fost o perioadă în care lipseau uleiul şi celelalte necesare traiului. Atunci părinţii s-au dus la stareţ şi au cerut să le dea voie să plece din mănăstire, nemaiavând cu ce trăi. Stareţul i-a rugat să aibă încredere în Maica Domnului «Gherontissa», că nu-i va lăsa. Iar într-una din zile, părinţii au văzut că din magazia unde se aflau vasele goale pentru ulei a început să curgă ulei. Intrând în magazie, au văzut că un vas se umpluse cu untdelemn până sus şi curgea pe jos. Atunci stareţul a poruncit să ia din el şi să umple şi celelalte vase. Apoi au adunat toate vasele pe care le aveau în mănăstire şi le-au umplut, după care a încetat şi uleiul să mai

izvorască. De atunci nu a mai lipsit niciodată untdelemnul din mănăstire, prin purtarea de grijă a Maicii Domnului. Iar pe icoana «Gherontissa», la picioarele Maicii Domnului, a fost pus un vas făcut din argint în amintirea minunii.

În timpul unei incursiuni a piraţilor, icoana Maicii Domnului «Gherontissa» a fost aruncată în fântâna care se află aproape de portul mănăstirii. Acolo a fost păzită prin minune mulţi ani, fiind neştiută de nimeni, până când piratul care o aruncase s-a apropiat de moarte. Atunci, căindu-se de fapta lui şi pocăindu-se pentru păcatele sale, a descoperit cunoscuţilor lui unde a aruncat icoana, iar aceia venind la mănăstire au aflat icoana întreagă şi nevătămată în fântână.

Frumoasa îmbrăcăminte din argint a icoanei Maicii Domnului «Gherontissa» a fost făcută pe la sfârşitul secolului XIX în Rusia, în urma unei minuni. Maica Domnului s-a arătat în somn unei femei bogate din Constantinopol şi i-a cerut să-i facă această îmbrăcăminte din argint. Femeia a dat comandă în Rusia şi i-a făcut îmbrăcămintea care se vede şi astăzi.

Mănăstirea Xeropotamu

Mănăstirea Xeropotamu este situată la jumătatea drumului dintre Dafne şi Kareia, fiind închinată Sfinţilor 40 de Mucenici. A fost ctitorită de împăraţii Constantin al VI-lea (913-959) şi Roman I Lecapenul (920-944). Tradiţia spune că întemeietor al mănăstirii a fost Sfântul Pavel Xeropotamiteanul, care a fost fiu de împărat. Denumirea de Xeropotamu a luat-o de la locul din apropiere, unde s-a nevoit Sfântul Pavel şi care se numeşte «Xeropotamul», adică «pârâul sec».

În viaţa Sfântului Pavel se spune că, atunci când a venit în mănăstire şi a cerut să fie făcut călugăr, stareţul i-a zis: „Când îţi va sta pieptenul în barbă[1], atunci te voi face călugăr", căci Sfântul Pavel era spân. Atunci sfântul, luând un pieptene, l-a înfipt în pielea obrazului, zicând stareţului: „Iată că îmi stă pieptenul în barbă!". Văzând stareţul dragostea lui pentru Dumnezeu şi cunoscând cu duhul că va fi mare, l-a primit şi l-a călugărit.

În această mănăstire, s-a întâmplat o uimitoare minune atunci când au venit cruciaţii trimişi de papa de la Roma şi au cerut călugărilor să slujească cu preoţii catolici şi să-l pomenească pe papă la slujbe. O parte din preoţii mănăstirii, fiind mai fricoşi şi uitând de mucenicii care au răbdat chinuri pentru Hristos, au acceptat să slujească cu catolicii. În momentul în care slujeau Liturghia într-un paraclis al mănăstirii, s-a surpat bolta Sfântului Altar şi, căzând peste ei, i-a ucis, atât pe catolici, cât şi pe ortodocşi. Până în momentul de faţă, paraclisul nu a mai fost reparat, fiind lăsat în ruină, drept mărturie pentru minunea care s-a făcut.

[1] În Sfântul Munte este interzisă închinovierea tinerilor fără barbă.

În fiecare an, la prăznuirea Sfinţilor 40 de Mucenici (hramul mănăstirii), în timpul Sfintei Liturghii creşteau în jurul Sfântului Altar 40 de ciuperci, care se luau şi se împărţeau credincioşilor ca binecuvântare. Din anul când s-a slujit cu catolicii, ciupercile nu au mai răsărit niciodată.

Sfântul Pavel Xeropotamiteanul

Voievozii şi boierii români care au contribuit la refacerea şi întreţinerea mănăstirii au fost: Neagoe Basarab, Vlad Vintilă, Alexandru Coconul, vameşul Păun, postelnicul Ioan, negustorul braşovean Radu. Cu sprijinul lui Alexandru Lăpuşneanu şi al doamnei Ruxandra a fost renovată şi pictată biserica mare. Pe uşile sculptate, se văd stemele Moldovei şi Ţării Româneşti.

În momentul de faţă, mănăstirea are patruzeci de călugări, iar pe teritoriul mănăstirii se nevoiesc în jur de douăzeci de călugări printre care, la o chilie, şi un monah român.

Mănăstirea are cea mai mare bucată din lemnul Sfintei Cruci, cu urmele unui piron cu care a fost răstignit Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Dintre multele sfinte moaşte care se află aici, amintim pe cele ale Sfinţilor 40 de Mucenici, Sfinţii Mercurie, Teodor Tiron şi Teodor Stratilat, capul Sfântului Mare Mucenic Eustatie, capul Sfântului Mare Mucenic Avxenţie, capul Sfântului Nicolae cel Nou, o mână a Sfintei Mare Mucenițe Hristina şi un deget al Sfântului Vasile cel Mare.

Mănăstirea Zografu

Mănăstirea Zografu se află în partea de nord-vest a peninsulei, la o oră distanţă de mers pe jos de la malul mării. A fost înfiinţată în secolul al X-lea de trei monahi: Moise, Aaron şi Ioan, care erau fraţi, fiind din Ahrida. Mănăstirea este închinată Sfântului Mare Mucenic Gheorghe.

Alegerea Sfântului Gheorghe ca ocrotitor al mănăstirii s-a petrecut astfel:

După ce au construit biserica, nu reuşeau să ajungă la o înţelegere în cinstea cărui sfânt să o sfinţească. Unul dorea să o închine Maicii Domnului, altul Sfântului Nicolae, iar altul Sfântului Gheorghe. Neajungând la nicio înţelegere au hotărât să lase pe Dumnezeu să aleagă. Au pregătit un lemn după mărimea icoanei şi l-au pus în biserică şi au încuiat-o. Apoi s-a retras fiecare la chilia sa, rugându-se toată noaptea ca să hotărască Dumnezeu cărui sfânt să închine biserica. În timpul nopţii, au văzut cu toţii o lumină puternică în biserică. Când s-au dus dimineaţa, o minune preaslăvită: pe scândura care fusese goală, se afla chipul Sfântului Mare Mucenic Gheorghe. Atunci cu toţii au îngenunchiat şi s-au închinat Sfântului Gheorghe, slăvind pe Dumnezeu şi pe sfinţii Săi.

După un timp, la mănăstire a venit un stareţ cu obştea sa şi au povestit următoarea minune. El era stareţ la Mănăstirea lui Fanuel din Palestina, aproape de Lida, patria Sfântului Gheorghe. Într-una din zile, pe când făceau

slujba în biserică, au văzut chipul Sfântului Gheorghe că s-a desprins de pe icoană şi s-a ridicat în văzduh, făcându-se nevăzut. Văzând această minune, s-au rugat cu lacrimi Sfântului Gheorghe să le arate de ce i-a părăsit. Atunci Sfântul Gheorghe s-a arătat stareţului şi i-a zis: „Nu te întrista pentru aceasta, dar să ştii că în acest loc vor năvăli barbarii şi vor distruge totul, pentru păcatele locuitorilor. De aceea, dacă voieşti, vino la Mănăstirea Zografu din Sfântul Munte Athos, unde m-am dus eu şi mi-am ales un locaş pe care să-l ocrotesc. De acum înainte aceea va fi casa mea".

După aceste cuvinte, Sfântul Gheorghe s-a făcut nevăzut, iar stareţul împreună cu obştea au venit în Sfântul Munte, la Mănăstirea Zografu, unde au aflat chipul Sfântului Gheorghe care plecase de la ei. Aici, zidind mai multe chilii, au rămas împreună cu ceilalţi vieţuitori.

Icoana Sf. Gheorghe care a venit de la Fanuel

Odată, un episcop grec, care se îndoia de minunea Sfântului Gheorghe, venind la mănăstire, a intrat în biserică şi s-a apropiat de icoana Sfântului

Gheorghe fără evlavie. Întinzându-şi mâna, a atins cu degetul nasul Sfântului Gheorghe, zicând: „Aceasta este icoana care s-a pictat singură?”. Iar când a vrut să-şi retragă mâna, nu a mai putut, căci degetul i-a rămas lipit de nara Sfântului Gheorghe. Văzând aceasta, părinţii mănăstirii au încercat să-l ajute, dar fără niciun folos. Atunci episcopul, căindu-se pentru necredinţa lui, s-a rugat Sfântului să-l ierte; împreună cu el s-au rugat şi părinţii mănăstirii. După multă rugăciune, Sfântul Gheorghe s-a arătat unuia dintre călugări şi i-a zis că, pentru neevlavia şi necredinţa lui, să i se taie vârful degetului, care va rămâne lipit de icoană drept mărturie. Neavând altă scăpare, episcopul a fost nevoit să rabde tăierea degetului, care a rămas lipit de icoană până în ziua de azi.

De la această icoană ce s-a zugrăvit singură, mănăstirea şi-a luat denumirea de Zografu. Această icoană se află în biserică la iconostasul din dreapta şi este îmbrăcată în argint de credincioşii din Petrograd.

În biserică, la iconostasul din stânga mai este o icoană a Sfântului Gheorghe, făcătoare de minuni. Despre această icoană se spune că a venit la mănăstire în următorul chip:

Într-una din zile s-a arătat pe valuri icoana Sfântului Gheorghe, aproape de Mănăstirea Vatopedu. Vestea despre apariţia icoanei s-a răspândit în tot Athosul. Icoana a fost luată de pe apă de părinţii de la Vatopedu care doreau să o ducă la mănăstirea lor, însă stareţii de la celelalte mănăstiri se împotriveau, fiecare dorind să o aibă pentru mănăstirea sa.

Neajungând la nicio înţelegere, s-au hotărât să lege icoana pe un catâr şi apoi să lase liber catârul să meargă unde va fi voia Sfântului Gheorghe. Povăţuit de Sfântul Gheorghe, catârul s-a îndreptat spre Mănăstirea Zografu şi, oprindu-se pe un deluşor din faţa ei, a căzut mort. Atunci părinţii, luând cu bucurie icoana, au dus-o în biserică şi făcând priveghere de toată noaptea, au pus-o la loc de cinste.

A doua zi, când paracliserul a mers să aprindă candelele, nu a mai găsit icoana în biserică. Înspăimântat, a mers la stareţ şi i-a spus despre dispariţia icoanei. Atunci stareţul împreună cu toată obştea au început să o caute. După multe căutări au aflat-o în locul unde a fost adusă de catâr la început. Luând-o cu multă evlavie au dus-o din nou în biserică, dar în următoarea zi, s-a întâmplat la fel. Acest lucru s-a repetat de trei ori. Făcând multă rugăciune, părinţilor li s-a descoperit că pe locul acela trebuie să construiască o biserică. După începerea lucrărilor noii biserici, icoana nu a mai plecat, ci a rămas în locul în care se vede şi astăzi.

În mănăstire mai este încă o icoană făcătoare de minuni a Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, dăruită de Ştefan cel Mare şi Sfânt.

După ce Ştefan a luat domnia Moldovei şi a văzut pericolul turcesc, era în nedumerire, gândindu-se cum să le facă faţă turcilor, care erau atât de numeroşi câtă frunză şi iarbă. Văzând că de la ţările vecine, Ungaria, Polonia, Rusia şi de la papă primea numai promisiuni pe care aceştia nu le-au împlinit niciodată, şi-a întors faţa către Dumnezeu, ştiind că doar de acolo îi va veni ajutorul. După multe rugăciuni, i s-a arătat Sfântul Mare Mucenic Gheorghe călare pe un cal alb şi i-a zis: „Nu-ţi pierde curajul! Îndrăzneşte şi-i vei birui pe turci şi pe toţi cei care se vor atinge de ţara Moldovei, dar să faci în felul următor: să pregăteşti toată oastea cu post, spovedanie şi Sfânta Împărtăşanie.

Apoi să iei icoana cu chipul meu pe care o are mama ta şi să o porţi înaintea oştirii. Iar eu îţi voi fi de ajutor întotdeauna. După ce vei termina cu războaiele şi ţara va fi în pace, să duci această icoană în Sfântul Munte Athos, la Mănăstirea Zografu, care este casa mea".

Ştefan a făcut după spusele Sfântului Mucenic Gheorghe şi, astfel, Moldova a rămas liberă sub domnia lui. Despre acest lucru minunat au povestit şi turcii care au fost luaţi prizonieri. Ei spuneau că vedeau întotdeauna înaintea oştii lui Ştefan un ostaş călare pe un cal alb şi înfricoşător la vedere, care băga frica în ei şi-i punea pe fugă. Înainte de moarte, Ştefan cel Mare şi Sfânt a trimis icoana cu Sfântul Mucenic Gheorghe la Mănăstirea Zografu, unde se păstrează şi astăzi la loc de cinste şi face nenumărate minuni.

Ştefan cel Mare şi Sfânt a ajutat mult această mănăstire: biserica este ctitoria sa; trapeza, arhondaricul, precum şi arsanaua de la mare, care a avut port închis pentru corăbii, au fost făcute tot de el. Au fost perioade când în Mănăstirea Zografu jumătate din obşte era formată din monahi români, iar

într-un timp a fost condusă de un stareţ român.

Icoana Sf. Gheorghe dăruită de Ştefan cel Mare şi Sfânt

Şi alţi domnitori români, precum Alexandru cel Bun, Alexandru Aldea, Ieremia Movilă, Bogdan al III-lea, Alexandru Lăpuşneanu şi Antioh Cantemir au contribuit la refacerea şi la menţinerea mănăstirii Radu cel Mare, Sfântul Neagoe Basarab, Petru Rareş şi fiica sa, Ruxandra, plăteau birul anual către turci.

În Mănăstirea Zografu vieţuia cu frică de Dumnezeu un monah pe nume Cozma. Într-una din zile, pe când se afla în altarul bisericii mari şi se ruga, a auzit o voce de la icoana Maicii Domnului «Ascultătoarea», care era pictată pe perete: „Dacă vei pleca în pustie, vei spori mult duhovniceşte". După ce a mulţumit cu lacrimi Maicii Domnului, a luat binecuvântare de la stareţ şi s-a retras la linişte, într-o peşteră mai îndepărtată. Acolo a vieţuit, nevoindu-se după puterile lui.

Avea obiceiul să citească de mai multe ori pe zi Acatistul Maicii Domnului. Într-una din zile, pe când citea Acatistul, şi rostea cu evlavie „Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!", a auzit de la icoana Maicii Domnului numită «Acatist» sau «Prevestitoarea», pe care o avea cu el, următoarele:

„Bucură-te şi tu, Bătrânule!”. Auzind aceste cuvinte, Bătrânul s-a înfricoşat, dar Maica Domnului a continuat: „Nu te teme, du-te în mănăstire şi spune călugărilor să nu deschidă astăzi poarta, iar cei care sunt mai slabi în credinţă să se ascundă, că vin duşmanii mei şi ai Fiului meu”.

Maica Domnului «Ascultătoarea»

În acea perioadă, cruciaţii distrugeau totul în calea lor. Pe tronul Bizanţului domnea Mihail al VIII-lea Paleologul (1259-1282), care urcase pe tron cu ajutorul papei, iar patriarh al Constantinopolului era Ioan Vekkos, un adept al unirii cu Roma catolică. Ajungând în Sfântul Munte, acei urâtori de adevăr au început să prigonească şi să ucidă pe călugări, forţându-i să-l accepte pe papă în calitate de conducător al Bisericii.

După multe răutăţi săvârşite în Muntele Athos, cruciaţii se apropiau de Mănăstirea Zografu, tocmai când pustnicul Cozma luase poruncă de la Maica Domnului să vestească călugărilor despre venirea lor.

Ajungând la mănăstire, Bătrânul a văzut icoana care îi vorbise în chilia sa că atârnă acum deasupra porţilor mănăstirii. Luând-o în braţe, a mers la stareţ şi i-a vestit toate.

Atunci stareţul, adunând obştea, le-a spus despre cele ce se vor întâmpla şi i-a întărit prin cuvinte duhovniceşti. Cei care erau mai fricoşi au fugit şi s-au ascuns în pădure, iar stareţul împreună cu douăzeci şi cinci de călugări s-au închis într-un turn, luând cu ei şi icoana care îi vorbise

Bătrânului. Nu după mult timp, au apărut cruciaţii şi au cerut să li se deschidă poarta mănăstirii, dar stareţul le-a răspuns: „Plecaţi de aici, noi nu avem împărtăşire cu voi, iar papei nu ne vom supune niciodată”. Soldaţii papei, forţând porţile şi intrând în mănăstire, au adunat de jur-împrejurul turnului lemne şi crengi uscate şi le-au dat foc, arzându-i de vii.

După plecarea cruciaţilor, călugării care stătuseră ascunşi s-au întors în mănăstire şi au aflat în turnul în care arseseră călugării doar icoana Maicii Domnului, neatinsă de flăcări, dar înnegrită de fum.

În amintirea acestei minuni, mai târziu, în stânga bisericii mari s-a ridicat un Paraclis închinat Adormirii Maicii Domnului în care au aşezat icoana Maicii Domnului «Acatist» sau «Prevestitoarea». Călugării bulgari o numesc simplu «Hairiovo», adică «Bucură-te!».

Nu departe de mănăstire se află Schitul Zografului, care este locuit în prezent de doi călugări. Cu ani în urmă, aici se retrăgeau cei doritori de linişte, fiind un loc potrivit pentru aceasta.

În mănăstire se găsesc părticele din moaştele mai multor sfinţi, precum: Noul Mucenic Ştefan, Sfântul Mucenic Mercurie, Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Sfântul Avxentie, Sfântul Apostol Andrei şi Sfântul Sfinţit Mucenic Haralambie.

Obştea Mănăstirii Zografu cuprinde douăzeci de călugări, iar în afara mănăstirii se nevoiesc în jur de zece călugări.

Mănăstirea Dohiariu

Prima mănăstire care se găseşte pe malul mării venind dinspre Uranopolis, în partea de sud-vest a peninsulei Athonului, Mănăstirea Dohiariu, este închinată Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavriil.

După tradiţie, ea a fost înfiinţată de un ucenic al Sfântului Atanasie Athonitul, numit Eftimie, pe la sfârşitul secolului al X-lea. Acest Cuvios Eftimie a fost «dohiaris» în Mănăstirea Lavra, adică răspunzător cu untdelemnul şi cu celelalte alimente ale mănăstirii. De aceea şi mănăstirea înfiinţată de el şi-a luat numele Dohiariu.

Cuviosul Eftimie după un timp a plecat din Mănăstirea Lavra şi a zidit o chilie cu bisericuţă în cinstea Sfântului Ierarh Nicolae pe locul numit Dafne, unde se liniştea cu ucenicii lui. Însă saracinii, prădând locurile acelea, au jefuit şi chilia Sfântului Ierarh Nicolae şi au distrus-o. Cuviosul Eftimie cu ucenicii lui s-au ascuns în tufişuri şi au scăpat. După plecarea saracinilor, văzând ei cum arată chilia şi fiind mâhniţi, au plecat de acolo să-şi caute alt loc pentru vieţuire. Ajungând pe locul unde se află astăzi Mănăstirea Dohiariu, le-a plăcut foarte mult acel loc şi, văzând că este bun pentru construcţie, au zidit o bisericuţă tot în cinstea Sfântului Ierarh Nicolae, precum şi câteva chilii, pentru a avea unde se linişti împreună cu monahii.

Nu a trecut mult timp şi un om cu numele de Nicolae, rudenie de-a cuviosului Eftimie, a dorit să se facă monah. Acesta era foarte bogat, fiind

dintre nobilii oraşului. Deci, adunându-şi toată bogăţia, a venit la Mănăstirea Dohiariu şi fiind tuns monah a primit numele de Neofit. Pentru viaţa lui virtuoasă, nu după mult timp a fost ales stareţ al mănăstirii, iar Eftimie, unchiul lui, s-a retras să se liniştească.

După ce a ajuns stareţ, cuviosul Neofit a dărâmat biserica mică şi a zidit una mai mare, asemănătoare cu cea de astăzi, iar împrejurul ei a ridicat un zid, făcând-o ca o cetate, şi a zidit şi un turn pentru paza mănăstirii. Însă, terminându-i-se banii, nu a reuşit să picteze biserica, de aceea era foarte mâhnit şi se ruga lui Dumnezeu să rânduiască într-un fel ca să poată face şi aceasta. Iar Dumnezeu, ascultându-i rugăciunea, a făcut următoarea minune:

În faţa Sfântului Munte, la o distanţă de şaizeci de mile, se află peninsula Sitonia, care pe atunci se numea Longos. Pe această peninsulă mănăstirea avea un metoc şi lângă el se afla un stâlp vechi pe vârful căruia scria: „Cine mă va lovi în vârf, va găsi mult aur". Mulţi oameni au aruncat pietre pe umbra vârfului stâlpului şi au căutat comoara îngropată, dar n-au descoperit-o. Când însă a vrut Dumnezeu să se descopere comoara s-a întâmplat astfel:

În metocul acela lucra ca muncitor plătit un tânăr de douăzeci de ani. De multe ori fusese şi el la stâlpul acela urmărind umbra stâlpului. Într-una din zile, când a asfinţit soarele, s-a dus la stâlp, a văzut unde a căzut umbra şi săpând puţin în locul acela a găsit o piatră de marmură şi sub ea un cazan de aramă plin cu bani de aur. A acoperit imediat locul acela şi, ducându-se la mănăstire, a zis stareţului Neofit: „Stăpâne sfinte, am găsit aur mult la metocul nostru; trimite călugări împreună cu mine ca să mergem şi să-l aducem la mănăstire". Atunci stareţul a ales trei călugări care se arătau mai evlavioşi şi i-a trimis cu corabia mănăstirii să aducă aurul. Deci, ducându-se ei, au luat cazanul cu aur, dar şi piatra care îl acoperea. Pornind cu corabia spre mănăstire, cei trei călugări au fost ispitiţi de comoară şi au hotărât să o ia ei. Deci, pe înserate, luându-l pe tânăr, i-au legat de gât piatra ce fusese deasupra comorii şi l-au aruncat în mare. Când s-a văzut aruncat în mare, tânărul a cerut ajutorul Sfinţilor Arhangheli şi îndată au apărut în faţa lui Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil, în chipul a doi vulturi cu aripi de aur şi, apucându-l din adâncul mării, într-o clipă s-a aflat în biserica Mănăstirii Dohiariu. Acolo, fiind cuprins de frică mare, a adormit.

După ce l-au aruncat în mare, călugării au împărţit comoara între ei şi au ascuns-o în afara mănăstirii, iar ei au rămas la debarcaderul mănăstirii.

Noaptea, înainte de începerea Utreniei, paracliserul s-a dus să aprindă candelele. Când l-a văzut pe tânăr dormind în mijlocul bisericii, a crezut că este o nălucă şi s-a întors să fugă; s-a întors încă o dată şi văzând acelaşi lucru s-a dus la stareţ şi i-a zis: „Stăpâne, în biserică se află o nălucă şi nu pot să intru". Stareţul i-a zis: „De ce ţi-e frică? Fă-ţi cruce şi intră, fără să te temi". Ducându-se din nou, a văzut acelaşi lucru şi s-a întors iarăşi la stareţ. Atunci

stareţul s-a dus împreună cu el şi s-a încredinţat că, într-adevăr, este cineva în biserică.

Tânărul dormea pe marmură, având piatra legată de gât. Atunci stareţul l-a atins cu bastonul, iar el s-a trezit şi, privind la ei, le-a spus: „Spuneţi-mi, fraţilor, unde mă aflu? Mi se pare că sunt în mare unde m-au aruncat călugării". Atunci stareţul i-a zis: „Nu cunoşti unde te afli? Uite biserica Dohiariului! Uite, eu sunt stareţul Neofit! Dar, spune-mi, cum ai ajuns aici?". Tânărul i-a răspuns: „Lăsaţi-mă puţin să mă dezmeticesc". Apoi, după ce au trecut câteva clipe, le-a povestit ce i-au făcut călugării. Atunci stareţul i-a spus: „Tu rămâi aici până dimineaţă, iar noi vom cânta slujba afară, până vor veni de la debarcader cei trei nelegiuiţi ca să vadă minunea".

Când s-a făcut ziuă, stareţul a trimis răspuns la cei trei să vină la mănăstire. Ajungând ei, stareţul le-a zis: „Ei, părinţilor, ce s-a făcut cu descoperirea?". Iar ei au răspuns: „Stăpâne, au fost toate minciuni; tânărul şi-a bătut joc de noi şi pentru aceea l-am ameninţat, iar el a fugit". Atunci stareţul a zis: „Slavă lui Dumnezeu! Să mergem în biserică să-I mulţumim". Şi, intrând ei în biserică, au văzut pe tânăr cu piatra atârnată de gât, iar cei trei călugări au rămas muţi de uimire. Atunci stareţul i-a ameninţat şi ei au adus comoara, după care au fost alungaţi din mănăstire, iar pe tânăr l-au făcut monah. Apoi au pictat biserica şi au închinat-o Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavriil.

Însă Sfinţii Arhangheli au mai făcut şi altă mare minune. Pe timpul împăratului Andronic Paleologul, monahii s-au hotărât să sape un canal în care să introducă uluce din pământ ars, făcute de ei, pentru a aduce apa în mănăstire, deoarece până atunci era adusă pe uluce din lemn, iar apa se strica de la gunoaiele care cădeau în ea şi de la soare, provocând multe boli monahilor. Izvorul se afla la trei mile depărtare.

Astfel, unul dintre călugări, pe nume Teodul, care se pricepea la aşa ceva, a luat pe seama lui lucrarea, gândindu-se ca a doua zi să înceapă lucrul. Însă în noaptea aceea i s-au arătat Sfinţii Arhangheli şi i-au zis: „Omule, ce te oboseşti şi pui mănăstirea la cheltuială? Să ştii că apa se află în mănăstire". Când a auzit, lui Teodul i s-a părut că s-a ridicat imediat şi le-a spus: „Vă rog să-mi arătaţi unde se găseşte apa". Ei l-au luat de mână şi i-au zis: „Hai să-ţi arătăm!" şi l-au dus pe locul unde astăzi se află fântâna mănăstirii. Aici, luând un târnăcop, au săpat pământul, pe urmă i-au dat din apa aceea să o guste şi i s-a părut foarte dulce, după care s-a trezit. Şi chemând pe fraţi le-a zis: „În această noapte am văzut o vedenie în timpul somnului în care mi-au apărut Sfinţii Arhangheli şi mi-au arătat unde se află apă în mănăstire". Ducându-se cu toţii au săpat în locul acela şi au dat de apă bună şi curată. Bucurându-se, au dat slavă lui Dumnezeu şi Sfinţilor Arhangheli.

Această apă există până astăzi şi este numită agheasmă, iar cei care beau din ea cu credinţă se vindecă de orice boală.

Altădată, atacând piraţii mănăstirea şi voind să intre să o jefuiască,

când au ajuns la poarta mănăstirii au văzut pe Sfântul Arhanghel Mihail călare pe cal şi având o sabie în mână, îndreptându-se spre ei şi îngrozindu-i.

Fiind cuprinşi de frică, s-au întors alergând şi neavând vreme să se urce în bărcile lor au sărit în mare, preferând să se înece decât să cadă în mâinile Arhanghelului.

Într-un paraclis lipit de peretele trapezei se află o icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului, numită «Gorgoupicousa», adică «Grabnic Ascultătoare». Icoana este pictată pe perete. Prima minune ce s-a săvârşit a fost următoarea:

Un trapezar cu numele Nil avea obiceiul să folosească prin trapeză o făclie aprinsă, care scotea un fum negru şi neplăcut. Trecea întotdeauna cu ea pe lângă icoana Maicii Domnului, afumând-o. Într-una din zile, pe când trecea pe lângă icoană, i-a vorbit Maica Domnului din icoană, zicându-i să nu mai îndrăznească să-i afume cinstitul ei chip cu acel fum înecăcios şi neplăcut.

Maica Domnului «Grabnic Ascultătoare»

Dar Nil nu a luat aminte la cele spuse lui de Preacurata Maică şi continua cu obiceiul său. Atunci Maica Domnului i-a vorbit din nou cu asprime: „Călugăr nevrednic de această numire, oare ai să mai continui mult cu obrăznicia ta, afumându-mi chipul?". Şi odată cu aceste cuvinte ale Maicii Domnului a orbit şi călugărul Nil.

După ce a primit această pedeapsă, trapezarul s-a căit mult pentru îndărătnicia lui şi a făcut pocăinţă mult timp înaintea icoanei Maicii Domnului, rugând-o să-l ierte. Preacurata Stăpână, care este plină de milostivire şi de dragoste, nu l-a trecut cu vederea şi l-a învrednicit să audă din nou preadulcele ei glas, care ieşea de la icoană:

– Nile, am primit pocăinţa ta şi Bunul Dumnezeu te-a iertat dăruindu-ţi iarăşi vederea. Spune, deci, fraţilor că eu sunt Îngrijitoarea şi Ocrotitoarea mănăstirii. Toţi cei care vor avea nevoie de ajutor să alerge către mine şi nu-i voi trece cu vederea. Drept aceea, să se numească această icoană a mea

«Grabnic Ascultătoare».

După aceste cuvinte ale Maicii Domnului, Nil şi-a recăpătat vederea, mulţumindu-i şi slăvind-o pe Preacurata Stăpână. În faţa acestei icoane se cântă zilnic Paraclisul Maicii Domnului.

Prin secolul al XVI-lea un oarecare preot Gheorghe din Adrianopoli s-a vindecat bând din Agheasma Sfinţilor Arhangheli. Drept recunoştinţă, a venit şi s-a făcut călugăr, aducând cu el şi toată averea pe care a dăruit-o mănăstirii, care în acel timp se afla într-o stare materială foarte grea. Mai apoi, domnitorul moldovean Alexandru Lăpuşneanu a răscumpărat moşiile mănăstirii, care fuseseră răpite de turci, şi a rezidit biserica, care fusese dărâmată până la temelii de un cutremur.

Înăuntrul bisericii, în partea stângă, este îngropat episcopul Teofan, fost episcop în Moldova, care şi-a petrecut ultimii ani din viaţă în această mănăstire. Pe peretele din dreapta se află pictaţi Alexandru Lăpuşneanu, doamna Ruxandra şi fiii lor.

Mănăstirea Dohiariu a fost ajutată şi de alţi domnitori români, precum Vlad Călugărul, Radu cel Mare şi Radu Paisie, Bogdan al III-lea, Alexandru Ilieş, Matei Basarab şi Şerban Cantacuzino.

În această mănăstire se află o bucată de piatră din Golgota, o parte din piatra care a fost atârnată la gâtul tânărului de care am amintit, o parte din capul Sfântului Ioan Botezătorul şi multe părticele de sfinte moaşte.

Numărul călugărilor care se nevoiesc aici este în jur de treizeci.

Mănăstirea Caracalu

Această mănăstire este închinată Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel şi se află între Mănăstirile Lavra şi Iviru, puţin mai sus de mare. Are o poziţie foarte frumoasă, fiind înconjurată de livezi. Primul ctitor al ei a fost împăratul roman Antonin Caracal (211-217) de la care şi-a luat şi numele. A fost însă de multe ori

distrusă, ca şi celelalte mănăstiri.

În secolul al XVI-lea, mănăstirea a fost distrusă de către piraţi. Voievodul Moldovei, Petru Rareş, a răscumpărat de la turci toate metocurile pe care aceştia le răpiseră şi a refăcut mănăstirea, dimpreună cu biserica mare. Turcii au dat voie să se refacă mănăstirea, dar cu condiţia să nu fie mai mare decât fusese înainte. De aceea Mănăstirea Caracalu are incinta foarte mică. Zidirea ei s-a făcut în felul următor:

Petru Rareş, voievodul Moldovei, a trimis pe unul dintre spătarii săi de încredere la Sfântul Munte zicându-i: „Să mergi la Sfântul Munte şi să zideşti Mănăstirea Caracalu". Şi dându-i aur din destul l-a slobozit pentru a împlini porunca.

Ajungând spătarul Petru, căci aşa îi era numele, la Sfântul Munte şi văzând sărăcia în care erau mănăstirile a început să facă milostenie. Dând în dreapta şi în stânga, aurul s-a împuţinat. Atunci s-a apucat şi a făcut mai întâi arsanaua mănăstirii, zidindu-i un turn înalt de pază. Apoi s-a apucat de refacerea mănăstirii, dar aurul s-a terminat repede, lucrările fiind doar la jumătate. Aflând voievodul Moldovei de cele întâmplate, i-a trimis răspuns spătarului, zicându-i: „Eu ţi-am dat aur din destul; dacă nu vei termina mănăstirea, unde îţi stau picioarele acolo îţi va sta şi capul!".

Auzind spătarul acest cuvânt s-a înfricoşat şi, trimiţând răspuns în Moldova, a poruncit să i se vândă moşiile, iar aurul să-i fie trimis în Sfântul Munte. Făcând aşa a reuşit să termine mănăstirea, după care a rămas şi el în mănăstire primind haina monahală sub numele de Pahomie.

Se spune că și Petru Rareș înainte de moarte s-a tuns în călugărie, luând și el tot numele de Pahomie.

În pridvorul bisericii mari, în partea stângă se află pictați voievodul Petru Rareș și boierul Petru, fiind amândoi îmbrăcați în haine călugărești. În biserică, la iconostasul din dreapta se află icoana Sfinților Apostoli Petru și Pavel, icoană făcătoare de minuni.

Printre multele odoare, Mănăstirea Caracalu are o bucată din Lemnul Sfintei Cruci, capul Sfântului Apostol Vartolomeu, părticele de la Sfântul Mucenic Mercurie, Sfântul Ioan cel Milostiv, Sfântul Mucenic Pantelimon, capul Sfântului Ierarh Policarp, o părticică de la Sfânta Mare Muceniță Marina și părticele de moaște de la mulți alți sfinți.

Numărul călugărilor ce se nevoiesc pe tot teritoriul mănăstirii este de șaizeci.

Alți ctitori români ai acestei mănăstiri au fost: Alexandru Lăpușneanu și soția sa Ruxandra Doamna, care a răscumpărat metocurile mănăstirii de la turci, apoi Grigore al II-lea Ghica și Constantin Mavrocordat. Mihai Viteazul a dăruit o cruce împodobită și alte danii. Iar Matei Basarab și soția sa, Doamna Elena, un epitrahil brodat și câteva cărți tipărite în România.

Mănăstirea Filoteu

La o jumătate de oră de mers pe jos de la Mănăstirea Caracalu, se află Mănăstirea Filoteu. Ea a fost înfiinţată pe la sfârşitul secolului al X-lea de Cuviosul Filotei, care a trăit în acelaşi timp cu Sfântul Atanasie Athonitul.

În această mănăstire se află icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului numită «Glicofilusa», adică «Dulcea Sărutare». Despre această icoană sunt păstrate următoarele mărturii:

Pe timpul împăratului Teofil, luptătorul împotriva sfintelor icoane, un patrician cu numele Simeon avea o soţie foarte credincioasă şi evlavioasă, pe nume Victoria. Ea păstra în casa sa icoana Maicii Domnului numită „Dulcea Sărutare". Venind trimişii împăratului, au cerut să le dea icoana sau să o arunce. Atunci Victoria, silită fiind de bărbatul ei, care şi el era împotriva icoanelor, a luat icoana şi a dus-o la malul mării. După ce a făcut multe rugăciuni a luat icoana şi a pus-o pe mare, dar aceasta, stând dreaptă pe mare, a început să se îndepărteze. Văzând această minune, femeia s-a închinat şi a mulţumit Maicii Domnului, apoi s-a întors la casa sa.

Icoana a plutit în largul Mării Marmara şi Elespont, apoi în Marea Egee şi venind la Sfântul Munte s-a apropiat de limanul Mănăstirii Filoteu. Maica Domnului a descoperit stareţului despre venirea icoanei. Acesta, adunând obştea mănăstirii au coborât la malul mării, unde au aflat icoana strălucind cu lumină dumnezeiască. Apropiindu-se stareţul, a luat icoana în braţele sale şi, când a păşit pe uscat, în locul acela a izvorât un izvor, a cărui apă face multe

minuni până în ziua de astăzi.

Făcând procesiune cu icoana, au dus-o în mănăstire şi au aşezat-o în biserică. În fiecare an, în Săptămâna Luminată se face procesiune cu icoana până la malul mării.

Despre această icoană se spune că ar fi una din cele şaptezeci făcute de Sfântul Apostol Luca. Ea revarsă multe minuni asupra celor care îi cer ajutorul cu credinţă.

Maica Domnului «Dulcea Sărutare»

După trecerea mai multor ani, Ştefan, Craiul Serbiei, s-a ridicat împotriva împărăţiei bizantine şi a cucerit Macedonia, Tesalonicul şi Sfântul Munte. În acea perioadă, la Mănăstirea Filoteu au venit foarte mulţi călugări bulgari. Într-un an, făcându-se obişnuita procesiune în lunea din Săptămâna Luminată, călugării au luat cu ei mâncare şi băutură mai multă decât era necesar. Ajungând la malul mării, după ce au făcut agheasmă şi alte rugăciuni, s-au aşezat să mănânce şi să bea din cele aduse. Dar, din ispita vrăjmaşului, au consumat mai multă băutură şi, fiind obosiţi, după slujba de noapte şi

procesiune, au adormit. Când s-au trezit, s-au dus să ridice icoana şi să pornească spre mănăstire. Dar Maica Domnului, vrând să-i înţelepţească, a făcut ca icoana ei să fie foarte grea, încât nu au mai putut-o mişca din loc. Venindu-şi în sine şi cunoscând greşeala, s-au rugat cu lacrimi Maicii Domnului să-i ierte. Iar Preabuna Stăpână a făcut să se uşureze din nou icoana şi astfel au putut-o duce în mănăstire.

Pe când se afla în mănăstire un paracliser cu numele Ioanichie, care avea mare evlavie la Maica Domnului, acesta, de câte ori aprindea candela la icoana ei, zicea şi acestea: „Pentru ce, o, Stăpână, toate mănăstirile din Sfântul Munte au tot ce le trebuie, iar mănăstirea noastră duce lipsă de toate? Până şi grâul îl cumpărăm!". Într-una din nopţi, după ce a aprins candela, a stat mult timp în faţa icoanei şi s-a rugat cu lacrimi. După un timp, fiind doborât de oboseală, l-a cuprins somnul şi în timpul somnului vede pe mângâietoarea celor îndureraţi, pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, că se apropie de el şi-i zice: „Copilul meu, Ioanichie, pentru ce mă superi mereu zicând că toate mănăstirile din Sfântul Munte au tot ce le trebuie, numai mănăstirea aceasta duce lipsă de toate?

Cunoaşte, deci, că eu mă îngrijesc de toate nevoile mănăstirii şi ştiu de ce are nevoie. Iar stareţii şi întâi-stătătorii să nu se îngrijească prea mult de cele pământeşti şi astfel să neglijeze mântuirea lor. Deci, de acum să încetezi să mă mai superi cu cuvintele tale, că eu port grijă de mănăstirea aceasta şi de mântuirea sufletului tău".

Acestea auzind Ioanichie s-a trezit înspăimântat, dar şi plin de bucurie. Căzând înaintea icoanei Preasfintei Stăpâne, i-a cerut iertare cu lacrimi în ochi şi apoi a spus fraţilor despre ajutorul Maicii Domnului.

Altădată, venind un străin în mănăstire s-a închinat în biserică. Ajungând la icoana Maicii Domnului şi văzând atâtea bijuterii şi odoare din aur agăţate de icoană de către cei care primiseră ajutor de la aceasta, şi-a pus în minte să le fure. După slujba Utreniei, când au ieşit toţi din biserică, el s-a ascuns într-o strană mai retrasă. Nevăzând pe nimeni, paracliserul a plecat încuind uşa. Rămânând singur în biserică, străinul a luat toate odoarele de la icoana Maicii Domnului şi deschizând o uşă mai mică, care era închisă prin interior, a ieşit din biserică şi a plecat spre limanul Ivirului, unde s-a urcat pe corabia care transporta închinătorii. Mergând o parte din drum, corabia s-a oprit în mijlocul mării rămânând neclintită, fiind ţinută de o mână nevăzută. Cu toate că vântul îi era prielnic, corabia nu se mişca.

După câteva ore, când a deschis biserica, paracliserul a văzut că lipseau odoarele de la icoana Maicii Domnului. Înştiinţându-l imediat pe stareţ, acesta a trimis trei călugări să ia o barcă şi să alerge în urma corabiei care ducea închinătorii, căci şi-a dat seama că doar străinul acela furase odoarele. Deci, pe când cei din corabie se aflau în nepricepere, au ajuns şi călugării cu barca. Când i-a văzut, străinul şi-a dat seama că pentru el au venit şi, văzând şi

minunea cu oprirea corabiei, a venit şi a căzut în genunchi înaintea părinţilor, cerându-le iertare şi înapoindu-le cele furate. Părinţii au luat odoarele, l-au iertat pe cel ce se pocăia şi s-au întors în mănăstire slăvind pe Preasfânta Stăpână. Iar corabia a plecat mai departe, nefiind împiedicată de nimeni.

Odată, venind un închinător evlavios la mănăstire, a fost dus să se închine la sfintele moaşte, precum şi la icoana Maicii Domnului. Aici, paracliserul i-a spus o parte din multele minuni făcute de Maica Domnului. Apoi a fost dus la arhondaricul mănăstirii să se odihnească. Pe la miezul nopţii s-a trezit şi a vrut să meargă să îngrijească de calul cu care venise. Dar fiind somnoros şi văzând uşa de la balcon deschisă, a crezut că este uşa de la intrarea în arhondaric şi, călcând fără de grijă, a căzut de la balcon de la etajul trei. În timp ce cădea a strigat: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mi!”. Şi îndată a văzut înaintea lui o călugăriţă, care l-a prins şi l-a lăsat pe pământ, fără să păţească nimic şi s-a făcut nevăzută. Atunci creştinul a mulţumit din suflet Maicii Domnului şi ducându-se la poarta mănăstirii a bătut să i se deschidă. Auzind ierodiaconul Meletie vocea celui care striga, s-a dus şi l-a înştiinţat pe părintele Sofronie, stareţul mănăstirii. Venind, au deschis poarta şi recunoscând pe cel care striga l-au întrebat ce s-a întâmplat şi cum a ajuns în afara porţii. Iar el, povestindu-le cu lacrimi în ochi cele întâmplate, slăvea pe Preasfânta Fecioară. Apoi mergând în biserică s-a închinat la icoana Maicii Domnului şi a dăruit mănăstirii calul cu care venise, iar în următorul an a adus o candelă de argint, care se află agăţată în faţa icoanei până în ziua de azi, amintind de minunea făcută.

Un creştin din Enu cu numele Paraora avea femeia stearpă. Mulţi ani nu a putut avea copii. Odată, venind creştinul la Mănăstirea Filoteu a luat puţin untdelemn de la candela din faţa icoanei Maicii Domnului şi ducându-se acasă a miruit pe soţia sa, care, în scurt timp a rămas însărcinată şi la timpul cuvenit a născut un copil sănătos. Drept mulţumire, creştinul a venit şi a dăruit un catâr mănăstirii.

Minunile care se fac la icoana Maicii Domnului sunt nenumărate. Aici am scris doar o mică parte din ele.

În mănăstire se mai află o icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului numită «Gherontissa», care a venit în chip minunat din Nigriţa.

Mănăstirea Filoteu a fost ajutată mult de domnitorii români Vlad Călugărul, Neagoe Basarab, Constantin Mavrocordat, Vlad Ţepeş, Radu Paisie, Matei Basarab, Grigore al II-lea şi doamna Maria Procopoaia din Bucureşti.

În trapeza mănăstirii sunt pictaţi: Vlad Ţepeş, Sfântul Neagoe Basarab, Radu Paisie şi Matei Basarab cu soţia.

Pe lângă multele odoare, mănăstirea are o bucată din Lemnul Sfintei Cruci, iar dintre sfintele moaşte amintim: mâna dreaptă a Sfântului Ioan Gură de Aur care binecuvântează, părticele de la Sfântul Mucenic Mercurie, Sfântul Sfinţit Mucenic Haralambie şi Sfânta Muceniţă Marina.

Mănăstirea Simonopetra

Această mănăstire se află în partea de sud-vest a Sfântului Munte Athos şi este închinată Naşterii Domnului. A fost înfiinţată de Cuviosul Simon, care s-a nevoit într-o peşteră puţin mai sus de locul unde se află mănăstirea. Se spune că într-o noapte, pe când se afla la rugăciune, a văzut o lumină puternică pe muntele din apropiere. Era în noaptea Naşterii Domnului. Apoi a văzut doi îngeri cu o frânghie în mână. Unul stătea de o parte de munte ţinând frânghia de un capăt, iar celălalt stătea de partea cealaltă, ţinând frânghia de celălalt capăt. Şi trecând cu frânghia peste vârful muntelui l-a tăiat, rămânând un mic platou. Unul din îngeri, privind spre cuviosul Simon, i-a spus acestuia: „Pe acest loc să zideşti o mănăstire în cinstea Naşterii Domnului".

Ascultând de porunca îngerului, cuviosul Simon a început această lucrare. Locul era foarte prăpăstios şi foarte greu de muncit pe el. În exterior, în jurul zidurilor, erau numai prăpăstii.

După ce au înălţat o parte din zid, muncitorii au fost cuprinşi de frică din cauza înălţimii şi se gândeau să plece, lăsând lucrul neterminat. Înainte de plecarea lor, cuviosul Simon a trimis pe ucenicul său Isaia să-i cinstească; dar când s-a apropiat de ei, pe schelă, a alunecat şi a căzut de la înălţimea aceea în prăpastie. Ucenicul nu a păţit nimic, fiind ţinut de o mână nevăzută. Chiar tava care o avea în mâini a rămas neatinsă, cu paharele pline. Văzând muncitorii această minune s-au întărit şi luând curaj nu au mai abandonat lucrarea, continuând-o până la sfârşit.

La început cuviosul Simon a numit mănăstirea «Noul Betleem», dar mai târziu, după adormirea lui, a luat denumirea care se păstrează şi astăzi, adică Simonos al Pietrei, de la numele lui şi de la piatra pe care a fost zidită.

Mănăstirea a fost arsă de multe ori, dar de fiecare dată domnitorul român Mihai Viteazul a ajutat la refacerea acesteia; la arhondaricul mănăstirii este păstrat şi în prezent un tablou cu chipul acestuia.

În anul 1762 a venit în mănăstire Cuviosul Paisie Velicicovschi împreună cu alţi câţiva monahi. Nu a rămas aici mult timp, dar a reuşit să populeze din nou mănăstirea, care se afla aproape de pustiire.

În biserica mare se află o icoană a Maicii Domnului făcătoare de minuni despre care se spune că a venit singură de la Mănăstirea Vatopedu.

Pe lângă alte sfinte moaşte se află o bucată de Lemn din Sfânta Cruce, o mână a Sfintei Maria Magdalena, care e tot timpul caldă şi despre care se spune că este mâna cu care l-a atins pe Mântuitorul Hristos după Înviere. Se mai află şi mâna Cuviosului Dionisie de Zachintos, părticele de la Sfântul Haralambie, Sfinţii Cozma şi Damian şi Sfântul Mucenic Hristofor.

În prezent numărul monahilor din mănăstire împreună cu cei din împrejurimi trece de o sută.

Până la Mihai Viteazul au făcut danii Sfântul Neagoe Basarab, Radu Paisie şi Mihnea Turcitul. Apoi Mihai Viteazul a refăcut mănăstirea după incendiu şi a înzestrat-o cu metocuri şi danii. Mai târziu, după un alt incendiu, a refăcut-o Matei Basarab.

Mâna Mariei Magdalena a fost furată de piraţi şi răscumpărată cu mulţi

bani de către domnitorul Mihai Șuțu, care a dăruit-o mănăstirii.

Mănăstirea Sfântul Pavel

A fost înfiinţată în a doua jumătate a secolului al X-lea de Sfântul Pavel Xeropotamitul, care a trăit o perioadă într-o peşteră puţin mai sus de locul unde se află mănăstirea.

Biserica mare este închinată Întâmpinării Domnului. La fel ca şi celelalte mănăstiri, şi aceasta a trecut prin multe greutăţi în decursul timpului, fiind arsă de mai multe ori. A avut o perioadă când a fost cu viaţă de sine, precum au fost şi câteva dintre celelalte mănăstiri, dar după un timp a trecut din nou la viaţa de obşte. În acea perioadă se afla în mănăstire un monah care se îndoia în sinea sa că ar fi plăcută lui Dumnezeu această schimbare, de la viaţa de sine la viaţa de obşte. S-a luptat mult timp cu acest gând, rugând pe Dumnezeu să-l lumineze. Fiind odată bolnav şi zăcând la pat în chilia sa, a văzut, în vedenie, pe satana furios şi scrâşnind din dinţi împotriva mănăstirii, nefiind mulţumit de trecerea ei la viaţa de obşte şi pizmuind mântuirea fraţilor. Pregătea curse şi laţuri împotriva lor, vrând să-i surpe şi să aţâţe sminteli şi tulburări împotriva stareţului şi a fraţilor, astfel încât, dacă i-ar fi cu putinţă, să-i desfiinţeze cu totul şi să surpe chinovia.

Acestea văzându-le călugărul, a venit la stareţ şi îl întărea pe el încurajându-l şi spunându-i să aibă nădejde la Dumnezeu şi la Preasfânta Stăpână, care pururea duce spre Fiul ei rugăciunile credincioşilor, că are să le rânduiască pe toate şi va risipi smintelile, îmblânzind tulburările potrivnicilor şi va ocârmui sfântul ei lăcaş.

Dar când s-a făcut sfinţirea bisericii, numitul monah se afla din nou foarte bolnav, zăcând la pat în chilia lui şi neputând veni să prăznuiască împreună cu ceilalţi fraţi. Sfinţirea s-a făcut în ziua de 31 decembrie. Astfel,

zăcând monahul la pat, s-a văzut pe sine că se afla şi el la sfinţire în biserică. A văzut atunci o Fecioară preacinstită şezând pe scaunul de sus dinăuntrul Sfântului Altar, ţinând în braţele ei un Prunc strălucitor, care scânteia ca o stea foarte luminoasă şi strălucea mai mult decât soarele.

Pruncul ţinea în mâinile Sale un sceptru împărătesc. Acestei preafrumoase Fecioare i-a fost sfinţită biserica şi ea a fost aşezată stăpână şi supraveghetoare, ocrotitoare şi purtătoare de grijă a bisericii şi a întregii mănăstiri. Iar la anumite ceasuri se vedea ieşind din Sfântul Altar şi ajutând la săvârşirea sfinţirii. Venind, uneori stătea în strana dreaptă, alteori în strana stângă, armonizând pe cântăreţii sfintelor cântări şi întărind pe cei ce slujeau. Alteori, iarăşi, înconjurând locaşul dumnezeiesc, privea cu ochi milostivi, întărind stâlpii şi temeliile şi fixându-le într-o statornicie sigură şi, iarăşi intrând în Altar, ajuta pe arhiereu şi pe preoţi la facerea Mirului, slujind şi rânduind toate ca o stăpână a lucrului şi a casei. Acestea le-a văzut a doua oară la săvârşirea sfinţirii.

La Praznicul Întâmpinării Domnului, când s-a prăznuit pentru prima dată hramul bisericii nou sfinţite, acelaşi monah se afla la pat, fiind cuprins de boală. Pe când se ruga, s-a văzut pe sine că se afla în biserică şi a privit pe aceeaşi Fecioară stând pe scaunul cel de sus dinăuntrul absidei Sfântului Altar, împreună cu Fiul ei pe Care Îl avea în braţe. Era îmbrăcată într-un veşmânt cristalin şi pe deasupra cu unul de purpură, precum se arată în sfânta ei icoană. Privind şi minunându-se, iată că o vede dezbrăcându-se de acel veşmânt de

purpură strălucitor, punându-l pe scaunul cel de sus şi, întinzându-şi mâinile ca spre slujire, iese din Sfântul Altar săvârşind Privegherea întru toate: binecuvântând preoţii şi diaconii din Sfântul Altar, armonizându-i şi rânduindu-i pe cântăreţi, pe paracliseri şi pe canonarhi şi poruncindu-le ca toate să se săvârşească cu bună cuviinţă, până la sfârşitul Privegherii, după care, ieşind la Litie şi mergând înaintea tuturor, cânta împreună cu ei. De asemenea, în tot timpul Sfintei Liturghii, s-a arătat împreună lucrând cu preoţii şi cu arhiereul în Sfântul Altar.

După terminarea Sfintei Liturghii a intrat la trapeza de obşte, rânduindu-i pe slujitorii ce se aflau acolo la aşezarea mâncărurilor şi împreună slujind, cu bună cuviinţă, până când cei ce au intrat la praznic au mâncat şi s-au veselit, atât fraţii mănăstirii, cât şi cei străini, slujind tuturor cu râvnă, dându-le har şi binecuvântare duhovnicească, privind către ei cu mare însufleţire, îngrijindu-se de toţi cei care erau de faţă.

După ce fraţii au ieşit din trapeză, a ieşit şi Fecioara Împărătească spre poarta din afara mănăstirii, i-a cercetat pe săracii şi nevoiaşii care se aflau şi zăceau acolo, i-a miluit şi pe ei, i-a binecuvântat în chip asemănător, ca una ce este Maică a Preablândului Iisus, cunoscând gândurile şi sfaturile inimii fiecăruia dintre ei: celor virtuoşi şi evlavioşi, buni şi veseli cu inima le arăta un chip vesel şi binevoitor, iar spre cei trândavi şi nepăsători le arăta un chip sever şi îndemnător spre pocăinţă.

Aşadar, făcându-se astfel toate acestea, Stăpâna de Dumnezeu Născătoarea s-a întors la trapeză unde slujitorii de la masă şi bucătarii şedeau să mănânce şi împreună cu ei şedea şi cel care avea această vedenie. Iată, Stăpâna de Dumnezeu Născătoare a venit, ca şi pe aceştia să-i slujească cu dragoste. Atunci un har dumnezeiesc sălăşluindu-se în inima celui ce vedea acestea, a cunoscut în chip foarte limpede că aceasta era Stăpâna a toate, de Dumnezeu Născătoarea şi că ea era cea care, arătându-i toate acestea ca în vedenie, se lăsa văzută şi acum cu ochii minţii.

Atunci, îndată sculându-se monahul din locul unde şedea, a căzut la picioarele ei, zicându-i: „Stăpâna mea şi Doamnă de Dumnezeu Născătoare, nu eu să fiu slujit de tine, ci, mai degrabă, eu, netrebnicul robul tău, să slujesc ţie!”.

Încetând a mai grăi, a luat o farfurie foarte scumpă, a pus pe ea doi peşti şi a îndemnat-o pe Stăpâna, rugând-o să şadă la masă şi să mănânce.

Atunci Stăpâna i-a spus: „Eu nu mănânc o astfel de mâncare şi nici Fiul meu, dar am fost chemată la această prăznuire pentru sfinţirea acestei dumnezeieşti biserici, întărind pe cei ce s-au ostenit şi lucrând împreună cu ei la primirea străinilor, aşa cum m-a învăţat Fiul meu Însuşi, ca să slăvesc pe cei ce mă slăvesc, să cinstesc pe cei ce mă cinstesc, să mă rog pentru cei ce se roagă mie şi să dau binecuvântare şi har tuturor celor ce mă iubesc pe mine”.

Acestea spunându-le Stăpâna, povăţuindu-l pe călugărul acela şi

învățându-l, și-a ridicat spre înălțime sfintele sale mâini pline de dumnezeiască strălucire, și așa, rugându-se, a binecuvântat mănăstirea, pe stareț și pe frați. Din preacuratele sale mâini s-a revărsat o lumină imaterială, care i-a luminat pe toți. Această luminare și strălucire intrând în simțirile sufletului monahului, l-a umplut de bucurie și de veselie duhovnicească. I s-au deschis ochii sufletului și s-a schimbat cu schimbare dumnezeiască. Îndată înălțându-se la ceruri, Maica Domnului s-a făcut nevăzută de la ochii lui. Atunci, venindu-și în fire, a cunoscut că cele ce s-au făcut erau o vedenie și n-a vrut să vestească acestea cuiva, pentru că nu voia să apară ca o rătăcire sau închipuire și să fie judecate ca un lucru vrednic de râs. Însă conștiința îl silea să vestească aceste lucruri fraților mai sporiți duhovnicește.

Văzându-l pe starețul mănăstirii descurajat și în nedumerire din pricina necontenitelor necazuri și strâmtorări ale ispitelor, care veniseră peste el din conlucrarea celui rău, i-a vestit toate cele ce i se arătaseră. Auzind acestea, starețul și toți frații iubitori de virtute și evlavioși au dat slavă lui Dumnezeu și mulțumire Prealăudatei Stăpâne, mângâierea și hrănitoarea și cârmuitoarea mănăstirii, care poartă grijă de turma ei și care a arătat asemenea lucruri minunate și descoperiri mai presus de fire.

Maica Domnului face întărire și încredințare robilor ei care se clatină în fața necazurilor. Maica Domnului risipește născocirile celui rău, pornite spre surparea turmei fraților și destramă ispitirile stârnite de el. Pe cei ce-i slujesc cu credință și evlavie îi conduce spre petrecerea cerească și-i sălășluiește cu dragoste în veselie și fericire nesfârșită.

Cu mulți ani în urmă se afla în mănăstire un călugăr foarte simplu, cu numele Toma. Avea ascultarea să ajute la brutărie. Într-un timp s-a îmbolnăvit călugărul brutar, iar starețul a chemat pe monahul Toma și i-a zis: „Astăzi vei face singur pâine, că părintele este bolnav". Fiind foarte ascultător, Toma a răspuns: „Să fie binecuvântat". Ajungând la cuptor stătea nedumerit, neștiind cu ce să înceapă. Făcuse întotdeauna ascultare, iar acum... era ca un copil orfan. A izbucnit în plâns și s-a apropiat de icoana Maicii Domnului, zicând: „Maica Domnului, ajută-mă și învață-mă ce să fac, că eu nu mă pricep". Zicând acestea cu lacrimi, vede că se deschide ușa brutăriei și intră o femeie îmbrăcată în negru. Văzând-o, cu multă simplitate și fără să gândească cum a putut ajunge o femeie în acest loc, Toma îi zice: „Doamna mea, te pricepi cumva la făcut pâine? Mi-a dat ascultare părintele stareț și eu nu știu cu ce să încep". Atunci femeia, suflecându-și mânecile, împreună cu monahul s-au apucat de treabă: au aprins focul, au frământat, au băgat pâinile în cuptor și în curând totul a fost gata. Apoi femeia a ieșit pe ușă făcându-se nevăzută.

Călugărul Toma nu mai putea de bucurie că se făcuseră toate la timp. În bucuria lui nu a mai luat aminte la cele neobișnuite ce s-au petrecut. A luat câteva pâini și le-a dus la trapeză, căci în curând era masa. Când au început părinții să mănânce pâine, le-a plăcut atât de mult încât au mai cerut să le

aducă și, lăsând cealaltă mâncare, mâncau doar pâine. Stareţul, intrând atunci la bănuieli, îşi zicea: „Oare, ce o fi pus Toma în pâine de este atât de dulce?”. După ce s-a terminat masa, l-a chemat pe Toma şi l-a întrebat cum a făcut pâinea şi ce a pus în ea. Atunci el a povestit cu simplitate cele ce i s-au întâmplat, iar când a rostit că o femeie l-a ajutat, stareţul a înţeles că a fost Maica Domnului. Abia în acel moment Toma şi-a dat seama de minunea ce se făcuse. Lacrimi de bucurie au început să curgă din ochii monahilor, iar stareţul a dat poruncă să se taie acea pâine bucăţele şi să se păstreze pentru binecuvântare.

Altădată, părintele Andrei, care mai târziu a ajuns stareţ, se afla la metocul mănăstirii, la Monoxiliti, care se află mai la o margine a Sfântului Munte, aproape de Uranopolis. Într-una din zile, coborând la mare să aducă câteva lemne pe care le avea adunate, a văzut o femeie îmbrăcată în negru stând pe o piatră. În mână, femeia avea trei cărţi. Când a văzut-o, părintele Andrei a rămas nedumerit. S-a apropiat de ea şi a întrebat-o: „Cine eşti şi ce faci aici? Poate ai nevoie să te ajut cu ceva!”. Atunci femeia i-a zis: „Eu sunt Stăpâna acestor locuri. Într-o carte îi scriu pe cei care vin în Sfântul Munte şi rămân pentru totdeauna, în a doua pe cei care vin şi se nevoiesc un timp, apoi pleacă, iar în a treia pe cei care doar vizitează şi pleacă”.

Părintele Andrei a privit-o nedumerit şi luându-şi lemnele a plecat spre casa unde locuia. S-a dus apoi în bisericuţă să-şi facă Vecernia. Când s-a uitat la icoana Maicii Domnului a tresărit: avea acelaşi chip ca femeia pe care o întâlnise. A ieşit în grabă din biserică şi a plecat spre mare. Când a ajuns, nu a mai găsit-o. Atunci, cu lacrimi în ochi, a rugat-o pe Maica Domnului să i se arate din nou. Pe când se ruga, a simţit o mireasmă foarte plăcută, dar pe Maica Domnului nu a mai văzut-o.

Acest părinte Andrei, când a ajuns stareţ, se îndoia că Sfântul Nectarie de Eghina ar fi sfânt. Deci, într-o noapte i se arătă Sfântul Nectarie în mare strălucire şi-i zice: „De ce nu crezi că sunt sfânt? Să ştii că nu eu m-am sfinţit, ci Dumnezeu m-a sfinţit”. Apoi s-a făcut nevăzut. Fiind încredinţat de sfinţenia Sfântului Nectarie, stareţul Andrei a zidit un paraclis în cinstea lui şi îl prăznuia în fiecare an cu Priveghere de toată noaptea, precum se face şi astăzi.

În această mănăstire a trăit şi părintele Sofronie Galiga, stareţ al mănăstirii. Se spune despre el că era de o blândeţe neobişnuită. Ca stareţ, îi ierta pe toţi şi nu lăsa pe nimeni să iasă supărat de la el. În perioada pe când era doar preot slujitor în mănăstire (stareţ era pe atunci părintele Averchie), s-a trecut de la viaţa de sine la viaţa de obşte. Mulţi călugări spuneau despre părintele Sofronie că nu se va mântui, pentru că este prea îngăduitor cu toţi. A fost stareţ pe o perioadă foarte îndelungată şi a adormit în Domnul la anul 1882, având şaptezeci şi cinci de ani. După câţiva ani a fost dezgropat, după cum este obiceiul în Sfântul Munte. S-au adunat mulţi călugări şi de la Nea Skiti. După ce au dat pământul şi plăcile de marmură la o parte, au văzut că

mantia în care era învelit trupul stareţului era umflată, ca şi cum atunci ar fi fost îngropat. Când au tăiat mantia a ieşit o mireasmă de nedescris, iar osemintele erau galbene şi plăcute la vedere. Atunci au cunoscut cu toţii că Dumnezeu i-a dăruit această mireasmă ca să-i încredinţeze pe toţi de sfinţenia lui.

În prezent mănăstirea are ca stareţ pe părintele Partenie, care este de o bunătate şi de o blândeţe asemănătoare cu a părintelui Sofronie. Este din Kefalonia şi a venit de tânăr în mănăstire. A avut cinci ani ascultarea de paracliser. Spunea că odată, după terminarea slujbei, a rămas singur în biserică şi s-a rugat Maicii Domnului. Pe când se ruga, a ieşit o mireasmă foarte puternică de la icoana Maicii Domnului numită «Mirovlitisa» (adică Izvorâtoarea de Mir), despre care se spune că a fost o perioadă în care a izvorât mir din piciorul Mântuitorului şi din mâna Maicii Domnului, căci în acele locuri vopseaua este căzută de mulţimea mirului care a izvorât.

După multă rugăciune s-a dus la chilie să se odihnească. Pe când se afla pe pat, vede că se deschide deodată uşa chiliei şi au intrat cinci soldaţi foarte negri şi înfricoşaţi la vedere. Unul din ei se arăta a fi mai mare în grad. Când i-a văzut părintele şi-a băgat capul sub pătură şi a început să se roage la Maica Domnului, zicând: „Preasfânta mea Maică Mirovlitisa, ajută-mi!”.

Atunci, cel mai mare le-a poruncit celorlalţi: „Luaţi-l şi-l aruncaţi pe fereastră!”. Ceilalţi patru l-au apucat fiecare de câte un colţ de pătură şi luându-l pe sus au deschis fereastra şi l-au trecut afară, ţinându-l în aer. Până jos sunt aproape o sută de metri. Cel mai mare striga: „Aruncaţi-l, aruncaţi-l!”, dar ceilalţi răspundeau: „Nu putem, că nu ne lasă Maica Domnului Mirovlitisa”.

Maica Domnului «Mirovlitisa»

După un timp l-au băgat din nou în chilie şi l-au aruncat pe pat. Apoi

sărind cu toţii pe fereastră s-au făcut nevăzuţi. Aceste lucruri le povestea stareţul cu lacrimi în ochi.

Odată, stareţul avea probleme la un ochi şi trebuia să meargă la operaţie, dar cu o zi înainte, pe când se închina la icoana Maicii Domnului, i-a căzut din ochi ceva ca un bob de orez şi i s-a vindecat ochiul. Altădată, pe când se afla în spital i s-a arătat Sfântul Pantelimon. Atunci stareţul i-a zis părintelui Sava, care se afla cu el: „Părinte, uite a venit Sfântul Pantelimon!". Dar părintele Sava, nevăzând nimic, a crezut că i s-a nălucit din cauza bolii. Stareţul, înţelegând că părintele Sava nu vede nimic, a tăcut şi el.

Părintele Partenie a avut şi ascultarea de pădurar timp de zece ani. Avea sub grijă şi Schitul românesc Lacu. Venea aproape în toate duminicile şi sărbătorile la slujbă, la biserica mare a schitului, fiind mult mai aproape decât Mănăstirea Sfântul Pavel. Ne spunea de multe ori: „Ei, părinţilor! Ce slujbe frumoase am prins eu la Schitul Lacu! Îmi curgeau lacrimile când le ascultam. Erau pe atunci în jur de şaizeci de călugări, printre care şi cântăreţi foarte buni". L-am întrebat într-o zi:

– Părinte stareţ, care a fost cea mai frumoasă perioadă din viaţa de călugărie?

– Părinte, ştii care a fost perioada cea mai frumoasă? A fost aceea când am fost sub ascultare. Chinurile au început de când am intrat stareţ, dar totuşi, cu harul lui Dumnezeu sunt şi aici bucurii.

În ultimii ani, stareţul se duce în Postul Crăciunului la Kefalonia şi la Atena şi mărturiseşte fiii duhovniceşti pe care îi are. Odată mi-a spus:

– Să vezi, părinte, cât de adevărat este cuvântul Evangheliei care zice: una dai şi zece îţi dă Dumnezeu. Să vezi ce mi s-a întâmplat când am fost la Atena. Vine o creştină şi-mi zice: „Părinte, sunt deznădăjduită, îmi plouă în casă şi nu am cu ce să o repar". O întreb: „De câţi bani ai nevoie?". „Meşterii mi-au cerut o sută de mii", îmi zice ea. Atunci scot şi îi dau o sută douăzeci de mii, după care a plecat. A doua zi trebuia să luăm avionul şi să ne întoarcem la Tesalonic. Cu puţin timp înainte să plecăm, vine o femeie la mine şi-mi spune: „Părinte, vreau să mă spovedesc". Îi zic: „E târziu, nu mai am timp căci pierd avionul". Ea îmi zice că nu mă lasă să plec dacă nu o spovedesc. Atunci am primit-o şi aşa pe scurt s-a spovedit şi înainte de a pleca mi-a dat un plic bine legat şi destul de greu, zicând: „Părinte, vreau să dau şi eu ceva pentru mănăstire". Am luat plicul şi în grabă am plecat, să nu pierdem avionul. Când am ajuns la Tesalonic şi ne-am liniştit la conacul mănăstirii, îi zic părintelui care era cu mine: „Deschide, părinte, plicul acesta să vedem ce este în el". Erau treizeci şi cinci de lire de aur. Vrând să văd ce sumă însemnau aceşti bani de aur, l-am trimis pe părintele să se intereseze. Erau un milion două sute de mii. Atunci mi-am adus aminte de banii care-i dădusem şi m-am minunat când am înţeles că Dumnezeu îmi dăduse de zece ori mai mult. Şi aşa s-a împlinit cuvântul Evangheliei.

Să dea Bunul Dumnezeu să mai trăiască, deoarece este de folos la toţi cei care-l cunosc şi-i ascultă sfaturile înţelepte şi pline de har.

În această mănăstire l-am cunoscut şi pe părintele Gheorghe, care s-a nevoit până la vârsta de optzeci şi patru de ani când a adormit în Domnul. În tinereţea lui s-a mărturisit la părintele Sofronie Saharov, ucenicul Sfântului Siluan Athonitul. Cuviosul Sofronie a locuit o perioadă într-o peşteră aproape de mănăstire, fiind şi duhovnicul mănăstirii. Acest părinte Gheorghe a luat binecuvântare de la părintele Sofronie să nu se spele niciodată. Şi timp de patruzeci de ani a dus această nevoinţă. Nu vorbea aproape deloc. Se ruga neîncetat cu rugăciunea inimii. La biserică venea cu mult timp înainte de începerea slujbei. Era model de nevoinţă pentru toţi. Deşi nu se spăla decât atunci când îl prindea vreo ploaie, căci lucra permanent la grădină, cu toate acestea nu mirosea deloc. Odată, pe când lucra la grădină, l-a muşcat o viperă de un deget. Fără să se tulbure s-a însemnat cu semnul crucii peste acel loc. A continuat lucrul fără să i se întâmple nimic.

Chilia o avea la etajul doi şi, cu toate că în ultimul timp avea dureri la picioare, nu a acceptat să fie schimbat în altă chilie mai aproape de biserică. Cu o zi înainte de adormirea sa nu a mai venit la biserică. Fratele care avea grijă de părinţii bătrâni a trecut pe la el, i-a adus de mâncare şi a mai stat puţin de vorbă, cerându-i câteva sfaturi. La plecare, părintele Gheorghe i-a cerut iertare fratelui şi i-a zis: „De acum nu o să ne mai vedem". Fratele i-a răspuns că va veni după Vecernie. Când s-a dus după Vecernie, părintele Gheorghe plecase la Domnul, după cum spusese.

M-a impresionat mult adormirea ierodiaconului român Neofit. Acesta a venit în Sfântul Munte la vârsta de doisprezece ani. Toată viaţa şi-a petrecut-o în Schitul Lacu, iar când a căzut la pat, a fost luat de Mănăstirea Sfântul Pavel, deoarece Schitul Lacu era aproape de pustiire în acea perioadă. În ultimii ani, părintele Neofit a orbit cu totul şi nu-şi mai putea mişca decât mâinile şi capul. Mergeam de multe ori seara şi-i citeam Acatistul Maicii Domnului şi câte o pagină-două din diferite cărţi ale Sfinţilor Părinţi. Mă asculta cu mult interes. Şase ani a stat la pat, fiind îngrijit cu multă dragoste de un frate american. Îl găseam de multe ori pe acest frate dormind pe scaun lângă patul bătrânului. A murit a doua zi de Paşti, pe când răsărea soarele. În prima zi a Paştelui a trecut pe la el un frate sirian şi l-a întrebat:

– Ei, părinte, cum mai merge?

– Mai rău! răspunse bătrânul.

– De ce mai rău? Astăzi este Paştele, trebuie să te bucuri, doar ştii ce a spus Mântuitorul după Înviere Sfintelor Mironosiţe: «Bucuraţi-vă!».

Auzind bătrânul aceste cuvinte a zâmbit şi a început să spună şi el cu voce uşoară: «Bucuraţi-vă!». Acest cuvânt l-a rostit mereu în ziua aceea şi apoi toată noaptea. Fratele american, care îngrijea de dânsul, a spus că nu a putut să doarmă deloc toată noaptea, căci bătrânul striga mereu «Bucuraţi-vă!» şi aşa,

cu acest cuvânt pe limbă, şi-a dat sufletul în mâna lui Dumnezeu. Faţa îi strălucea de bucurie. Cu toate că nu a fost prea râvnitor în tinereţile sale, dar Maica Domnului i-a rânduit ca, prin suferinţa de şase ani, cât a stat la pat, să ajungă ca un înger.

Mare râvnitor a fost şi părintele Mitrofan. Era înalt, având cam doi metri. Nu lipsea niciodată de la biserică. Avea strana lui mai în spate, dar stătea aproape tot timpul în picioare. A adormit la vârsta de nouăzeci şi unu de ani. Se nevoia mult cu rugăciunea inimii. Un părinte care locuia cu chilia lângă el spunea că de multe ori auzea tărăboi în chilia lui în timpul nopţii. Avea mult de furcă cu diavolii. Veneau şi-l băteau, dar nu se lăsa. Se nevoia din ce în ce mai mult.

În această mănăstire se păstrează darurile care au fost aduse de Magi la Naşterea Mântuitorului Hristos: aur, smirnă şi tămâie. Ele au fost aduse la mănăstire de împărăteasa Maro, fiica regelui Serbiei, Brancovici. Acesta, fiind biruit de turci, a fost nevoit să-i dea de soţie sultanului Murad al II-lea pe fiica lui, Maro. Sultanul i-a îngăduit să trăiască în credinţa creştinească. Maro l-a crescut pe Mahomed al II-lea, fiul sultanului de la prima soţie, ca pe copilul ei. Mai târziu, acest Mahomed va cuceri Constantinopolul.

Evlavioasa Maro, gândindu-se şi la moartea sa, a cerut voie sultanului să se retragă undeva la linişte. Sultanul i-a îngăduit să meargă la Seres, în Grecia. În anul 1470, Maro a venit cu corabia la Sfântul Munte, la limanul Mănăstirii Sfântul Pavel. Adusese cu ea darurile Magilor, pe care voia să le dăruiască mănăstirii. A coborât din corabie şi se îndrepta spre mănăstire ducând în braţele sale acele daruri. I-au ieşit în întâmpinare stareţul împreună cu preoţii, îmbrăcaţi în veşminte. La jumătatea drumului care duce spre mănăstire şi unde astăzi se află un paraclis, s-a auzit deodată o voce femeiască venind din înălţimea cerului şi zicând: „Maro, opreşte-te! Să nu mergi mai departe! De aici începe împărăţia altei Regine, a Împărătesei cerurilor, a Doamnei Născătoare de Dumnezeu, îngrijitoarea, acoperitoarea, doctorul şi păzitoarea Sfântului Munte".

Auzind aceste cuvinte împărăteasa Maro s-a oprit înspăimântată. Apoi, dăruind sfintele daruri şi celelalte odoare pe care le adusese stareţului şi părinţilor, s-a întors la corabie, nevrând să o mai supere pe Maica Domnului, Stăpâna acestui loc sfânt.

Împărăteasa Maro a ajutat foarte mult Mănăstirea Sfântul Pavel. Spre sfârşitul vieţii, a dăruit toată moştenirea sa mănăstirii.

Domnitorii români care au ajutat mănăstirea au fost: Ştefan cel Mare şi Sfânt, Neagoe Basarab şi fiul său, Teodosie, Radu Paisie, Matei Basarab, Miron Costin, Constantin Brâncoveanu şi mulţi alţii.

În biserica mănăstirii se află moaşte de la nouăzeci şi opt de sfinţi, dintre care amintim: capul Sfintei Muceniţe Nimfodora şi o parte din mâna dreaptă a Sfintei Muceniţe Mitrodora; o parte din capul Sfântului Antim,

episcopul Nicomidiei; părticele de la Sfântul Ioan Cucuzel, Sfântul Lazăr cel a patra zi înviat, Sfântul Luca Evanghelistul, Sfântul Mucenic Artemie, Sfântul Gherasim Kefalonitul, Sfântul Nectarie de Eghina, Sfântul Apostol Filip, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Evanghelist Matei, Sfânta Teofana Împărăteasa, Sfântul Sfinţit Mucenic Elefterie, Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Maxim Mărturisitorul, Sfântul Grigorie Teologul, Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Sfinţii Împăraţi Constantin şi Elena, Sfântul Ioan Rusul, Sfântul Ioasaf al Indiei, Sfântul Petru Athonitul, Sfânta Muceniţă Fevronia, Sfânta Muceniţă Marina, Cuvioasa Macrina.

Se mai află şi două bucăţi mari din Lemnul Sfintei Cruci, precum şi icoana Maicii Domnului numită «Oglinda», pe care împărăteasa Teodora, soţia lui Teofil, luptătorul împotriva sfintelor icoane, o păstra în camera ei; pe o parte era icoana Maicii Domnului, iar pe spate era oglindă. Noaptea o întorcea şi se ruga la Maica Domnului, iar ziua o folosea ca oglindă, ca să nu fie cunoscută de soţul ei.

Pe teritoriul mănăstirii se află şi schitul numit «Nea Skiti» în care se nevoiesc în jur de cincizeci de călugări greci, precum şi Schitul românesc Lacu, având cincizeci de călugări. În momentul de faţă mănăstirea numără şaizeci de vieţuitori, dimpreună cu cei din schituri şi chilii.

Mănăstirea Stavronichita

Se află între Mănăstirea Iviru şi Mănăstirea Pantocrator.

Despre numele acestei mănăstiri se păstrează mai multe izvoare, dar cel mai credibil ar fi că şi-a luat numele de la primii ei ctitori, monahii Stavru şi Nichita, care s-au nevoit pe locul unde se află astăzi mănăstirea.

Este cea mai mică din cele douăzeci de mănăstiri ale Sfântului Munte. Prima biserică se spune că a fost construită în secolul al XI-lea, fiind arsă de trei ori.

În biserica mănăstirii se află icoana făcătoare de minuni a Sfântului Ierarh Nicolae, despre care se spune că se afla din timpurile vechi în mănăstire, iar odată, pe când piraţii au atacat mănăstirea şi au jefuit-o, au luat şi această icoană pe care au aruncat-o în mare. Şi a stat această icoană în mare păzită de Dumnezeu timp de patruzeci şi şapte de ani, după care, cu rânduiala lui Dumnezeu, a fost găsită de părinţii din mănăstire în mreaja pe care o aruncaseră în mare pentru pescuit. Pe fruntea sfântului se afla lipită o scoică, pe care dezlipind-o părinţii, a început să curgă sânge, aşa cum se vede până astăzi.

La această mănăstire am stat de vorbă cu părintele Teofan, unul dintre părinţii mai vechi din acest sfânt locaş. Printre altele mi-a povestit despre un părinte român, Enoh, care a murit în această mănăstire în anul 1970. Spunea că acest părinte Enoh toată viaţa lui a umblat doar pe jos prin Sfântul Munte, neavând niciun locaş unde să-şi plece capul. Unde îl apuca noaptea, acolo şi dormea. Dacă îi dădea cineva de mâncare, mulţumea şi pleca mai departe. Avea o vorbă a lui: „Eu sunt câinele de Enoh. Dacă vrei să-mi dai o bucată de pâine, dă-mi, iar dacă nu vrei, atunci dă-mi o lovitură cu piciorul şi alungă-mă". Cu trei luni înainte de a muri a venit la Mănăstirea Stavronichita şi a rămas acolo, fiind foarte slăbit. Părinţii l-au primit şi l-au îngrijit cu dragoste.

Tot despre acest părinte mi-a povestit şi unul dintre ucenicii părintelui Efrem de la Katunachia. Odată, părintele Enoh s-a dus la praznicul Mănăstirii Grigoriu. S-a aşezat într-o stranăă mai retrasă şi se ruga. Pe la jumătatea Privegherii, unul dintre părinţii care stătea alături de el îl vede că începe să facă metanii, să ridice mâinile în sus, iar faţa îi strălucea de bucurie, curgându-i şi lacrimile în acelaşi timp. După câteva clipe s-a liniştit. Atunci părintele şi-a dat seama că a văzut ceva şi după terminarea Privegherii l-a luat deoparte şi l-a întrebat: „Părinte, te rog să-mi spui ce ai văzut în timpul Privegherii". Părintele Enoh i-a zis: „Eu sunt un înşelat şi un nebun şi nu am văzut nimic!". Atunci părintele l-a jurat cu numele lui Dumnezeu ca să-i spună şi lui pentru folosul sufletesc. Stând câteva clipe pe gânduri, părintele Enoh a zis: „Ce frumoasă şi ce bună este Maica Domnului!". „De ce spui asta?" l-a întrebat părintele. „Ascultă: pe când stăteam în strană, după cum ştii, deodată am văzut deschizându-se uşile împărăteşti şi pe Maica Domnului ieşind din sfântul altar. Mergea pe la fiecare călugăr şi-l binecuvânta. Când a ajuns la mine, m-am închinat ei şi m-a binecuvântat, după care s-a făcut nevăzută. Acestea le-am văzut, părinte, dar te rog să nu mai spui la nimeni atât timp cât trăiesc eu". Mulţi îl considerau nebun, dar el era nebun pentru Hristos, răbdând toate

pentru dragostea Lui.

Voievozii români care au ajutat această mănăstire sunt: Sfântul Neagoe Basarab, Vlad Vintilă, Radu Paisie, Ieremia Movilă, Matei Basarab, Ştefan Cantacuzino, Scarlat Ghica, Sfântul Constantin Brâncoveanu şi alţii.

Amintim şi câteva din sfintele moaşte ce se află aici: o mână a Sfintei Ana, o mână a Sfântului Elefterie, părticele de la Sfinţii Trei Ierarhi şi de la alţi sfinţi.

Numărul monahilor din mănăstire, precum şi de la chiliile din jur este de aproximativ şaizeci.

Mănăstirea Xenofont

Sfânta Mănăstire Xenofont se află pe malul mării, între Mănăstirile Dohiariu şi Sfântul Pantelimon. Este închinată Sfântului Mare Mucenic Gheorghe şi a fost construită în secolul al X-lea de Cuviosul Xenofont, de la care şi-a luat şi numele.

La anul 1083 a venit şi s-a făcut călugăr în această mănăstire Ştefan, amiralul împăratului Nichifor, primind numele de Simeon. Mai târziu, acesta a ajuns stareţ al mănăstirii. El a ajutat foarte mult mănăstirea din punct de vedere material.

În curtea mănăstirii se află două biserici, una fiind mai nouă, cu catapeteasmă din marmură lucrată foarte frumos. Biserica veche, de dimensiuni mai reduse, a fost refăcută de doi boieri români, Duca şi Radu, în

anul 1545. De asemenea, au ajutat foarte mult domnitorii români Neagoe Basarab, Mihai Viteazul, Matei Basarab, Constantin Brâncoveanu, Radu de la Afumați, Vlad Vintilă, Radu Paisie, Mihnea Turcitul, Simion Movilă, Radu Șerban, Gavril Movilă, Alexandru Iliaș și Constantin Șerban. Ultimul ajutor primit de la Principatele Române a fost între anii 1817-1837, când, după un incendiu, s-a zidit o biserică nouă.

Maica Domnului «Cea plină de har»

În biserica veche se păstrează vasul care a fost umplut cu untdelemn prin minune de către Maica Domnului, atunci când se terminase untdelemnul în mănăstire.

Maica Domnului «Călăuzitoarea»

Se păstrează şi două icoane preafrumoase lucrate în mozaic, reprezentând pe Sfinţii Mari Mucenici Gheorghe şi Dimitrie.

Pe malul mării este un izvor făcut prin minune de Sfântul Gheorghe şi chiar dacă se află la nivelul mării, apa este dulce şi bună de băut.

Dintre sfintele moaşte care se află în această mănăstire, amintim: capul Sfântului Mucenic Trifon, părticele de la Sfânta Muceniţă Marina, Sfinţii Cosma şi Damian, Sfântul Arcadie, precum şi o bucată de piatră de la Mormântul Domnului.

Mai sus de mănăstire, la o oră de mers, se află Schitul Xenofontului sau al «Bunei Vestiri».

Numărul monahilor din mănăstire şi din jurul ei este şaptezeci.

Mănăstirea Grigoriu

Se află pe malul mării în partea de sud-vest a peninsulei, între Mănăstirile Simonopetra şi Dionisiu. A fost înfiinţată în secolul al XIV-lea de Cuviosul Grigorie, care s-a nevoit pe acele locuri. Mănăstirea este aşezată pe o stâncă mare, chiar deasupra mării.

În anul 1497, mănăstirea a fost refăcută din temelii de domnitorul Moldovei, Ştefan cel Mare şi Sfânt.

Până în secolul al XIX-lea, ajutoarele domnitorilor români au fost nelipsite. Dintre aceştia, în afara celui pomenit mai sus, îi amintim pe: Alexăndrel, fiul lui Ştefan cel Mare şi Sfânt, Alexandru Lăpuşneanu, Grigorie, Mitropolitul Ţării Româneşti şi alţii.

Cele mai vestite icoane din această mănăstire sunt: icoana Sfântului Ierarh Nicolae, a Maicii Domnului «Hrănitoarea cu lapte» (Galactotrofusa) şi a Maicii Domnului «Pantanasa», care a fost dăruită mănăstirii de Maria de Mangop, soţia lui Ştefan cel Mare, singura icoană veche care a scăpat din toate incendiile.

În biserică se păstrează o parte din Lemnul Sfintei Cruci, iar din multele sfinte moaşte amintim: picioarele şi o mână ale Sfintei Anastasia Romana, capul Sfintei Fotini Samarineanca, capul Sfântului Dionisie Areopagitul, capul Sfântului Mucenic Chiric pruncul, părticele de la Sfântul Nicolae, Sfântul Ioan cel Milostiv, Sfântul Siluan Athonitul, Sfântul Grigorie, ctitorul mănăstirii, Sfântul Haralambie, Sfânta Iulita, Sfântul Ioan Gură de Aur.

Mănăstirea are ca ocrotitor pe Sfântul Ierarh Nicolae şi, după cum Sfântul Nicolae a fost şi este ocrotitorul săracilor, la prăznuirea sa de la 6 decembrie, mănăstirea împarte milostenii la călugării săraci din tot Sfântul Munte. Vom aminti câteva din minunile făcute de Sfântul Nicolae aici.

Într-un timp, grâul mănăstirii era pe terminate. Doi părinţi, Mihail şi Hrisant, pregăteau mâhniţi ultimul grâu pentru a fi măcinat. Ei aveau ascultarea la brutărie şi se gândeau ce vor face după ce se va termina grâul. Pe când pregăteau grâul, intră un bătrânel la ei şi-i întreabă:

– Ce mai faceţi, părinţilor? Cum merge?

– Bine, slavă Domnului, au răspuns părinţii.

– Aveţi grâu destul?

– Acesta-i tot ce avem. Ne ajunge doar pentru un cuptor, iar noi trebuie să coacem câte două cuptoare pe săptămână.

– Nu vă faceţi griji, părinţilor. Dumnezeu e mare.

Apoi a binecuvântat grâul şi a plecat. După câteva clipe cei doi părinţi şi-au zis: „L-am lăsat să plece fără să-i dăm să mănânce nimic. Ia să-l chemăm înapoi!”. Au alergat după el, dar nu au mai găsit pe nimeni. Au întrebat şi pe ceilalţi călugări, dar nimeni nu-l văzuse. Atunci şi-au dat seama că a fost Sfântul Nicolae, mai ales că grâul, care era pe terminate, s-a înmulţit aşa de mult încât le-a ajuns pentru şase luni.

Altădată, pe când părintele Simeon era stareţ, s-a întâmplat să nu aibă mănăstirea peşte la ziua sfântului. Marea era învolburată şi nu era nicio nădejde de nicăieri. Bucătarii au venit la stareţ şi i-au zis:

– Părinte, n-ar fi bine să punem nişte peşte la desărat, căci nu este nicio nădejde să găsim peşte proaspăt?

Dar starețul le-a zis:

– Fraţilor, aveţi credinţă că se va îngriji Sfântul Nicolae de ziua lui!

A început Privegherea de toată noaptea în cinstea Sfântului, dar peşte

nu venea de nicăieri. Bucătarii au venit din nou la stareț, dar au primit același răspuns. La jumătatea Privegherii bucătarii au cerut binecuvântare să pregătească niște fasole, căci pentru peștele sărat era deja târziu. Starețul i-a mustrat pentru necredința lor și le-a spus să aibă răbdare.

Slujba a ajuns la Laude, iar bucătarii nu-și mai găseau pacea, când deodată aud gălăgie în curtea mănăstirii. Apoi se aude vocea celui care avea grijă de limanul mănăstirii: „Părinților, veniți repede! Luați și coșuri! Sfântul a făcut o minune!".

Ce se întâmplase? Un val mare a aruncat pe mal o mulțime de pești mari și grași. Bucătarii erau cei mai uimiți; aproape că nu le venea să creadă. A fost hramul cel mai bogat în pește.

Altădată, de Sfântul Nicolae, chelarul a spus starețului că nu va mai putea da ulei pustnicilor, fiind doar o jumătate de vas. Dar starețul i-a poruncit să le dea tot ce este. Făcând ascultare, a început să dea ulei pustnicilor care veniseră la prăznuirea Sfântului Nicolae. A observat cu uimire că uleiul nu scădea deloc. A dat la toți pustnicii, dar uleiul nu a scăzut câtuși de puțin. Sfântul Nicolae își făcuse din nou datoria.

Altă ocrotitoare a mănăstirii este Sfânta Anastasia Romana, din ale cărei sfinte moaște o parte se află aici. Ea este doctorița mănăstirii. Când se îmbolnăvesc, toți părinții aleargă la ajutorul ei.

Spunea un părinte că a suferit mulți ani de hemoragie nazală. Odată, pe când avea ascultarea la bucătărie, a avut o hemoragie mai puternică ca alteori. A alergat la moaștele Sfintei Anastasia. Preotul l-a însemnat pe nas cu mâna Sfintei făcând semnul Sfintei Cruci. Atât a fost. De atunci au trecut 40 de ani, dar sânge din nas nu i-a mai curs.

Era în mănăstire un părinte foarte ascultător, având viață curată și fiind foarte simplu și nevinovat. Odată, pe când se afla la Utrenie și slujba ajunsese la «Ceea ce ești mai cinstită...», vede ieșind prin ușile împărătești două femei frumoase și impunătoare ce au trecut pe la toți călugării.

Cea care mergea în față și era mai înaltă îi spunea celeilalte, care era mai mică de înălțime, câți bani să dea la fiecare călugăr. Monahul privea minunându-se de acest lucru și se întreba în simplitatea lui de unde au apărut aceste femei. După terminarea slujbei a mers și a spus totul starețului, iar starețul, care era cu viață sfântă, i-a spus că erau Maica Domnului cu Sfânta Anastasia, care împărțeau bani (har) călugărilor, fiind mulțumite de osteneala lor.

Numărul viețuitorilor de la Mănăstirea Grigoriu împreună cu cei de la chiliile și colibele aflate pe teritoriul mănăstirii este o sută de călugări.

Mănăstirea Esfigmenu

Mănăstirea Esfigmenu se află pe malul mării, între Mănăstirea Vatopedu şi arsanaua Mănăstirii Hilandaru.

Este închinată Înălţării Domnului.

Ca primi ctitori îi are pe împăratul Teodosie cel Mic, pe împăratul Marcian şi pe Sfânta Împărătească Pulheria, sora lui Teodosie, la anul 445. Tot ei au dăruit mănăstirii o parte din Lemnul Sfintei Cruci. Aici se află o cruce din aur, împodobită cu pietre de mare preţ, dăruită mănăstirii de împărăteasa Rusiei, Ecaterina.

La început, mănăstirea a fost construită mai sus de locul unde se află acum. Dar, din tradiţie se spune că a căzut o piatră foarte mare din munte distrugând o parte din mănăstire. După un timp a început să se audă în fiecare noapte, pe locul unde este acum mănăstirea, lovituri de toacă. Făcând toată obştea rugăciuni li s-a descoperit că pe locul acela trebuie să se facă mănăstirea.

Astfel, această mănăstire a primit numele „Simane", adică „a tocat". Denumirea de Esfigmenu şi-a luat-o mai târziu, de la o oarecare neînţelegere:

Un ţar al Rusiei a trimis multe ajutoare Mănăstirii Simane, dar cei care le-au adus au confundat mănăstirea cu o alta numită Simonopetra. Când s-a aflat, era deja târziu. Atunci cei de la Mănăstirea Simane au hotărât să-i schimbe denumirea spunându-i Esfigmenu, adică „strâmtorat". Într-adevăr, locul acela este strâmtorat de munţi din trei părţi.

În această mănăstire a fost călugărit şi s-a nevoit un timp Sfântul Antonie al Pecerskăi. Mai târziu i s-a descoperit stareţului să-l trimită pe

Antonie în Rusia, pentru a fi de folos acolo. Făcând ascultare, Antonie s-a dus în Rusia şi a vieţuit o perioadă într-o peşteră, la Vereznoe. După moartea binecredinciosului cneaz Vladimir, a luat stăpânirea Kievului ticălosul Sviatopolsc, care mai întâi şi-a ucis fraţii, pe Boris şi pe Gleb, canonizaţi ca mucenici.

Văzând acestea, Cuviosul Antonie s-a întors în Sfântul Munte, unde a vieţuit într-o peşteră, mai sus de mănăstire, până când stareţul a primit înştiinţare de la Dumnezeu să-l trimită iarăşi în Rusia unde s-a sfinţit şi a sfinţit şi locul, după cum se ştie.

Sfântul Grigorie Palama, care s-a nevoit într-o peşteră mai sus de Mănăstirea Lavra, a fost şi el stareţ al Mănăstirii Esfigmenu, făcând multe minuni.

Odată, pe când măslinii nu rodiseră deloc, prin rugăciunea lui s-au umplut de rod. Altădată a venit chelarul şi a spus că nu mai este untdelemn. După rugăciunea Sfântului, mergând chelarul să se uite, a găsit vasul pentru untdelemn plin până sus.

Mai târziu, Sfântul Grigorie a fost ales Arhiepiscop al Tesalonicului, strălucind ca o făclie în sfeşnicul Bisericii. Sfintele sale moaşte se păstrează în biserica mitropoliei din Tesalonic, care îi poartă şi numele.

Sfântul Grigorie nu şi-a părăsit mănăstirea nici după adormirea sa. Acest lucru se cunoaşte din următoarea minune: Mănăstirea Esfigmenu avea doar o fântână în curtea mănăstirii, dar apa le era insuficientă şi părinţii erau foarte strâmtoraţi şi necăjiţi din această pricină. În acel timp, un neguţător din Grecia se pregătea să meargă la Ierusalim să se închine la Sfintele Locuri. Într-una din nopţi, i s-a arătat în vis Sfântul Grigorie zicându-i: „Tu te pregăteşti să mergi la Ierusalim, dar eu îţi zic să te duci mai bine la Sfântul Munte, unde se află o mănăstire numită Esfigmenu, la care eu am fost stareţ. Mănăstirea are mare lipsă de apă. Mergi şi cheltuieşte banii acolo, la descoperirea izvorului care se află puţin mai sus de mănăstire şi crede că însutită plată vei avea de la Hristos Dumnezeu pentru aceasta, chiar mai mare decât dacă ai merge la Ierusalim".

Deşteptându-se neguţătorul, a mulţumit lui Dumnezeu şi Sfântului, apoi a venit în Sfântul Munte, la Mănăstirea Esfigmenu. După ce s-a închinat în biserică, a ieşit din mănăstire îndreptându-se în direcţia Mănăstirii Vatopedu, spre locul pe care i-l arătase Sfântul Grigorie. Găsind acel loc, a început a săpa cu toată dragostea. Săpând cam un metru şi jumătate, a izvorât un izvor atât de mare şi bun, cum nu se mai află altul la fel în alte mănăstiri. Aflând părinţii mănăstirii despre aceasta, au mulţumit cu lacrimi lui Dumnezeu şi Sfântului Grigorie, care nu i-a părăsit nici după adormirea sa.

Negustorul s-a călugărit apoi, primind numele de Damian, nevoindu-se pe Muntele Samariei (puţin mai sus de mănăstire), ajungând la înalte măsuri duhovniceşti. Se spune despre acesta că, mergând odată la duhovnicul lui, la

Mănăstirea Hilandaru, a întârziat atât de mult încât asfinţise soarele. Atunci părinţii mănăstirii l-au rugat să rămână la ei peste noapte, dar cuviosul i-a refuzat, nevoind să rămână în altă parte, căci avea acest obicei de a petrece noaptea la chilia sa.

Pe când era la jumătatea drumului, s-a pornit o furtună atât de mare, că nu mai vedea nimic şi se afla în primejdie. Atunci, ridicându-şi ochii minţii către Maica Domnului, s-a rugat să-l izbăvească din acea primejdie îngrozitoare. Pe când se ruga, deodată s-a văzut răpit şi adus la uşa chiliei sale.

După mutarea lui la cele veşnice, timp de 40 de zile s-a simţit o mireasmă nespus de plăcută pe toată valea din preajma mănăstirii.

Cu ce cuvinte de laudă vom slăvi pe Cuviosul Mucenic Agatanghel din Ianis, care s-a nevoit în această mănăstire?

Pe când era copil, a fost silit de turci să treacă la credinţa musulmană. După un timp, când a ajuns la vârsta de nouăsprezece ani a venit în Sfântul Munte, la Mănăstirea Esfigmenu, şi-a mărturisit lepădarea de credinţa Ortodoxă şi a cerut să fie primit în mănăstire pentru a-şi plânge păcatele. După mai mulţi ani de nevoinţă, a dorit să meargă să mărturisească pe Hristos şi să-şi verse sângele pentru El, prin mucenicie. Primind binecuvântarea de la stareţ a plecat spre Smirna, acolo unde mai înainte se lepădase de Hristos. Stareţul l-a trimis şi pe duhovnicul lui împreună cu el, ca să-l întărească în mărturisire.

Ajungând la Smirna, înaintea marelui divan turcesc, şi-a scos hainele turceşti de pe el (căci venise îmbrăcat în haine turceşti) şi călcându-le cu picioarele a strigat cu glas mare: „Sunt creştin şi toţi vrăjmaşii Crucii lui Hristos se vor risipi!”. Atunci turcii prinzându-l, s-au silit mult ca să-l întoarcă din nou la credinţa musulmană, dar văzând că nu sporesc cu nimic, l-au aruncat în temniţă. După un timp l-au scos din temniţă şi supunându-l la multe chinuri i-au tăiat cinstitul cap. Sfântul lui trup a fost luat de creştini în ascuns.

Aceasta s-a petrecut în anul 1821. După 33 de ani s-au sfătuit părinţii de la Esfigmenu să aducă moaştele sfântului în mănăstire, căci se auzise că se află la Izmir.

Pentru aceasta l-au trimis pe arhimandritul Macarie (care după câţiva ani a fost trimis ca stareţ la Mănăstirea Trisvetitele din Iaşi, România). Ajungând la locul unde se aflau sfintele moaşte, a luat capul şi câteva părticele de la mâini şi de la picioare, căci restul trupului l-au oprit creştinii de acolo, şi s-au întors la mănăstire unde părinţii l-au primit cu mare cinste.

Aşezând sfintele moaşte în biserică au început să cânte Psalmul 1: *„Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioşilor...”* şi în timp ce se cânta, părinţii se închinau pe rând la sfintele lui moaşte. Un ieromonah cu numele Gherasim, care fusese călugărit la Mănăstirea Cernica, de lângă Bucureşti, s-a îndoit întru sine că ar fi sfânt şi a îndrăznit a grăi: „De unde s-a ivit şi acesta, care mai alaltăieri era ajutor de trapezar şi acum iată-mi-l sfânt?”.

După aceste cuvinte a plecat spre chilia sa, dar până să ajungă la chilie l-a ajuns pedeapsa lui Dumnezeu pentru hula împotriva Sfântului, căci l-a apucat dintr-odată o durere de ochi îngrozitoare, iar ochii au început să-i iasă din orbite. Atunci cunoscându-şi greşeala, a început să strige cu glas mare: „Iartă-mă, Sfinte al lui Dumnezeu, că acum cred că ţi-ai vărsat sângele pentru Hristos. Deci, îngăduie-mi şi mie să sărut sfintele tale moaşte!". Închinându-se cu smerenie şi sărutând sfintele moaşte îndată a simţit uşurare şi i-au încetat durerile, numai că i-au rămas ochii puţin ieşiţi în afară, drept mărturie pentru minunea Sfântului.

Alt sfânt a fost Cuviosul Mucenic Timotei, care a pătimit pentru Hristos în anul 1823, la doi ani după Sfântul Agatanghel. Acesta s-a lepădat de Hristos la fel ca Sfântul Agatanghel. A venit apoi în Sfântul Munte, s-a pocăit şi a primit schima monahală. Mai târziu a mărturisit pe Hristos la Adrianopol, în locul unde mai înainte se lepădase. A mers la mărturisire însoţit de acelaşi duhovnic care l-a însoţit şi pe Sfântul Agatanghel. După ce a fost ucis, trupul său a fost aruncat de turci într-un râu şi nu s-a mai aflat.

La intrare în biserica mare a mănăstirii se află pictat în partea dreaptă a uşii chipul Patriarhului Antim al Constantinopolului, iar în partea stângă este chipul Mitropolitului Moldovei Veniamin Costachi, care a ajutat foarte mult mănăstirea, închinându-i şi metocul de la Floreşti. Domnitorii români care au ajutat mănăstirea au fost: Petru Rareş, Radu Paisie, Gavriil Costachi, Sfântul Neagoe Basarab, Vasile Lupu şi alţii.

Şi în această mănăstire se află foarte multe sfinte moaşte, dintre care amintim: capul Sfântului Apostol Iacov al lui Alfeu, piciorul drept al Sfintei Maria Magdalena, o parte din capul Sfântului Partenie al Lampsakului, o parte din capul Sfântului Atanasie, Patriarhul Constantinopolului, apoi părticele de la Sfântul Mucenic Mercurie, Sfântul Haralambie, Sfântul Mucenic Agatanghel şi mulţi alţii.

În prezent, în Mănăstirea Esfigmenu vieţuiesc în jur de optzeci de călugări.

Mănăstirea Sfântul Pantelimon (Russikon)

Mănăstirea actuală se află între Dafne şi Mănăstirea Xenofont şi este închinată Sfântului Mucenic Pantelimon, fiind ctitorită din temelie de domnitorul Moldovei, Scarlat Calimah, în anul 1765.

Prima mănăstire, numită „Mănăstirea Tesaloniceanului", a fost mai sus, la locul numit „Vechiul Russiko", fiind înfiinţată în secolul al XI-lea de călugări greci. Ajungând pustie, a fost luată de ruşi şi refăcută, primul ctitor al ei fiind prinţul Lazăr al Serbiei.

Noii mănăstiri i se mai spune şi „Mănăstirea Calimahilor", pentru că a fost foarte mult ajutată de familia ctitorului.

În anul 1855 mănăstirea număra trei sute cincizeci de călugări, iar către sfârşitul secolului al XIX-lea numărul acestora era de o mie, vieţuind împreună ruşi, greci, sârbi, bulgari şi români.

În mijlocul mănăstirii se află biserica mare, închinată Sfântului Mucenic Pantelimon. Această biserică este sprijinită pe zece stâlpi de marmură. Icoana făcătoare de minuni a Sfântului Pantelimon este îmbrăcată în argint poleit cu aur şi împodobită cu tot felul de pietre scumpe, trimise din Rusia. În partea stângă a bisericii se află o clădire foarte mare, care la ultimul etaj are o biserică mare şi frumoasă închinată Acoperământului Maicii Domnului.

În legătură cu acest praznic de la 1 octombrie, se spune în viaţa

Cuviosului Antim (care a pustnicit în Sfântul Munte şi s-a făcut nebun pentru Hristos) că, odată, pe când se afla la rugăciune pe o piatră, aproape de Mănăstirea Zografu, a văzut pe Maica Domnului înconjurată de un mare sobor de sfinţi, coborând la Mănăstirea Pantelimon, unde se săvârşea privegherea în cinstea ei. Sculându-se, a alergat spre mănăstire, pentru a se învrednici şi el de acoperământul Maicii Domnului. Când a ajuns la mănăstire era tot rănit la picioare, fiind muşcat chiar şi de un şarpe, care din ispita diavolului căuta să-i împiedice alergarea. Dar el, având dragoste către Maica Domnului, nu a băgat nimic în seamă, fiind mulţumit că a ajuns la timp la Praznicul ei.

În anul 1861, Maica Domnului a binevoit să cerceteze praznicul ei în mod deosebit. De mulţi ani pustnicul ieroschimonah Sava sculpta cruci pentru mănăstire. În ajunul praznicului Acoperământului Maicii Domnului, el s-a hotărât să vină la praznic şi să-şi vândă şi rucodelia. Fiind încă o săptămână până la praznic, s-a gândit să încerce să pescuiască pentru a duce ceva peşte pentru bolnavii mănăstirii. El avea o bărcuţă şi un vâslaş care-l ajuta. Încercând toată săptămâna, nu a prins nimic, iar pentru aceasta s-a întristat foarte mult; atunci i-a zis vâslaşului de cu seară să meargă şi în acea noapte. Ducându-se, vâslaşul a pus cârlige, iar a doua zi au mers împreună şi au văzut că nu era decât un peşte mare numit rufou, cel mai bun peşte din apele Sfântului Munte. Văzându-l, pustnicul şi-a zis: „Măcar nu vom merge cu mâinile goale”.

Cu câteva zile înainte, întâlnise la Mănăstirea Sfântul Pavel un arhimandrit care dorea să meargă şi el la Praznicul Maicii Domnului şi căruia îi promisese că îl va lua cu barca. Astfel, trecând ei pe la Mănăstirea Sfântul Pavel, l-au luat pe arhimandrit şi au plecat spre Mănăstirea Sfântul Pantelimon. Ajungând în dreptul Mănăstirii Simonopetra şi ştiind că la debarcaderul mănăstirii se varsă un pârâu în mare, unde se adună peşte, s-au apropiat şi au văzut ceva peşti. Scoţând uneltele de pescuit, au reuşit să prindă mult peşte. Vâslaşul, văzând un peşte mare, a lovit cu o suliţă pe care o avea la îndemână, dar suliţa s-a înfipt în coadă, iar peştele a reuşit să fugă şi a rămas doar coada. Pescarii noştri s-au întristat văzând că l-au pierdut, apoi şi-au continuat drumul spre Russikon.

Ajungând aproape de mănăstire şi văzând că mai este ceva timp până să înceapă Privegherea, s-au gândit să încerce să mai prindă ceva peşte pentru Praznicul Maicii Domnului. Şi, într-adevăr, râvna pescarilor a fost răsplătită, pentru că au prins un peşte foarte mare; iar când l-au scos din apă au văzut că era peştele fără coadă pe care îl scăpaseră la debarcaderul Mănăstirii Simonopetra. Văzând această minune, arhimandritul a scos un strigăt de uimire, dar părintele Sava, fiind obişnuit cu minunile, a zis: „Ce-i de mirare? Maica Domnului a hotărât ce fel de peşte să fie la masa Praznicului ei, şi deoarece nu am putut prinde acest peşte la Mănăstirea Simonopetra, ea a poruncit peştelui să plutească până aici şi să-l prindem în cârlig”. Mulţumind Maicii Domnului pentru ajutorul dat, au dus peştele la trapeză şi au plecat la

Priveghere.

După Sfânta Liturghie săvârşită de soborul de arhierei şi preoţi, au fost invitaţi cu toţii la masă. Printre cei care mâncau era şi arhimandritul care venise cu părintele Sava. Neînţelegând ce se citea la masă în limba rusă, el analiza în mintea lui cele întâmplate pe mare şi a început să se îndoiască, zicându-şi: „Oare Maica Domnului se îngrijeşte de mănăstirea rusească până la cele mai mici lucruri, de a poruncit ce fel de peşte să se prindă la Praznicul ei? Noi nu am prins peştele la Simonopetra, dar l-am prins aici, de parcă ar fi plutit după noi. Oare chiar aşa a vrut Maica Domnului? Nu! Nu e o coincidenţă, ci e lucrul celui viclean!".

Aflându-se în această cugetare, a luat o bucată de peşte sărat să o mănânce şi numai ce a pronunţat „e lucrul celui viclean", îndată gura a început să-i sângereze, iar bucata de peşte i-a rămas în gură şi nu putea nici să o înghită, nici să o scoată din gură. Înţelegându-şi greşeala, s-a adresat din tot sufletul Maicii Domnului, rugând-o să-l ierte pentru gândurile urâte cu care a supărat-o. „Cred – spunea el – că tu te îngrijeşti de mănăstirea aceasta până la cele mai mici lucruri, hotărând şi ce fel de peşte să fie prins la praznicul tău. Recunosc păcatul meu şi mă căiesc. Iartă-mă!". Şi multmilostiva Împărăteasă i-a ascultat rugăciunea şi l-a iertat, iar gura a încetat să-i mai sângereze. A înghiţit bucata de peşte şi a continuat să mănânce. Ieşind de la trapeză, a mulţumit milostivei Împărătese, apoi a povestit părinţilor cele întâmplate şi a încheiat: „Dacă Maica Domnului se îngrijeşte şi de cele mai mici lucruri, cu cât mai mult se îngrijeşte şi de cele mai mari!".

Până acum patru ani, la intrarea în biserica Sfântului Pantelimon se afla o uşă groasă de lemn, pe care scria că acest sfânt locaş s-a făcut prin cheltuiala lui Scarlat Calimahi, Voievodul Moldovei. Ruşii însă au schimbat această uşă, punând alta. Când am întrebat pe cineva de acolo pentru ce au schimbat-o, a dat din umeri şi a spus că era veche şi au pus una mai bună. În mănăstire se mai află o icoană cu chipul Mântuitorului pe Mahramă, care, atunci când a fost ucis Ţarul Rusiei de către comunişti, s-a întunecat şi a rămas aşa.

Înainte de începerea războiului din anul 1852, peste tot începuse criza alimentară. Mănăstirea consumase toate rezervele de făină, rămânând doar pentru o singură zi. Nu era de unde să iei şi nici nu puteai aduce din altă parte, sau chiar de ar fi fost, nu erau bani. Brutarul a venit la stareţ şi l-a anunţat că făină mai este doar pentru un cuptor de pâine. Stareţul i-a răspuns: „Să avem credinţă în Dumnezeu că El o să ne trimită". Brutarul a crezut că mai există undeva vreo rezervă de făină şi a plecat liniştit. Dimineaţa, după obicei, a luat făină pentru frământat şi vede că a mai rămas pentru un cuptor de pâine. Gândindu-se că nu socotise bine, a mai copt şi a doua zi un cuptor de pâine, dar vede cu uimire că iarăşi a mai rămas pentru un cuptor. Şi aşa, luând în fiecare zi, iarăşi rămânea de un cuptor.

Înţelegând că se petrece o minune l-a cuprins spaima şi bucuria şi a început să povestească la toţi că, pentru rugăciunile stareţului şi pentru mila Maicii Domnului, făina nu se mai termină. În felul acesta s-a înmulţit făina până ce s-a copt noua recoltă. Şi aşa, timp de trei luni, s-a copt pâine în fiecare zi, deşi în afara obştii mănăstirii mai mâncau încă două sute de persoane. Iar când s-a adus grâul din Kalamaria, unde fusese semănat, şi s-a făcut făină nouă, atunci s-a terminat şi rezerva nesecată de făină. Această minune a Maicii Domnului a rămas în amintirea multor părinţi, proslăvind dragostea de mamă pe care o arată tot timpul Împărăteasa cerului faţă de noi cei nemulţumitori.

În anul 1903 mănăstirea a hotărât să înceteze de a mai da milostenie la chilioţii[1] săraci din cauza lipsei în care se afla şi pentru că încetaseră să mai vină ajutoare din Rusia. Monahul Gavriil s-a gândit să fotografieze momentul în care se împărţea pentru ultima dată milostenie la cei săraci. Şi pe când făcea fotografii, a văzut printre călugări umblând o femeie în negru (se poate vedea în fotografie o femeie având o aureolă în jurul ei). Părinţii au înţeles că Maica Domnului era supărată pentru încetarea milosteniei şi au renunţat la hotărârea aceasta.

Sfinte moaşte se află şi aici foarte multe, din care vom enumera câteva: capul Sfântului Mucenic Pantelimon, capul Sfântului Noului Mucenic Ştefan, capul Sfântului Siluan Athonitul, o părticică de la Sfânta Muceniţă Paraskevi şi o părticică de la Sfântul şi Dreptul Iosif, capul Sfântului Apostol şi Evanghelist Luca şi o mână a Sfintei Mare Mucenițe Eufimia.

În mănăstire vieţuiesc în jur de cincizeci de călugări.

Înainte de Scarlat Calimah, mănăstirea a primit danii de la Vlad Ţepeş,

[1] Vieţuitorii săraci de la chilii

Vlad Călugărul, Sfântul Ştefan cel Mare, Radu cel Mare, Sfântul Neagoe Basarab, Ioan Mavrocordat, Constantin Racoviţă, Grigore al III-lea Ghica.

Mănăstirea Constamonitu

Mănăstirea este aşezată pe un loc deschis şi foarte frumos, pe partea golfului Singhiticu, între Mănăstirile Zografu şi Dohiariu, la o oră de mers pe jos de la malul mării. Este închinată Sfântului Întâiului Mucenic şi Arhidiacon Ştefan.

După tradiție se zice că ar fi înființată de Constanțiu, fiul Sfântului împărat Constantin cel Mare, în secolul al IV-lea. Acest lucru îl dovedește și denumirea ei – Constamonitu (Mănăstirea lui Consta).

De asemenea, se spune că în această mănăstire a viețuit și Sfântul Mucenic Artemie, care a adus moaștele Sfântului Apostol și Evanghelist Luca.

În secolul al XIV-lea, mănăstirea a fost distrusă de piraţii catalani, așa cum s-a întâmplat și cu alte mănăstiri din Sfântul Munte.

După ce turcii au ocupat Grecia, precum și Muntele Athos, mănăstirile au trecut printr-o perioadă foarte grea, din punct de vedere material. În anul 1666, la Mănăstirea Constamonitu rămăseseră doar șase călugări. În perioada cruciaților și această mănăstire a fost incendiată, pentru că nu a vrut să accepte unirea cu Roma.

Mai târziu, generalul Radici al Serbiei a refăcut mănăstirea, după care a venit și el și s-a călugărit aici, primind numele de Roman.

În biserică se află o icoană făcătoare de minuni a Sfântului Mucenic și Arhidiacon Ștefan, despre care se spune că a venit în chip minunat de la Ierusalim, în timpul luptătorilor împotriva sfintelor icoane. Altă icoană este cea a Maicii Domnului «Odighitria», adică «Povățuitoarea», care a fost dăruită mănăstirii de regina Serbiei, Ana Filantropini.

Mai este o icoană a Maicii Domnului numită «Antifonitria», despre care se spune că, odată, în ajunul praznicului Sf. Arhidiacon Ștefan, pe când se terminase tot untdelemnul din mănăstire, a umplut un vas cu untdelemn, care se afla lângă icoană. Apoi s-a auzit o voce care l-a înștiințat pe chelar să vină să ia untdelemnul.

Pe la jumătatea secolului al XX-lea, mănăstirea a avut un stareț cu viață sfântă, cu numele Filaret. Era de o simplitate, smerenie și bunătate care uimeau pe toți. Nu păstra niciodată nimic pentru el. Dădea și bucata de pâine de la gura lui, dacă vedea pe cineva flămând. Odată, pe când era frate și avea ascultarea la arhondaricul mănăstirii, i s-a întâmplat să fie singur în arhondaric, având ușile încuiate și pregătind mâncarea. Deodată a văzut un tânăr frumos intrând și zicând:

– Binecuvântează! Îmi este tare foame.

Surprins, părintele Filaret i-a răspuns imediat cu ospitalitate și dragoste:

– Bine ai venit! Șezi! Cum te cheamă?

– Mihail, a zis tânărul.

Și, înainte de a fi pus mâncarea, tânărul a dispărut brusc... A fost convins că a fost un înger al Domnului.

Icoana Maicii Domnului «Antifonitria»

Într-o zi a auzit zarvă în faţa chiliei sale. Când a ieşit a văzut două rândunele care se băteau. Una, fiind mai mare şi mai puternică, o ciupea şi o lovea pe cealaltă, rănind-o grav. Bătrânul a intervenit imediat şi a salvat-o pe cea bătută. A luat-o în chilia sa şi a îngrijit-o până s-a făcut bine. De atunci rândunica, ca să-şi arate recunoştinţa, nu l-a mai părăsit. Oriunde mergea bătrânul zbura şi ea deasupra lui, aşezându-se uneori pe capul sau pe mâinile bătrânului şi, ciripind, căuta parcă să-l înveselească.

Într-o zi, părintele Filaret a ieşit în mijlocul naturii, pentru a se ruga şi a se îndulci de frumuseţile ei. Rândunica, prietena sa, zbura pe lângă el. Aşezându-se pe iarbă la oarecare distanţă de mănăstire, după un timp bătrânul a fost cuprins de somn. Deodată rândunica a început să zboare agitată pe deasupra capului bătrânului, făcând zgomot de parcă ar fi vrut să-l trezească şi să-i arate un pericol. Trezindu-se, bătrânul a văzut la o distanţă mică de el un şarpe foarte mare. Rândunica îşi arătase dragostea faţă de bunul bătrân.

Acum osemintele bătrânului au culoarea chihlimbarului şi împrăştie o mireasmă foarte plăcută.

În Mănăstirea Constamonitu a vieţuit şi un părinte foarte simplu cu numele Agapie, care mai înainte fusese cioban. Era de o simplitate

copilărească. Într-un timp a fost trimis cu ascultarea, pentru o perioadă, la un metoc al mănăstirii numit Tripotamos. Acolo era un econom, îngrijindu-se de treburile metocului, de care făcea ascultare. Într-o zi, economul i-a zis: „Apostol (acesta îi era numele din lume, căci încă nu fusese călugărit), fierbe niște ouă ca să le mâncăm la masă, dar lasă-le mai moi!”. „Să fie binecuvântat!” a răspuns Apostol și s-a dus să împlinească porunca. După un timp a scos un ou din apa clocotită, l-a apăsat ici-colo și l-a pus din nou în apă. Puțin mai târziu a scos alt ou și l-a încercat: încă nu erau moi. A făcut același lucru și a treia oară, dar a constatat cu uimire că în ciuda fierberii îndelungate, ouăle nu se înmuiau. L-a chemat pe părintele Gherman, economul, și i-a zis cu amărăciune: „Preacuvioase părinte, aceste ouă blestemate nu sunt bune de fiert! Le fierb de atâta timp, dar ele nu se înmoaie”. Neputându-și stăpâni râsul, părintele Gherman i-a spus: „Mai lasă-le puțin, Apostole, și se vor înmuia!”. Și Apostol i-a răspuns cu seriozitate: „Să fie binecuvântat, părinte!”.

La fel ca toate celelalte mănăstiri, Mănăstirea Constamonitu a primit și ea danii românești, care au fost făcute de către domnitorii Vlad Înecatul, Petru Rareș, Mihnea Turcitul, Radu Mihnea, Constantin Șerban, Sfântul Ștefan cel Mare, Sfântul Neagoe Basarab, Vlad Călugărul și alții.

Se găsește și la această mănăstire o bucată din Lemnul Sfintei Cruci, iar sfinte moaște sunt de la Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Evanghelist Luca, Sfântul Apostol Andrei, Sfinții doctori Chir și Ioan, Sfântul Partenie, episcopul Lampsakului, Sfântul Haralambie, Sfântul Mucenic Artemie, Sfântul Proroc Zaharia, Sfinții 40 de Mucenici, Sfântul Iacob Persul și mulți alții.

Numărul călugărilor din această mănăstire este în jur de patruzeci.

LOCAŞURI ROMÂNEŞTI LA SFÂNTUL MUNTE ATHOS

Schitul Prodromu

Schitul Prodromu (Înainte-mergătorul) a fost întemeiat între anii 1852-1866 de ieroschimonahul Nifon Ionescu şi ucenicul său, ieroschimonahul Nectarie. Este închinat Sfântului Ioan Botezătorul şi se află pe teritoriul Mănăstirii Lavra.

Cei care au contribuit cel mai mult la ridicarea schitului au fost Grigorie Ghica, domnitorul Moldovei, caimacanul Munteniei, Alexandru Ghica, Sofronie Mitropolitul Moldovei şi Nifon, Mitropolitul Munteniei. Bineînţeles că nu au lipsit nici ajutoarele multor credincioşi din România.

Pe când se construia schitul, părintele Nifon, fiind plin de râvnă duhovnicească şi având dragoste către Maica Domnului, se gândea cum ar putea dobândi o sfântă icoană a Maicii Domnului făcătoare de minuni, care să fie ocrotitoarea acestui sfânt lăcaş, precum au toate mănăstirile din Sfântul Munte.

După multe rugăciuni a căutat să găsească pe oarecare pictor care ar putea să-i picteze o icoană cu Maica Domnului, dar punea şi oarecare condiţii: cât timp va lucra la icoană pictorul să se roage tot timpul, fără să mănânce ceva, iar după ce va mânca să nu mai picteze. Negăsind niciun pictor după dorinţa lui în Sfântul Munte, era în mare mâhnire. Dar, după rânduiala Maicii Domnului, în anul 1863 a mers în România cu părintele Nectarie pentru unele trebuinţe ale schitului. Ajungând la Iaşi, au început să caute un pictor bun, care ar putea să picteze după dorinţa lor.

După mai multe căutări au găsit un pictor cu numele Iordache Nicolau, care locuia în Iaşi. Evlaviosul pictor a primit cu bucurie toate condiţiile puse de

părinți, dar își cerea iertare spunând că-i tremură mâna fiind bătrân și nu știe dacă va reuși. Părinții l-au întărit spunându-i să-și pună nădejdea la Maica Domnului și i-au încredințat lucrarea.

După ce a pictat veșmintele și celelalte părți ale icoanei a ajuns la fețe, care se pictează întotdeauna la urmă, după cum se obișnuiește în arta picturii. Dându-și toată silința să le facă cât mai frumoase a constatat cu mâhnire că nu ieșeau după cum dorea el. Cu cât încerca mai mult, cu atât le făcea mai urâte.

Ostenindu-se toată ziua, nu a reușit nimic. Venind și părinții să vadă icoana s-au întristat și ei de cele întâmplate, dar l-au încurajat pe pictor să mai încerce, că ei tot vor lua icoana așa cum va ieși. După ce au plecat părinții, pictorul a acoperit icoana cu o pânză albă, a încuiat ușa atelierului și s-a retras în camera lui, fără să mănânce în ziua aceea, fiind foarte întristat de nereușita lui. După multe rugăciuni la Maica Domnului s-a pus să se odihnească. Dimineața, sculându-se, a luat cheia și s-a dus să mai încerce pentru ultima dată de a face ceva, dar când a ridicat pânza de pe sfânta icoană, a văzut cu uimire că fețele erau cu desăvârșire îndreptate și bine încuviințate, pline de dumnezeiesc har și veselie, după cum se văd și acum.

Văzând această minune, pictorul s-a închinat cu evlavie Maicii Domnului, apoi a chemat pe vecini să vadă și ei dumnezeiasca minune, după care a trimis pe unul din ucenicii săi să anunțe pe părinți de cele întâmplate. Aflând părinții, care se aflau în Iași, la Metocul Schitului, au trimis pe părintele Dositei, îngrijitorul metocului, să se încredințeze de cele spuse. Ajungând la casa pictorului, nu putea să intre din cauza mulțimii oamenilor.

Părintele Dositei a luat icoana cu greu și, punând-o într-o trăsură, a adus-o la metoc, unde nu a mai lăsat pe nimeni să intre, apoi a făcut cunoscută Sfintei Mitropolii această minune.

Venind Preasfințitul Mitropolit Calinic Miclescu și câțiva clerici, au văzut sfânta icoană și, crezând, i s-au închinat cu evlavie, minunându-se și zicând: „Cu adevărat, mare dar ne-a dăruit Maica Domnului”, apoi a dat binecuvântare să se facă agheasmă, și intrând lumea la metoc se închina cu evlavie la sfânta icoană și cereau să li se facă rugăciuni și agheasmă. Și îndată a început darul Maicii lui Dumnezeu a lucra prin sfânta icoană și a face minuni, din care vom istorisi câteva:

Un om avea albeață pe ochi încât se vedeau luminile ochilor ca laptele și, aducându-l, s-a închinat cu evlavie Maicii Domnului spălându-și ochii cu agheasmă, din care a luat și acasă. După trei zile a venit să mulțumească Maicii Domnului, având ochii curați și văzând foarte bine.

Altul avea lepră pe tot corpul, încât era numai bube. Închinându-se cu credință la sfânta icoană și stropindu-se cu agheasmă, a căzut lepra de pe el ca niște solzi și s-a curățat.

Un boier a venit şi a spus că fiul lui de trei zile numai după suflare se cunoaşte că este viu. Şi, rugându-se Maicii Domnului şi luând agheasmă, s-a dus acasă şi a stropit copilul care pe loc s-a trezit ca din somn şi s-a sculat sănătos. Apoi tatăl său plin de bucurie l-a adus şi s-au închinat la sfânta icoană.

De la Iaşi au plecat cu icoana şi s-au oprit în oraşul Huşi. Şi aici s-a adunat mult popor, dorind să se închine sfintei icoane.

Aflând şi domnitorul Ioan Cuza, acesta a zis: „Să se oprească icoana în ţară, că aici s-a făcut minunea". Atunci părinţii şi-au continuat drumul, grăbindu-se, pentru a nu le fi luată sfânta icoană.

Au poposit în oraşul Bârlad şi au dus sfânta icoană în casa doamnei Ecaterina Şuţu, care a primit-o cu multă dragoste şi evlavie. Apoi au fost chemaţi să o ducă în Catedrala oraşului pentru a se închina lumea. Vom aminti aici două dintre multele minuni care s-au făcut:

Era în oraş un învăţător înţelept care avea la şcoala lui pe fiii celor mai însemnate persoane din oraş. Ziceau bârlădenii că este de treabă şi cinstit, numai că nu merge la biserică decât la Sfintele Paşti şi nu are evlavie la cele

sfinte. Acela, auzind de sfânta icoană, a trimis trăsura, rugând pe părinţi să vină cu icoana la casa lui. Dar părinţii i-au răspuns că nu se cade să meargă icoana la casa lui, ci mai vârtos este ca el să vină să se închine la sfânta icoană. Însă el a insistat, trimiţând de mai multe ori trăsura. După rugăminţile lui şi ale altor oameni, părinţii au acceptat să meargă cu icoana, dar, când au vrut să o ridice, s-a făcut foarte grea, încât abia patru oameni au reuşit să o ducă până la trăsură. Când au încercat s-o aşeze în trăsură, tocul icoanei s-a desfăcut din toate încheieturile şi a trosnit foarte tare. Din aceasta au cunoscut cu toţii că Maica Domnului nu voieşte să meargă la casa acelui om. Când s-au întors în Catedrală, icoana s-a făcut aşa de uşoară încât au dus-o doi oameni.

O doamnă care era grav bolnavă şi locuia în afara oraşului, la moşie, auzind de sfânta icoană, dorea să i se închine, dar se temea să meargă cu trăsura ca să nu moară pe drum. În noaptea aceea i s-a arătat Maica Domnului în vis în chipul icoanei, poruncindu-i să se scoale şi să vină imediat la Bârlad să se închine la icoană şi să ia binecuvântare.

Cum s-a suit în trăsură, îndată s-a simţit sănătoasă şi venind s-a închinat cu evlavie propovăduind minunea şi zicând că această icoană a văzut-o în vis.

De acolo, au dus sfânta icoană la Galaţi, la biserica Sfinţilor Împăraţi. În această biserică lucra un pictor care, văzând îmbulzeala poporului, a început a ocărî pe oameni zicând: „De ce credeţi basmelor călugăreşti? Un pictor bun poate să picteze o icoană mult mai frumoasă". Pe când zicea el acestea şi privea cu nerușinare la sfânta icoană, deodată a văzut chipul Maicii Domnului schimbându-se. Atunci s-a îngrozit aşa de tare că s-a înţelepţit pe loc şi spunea poporului să se închine cu evlavie, căci cu adevărat s-a pictat cu minune dumnezeiască.

După plecarea sfintei icoane din Iaşi, s-a întâmplat aici o altă mare minune. Un evreu avea un han la drum. Ducându-se cu negoţul, a lăsat la han pe soţia sa, pe copiii săi şi o slugă. S-a întâmplat însă de a murit evreul acolo unde s-a dus, iar un prieten de-al lui, tot evreu, l-a îngropat. A luat marfa şi banii care au rămas şi le-a adus soţiei, spunându-i şi de moartea bărbatului ei. După ce a plecat, diavolul a pus în mintea slugii să o omoare pe evreică, să-i ia averea şi să fugă de acolo.

Şi aşa, într-o noapte a intrat la evreică şi a ameninţat-o că dacă nu-i va da toţi banii pe care îi are o va omorî. Evreica văzând că nu face nimic cu rugăminţile, i-a dat tot ce avea, numai ca să-şi scape viaţa. Dar sluga, după ce a luat banii, s-a gândit s-o spânzure. Pregătind el spânzurătoarea, evreica îl ruga să o lase cu viaţă, dar el nu o băga în seamă. Atunci şi-a adus aminte de icoana Maicii Domnului, despre care auzise că s-a pictat singură şi face multe minuni. Deci, fiind în acea nevoie, a început a se ruga cu lacrimi, zicând: „Maica Domnului! Dacă chipul tău s-a pictat cu dumnezeiască minune, după cum am auzit, şi tu eşti adevărata Născătoare de Dumnezeu, izbăveşte-mă de această

primejdie şi eu atunci voi crede şi mă voi boteza cu toată casa mea". Acestea şi multe altele zicând evreica cu mare plângere, sluga s-a apropiat să-i pună laţul în gât. Socotind el că laţul este prea sus şi nu o va putea ridica, a lăsat laţul puţin mai jos, apoi suindu-se pe un scaun a pus laţul în gâtul său, să vadă de este potrivit şi, cu îngăduinţa lui Dumnezeu, sluga a călcat pe o margine a scaunului, acesta i-a sărit de sub picioare şi sluga a rămas spânzurată. Văzând minunea, evreica a rămas încremenită de frică şi crezând Maicii Domnului, s-a botezat cu toată casa ei.

De la Galaţi, părinţii au luat sfânta icoană, s-au urcat într-o corabie şi au pornit spre Sfântul Munte. Când au ajuns la limanul schitului românesc, au trimis veste să vină preoţii îmbrăcaţi în sfintele veşminte, cu cântări şi tămâieri spre întâmpinarea sfintei icoane şi aşa, cu cinste, au dus-o şi au aşezat-o în biserică.

În schit era un monah foarte bolnav, cu numele Inochentie, care abia mai respira, fiind de trei săptămâni nemâncat, nemaiputând nici vorbi. Când a intrat sfânta icoană, monahul s-a trezit ca dintr-un somn şi a cunoscut că a venit icoana Maicii Domnului; el a cerut să-l ducă să se închine sfintei icoane. Închinându-se cu evlavie a zis: „Maica lui Dumnezeu, de-mi este de folos să mai trăiesc, fă-mă sănătos, căci cred că poţi; iar de nu, fie după cum voieşti tu, Stăpâna mea!". Acestea zicând, s-a întors la chilie vesel şi plin de duhovnicească bucurie. Apoi a cerut să-i aducă o cămaşă curată să se schimbe şi să fie îmbrăcat în toate hainele călugăreşti, căci era schimnic, şi să fie împărtăşit cu Dumnezeieştile Taine. După aceea, trecând cam o oră de când se închinase la sfânta icoană şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, având protectoare pe însăşi Maica Domnului spre a-i mijloci fericirea veşnică.

Un alt monah, crezându-şi minţii sale, a plecat din schit fără binecuvântare şi s-a dus să se nevoiască într-o peşteră. Odată, pe când se ruga, a văzut ceva ca un luceafăr coborând şi stând deasupra capului său, dar el şi-a continuat canonul, încurajându-se. Deodată, acel luceafăr a trăsnit atât de tare, încât monahul, plin de spaimă, a căzut la pământ ca mort. S-a deşteptat după trei zile, dar era surd cu desăvârşire şi slăbit cu totul. Târându-se cu greu, a venit la schit, mărturisind părinţilor despre ispita drăcească pe care a avut-o. Văzându-l părinţii şi făcându-li-se milă de el l-au dus în biserică la icoana Maicii Domnului şi înălţând multe rugăciuni a fost vindecat, revenindu-i auzul ca mai înainte.

Minunile sunt nenumărate, dar le-am amintit doar pe acestea.

Icoana Maicii Domnului este îmbrăcată în argint şi împodobită foarte frumos. Uneori Maica Domnului îşi schimbă înfăţişarea, devenind foarte întunecată sau foarte strălucitoare. Icoana este aşezată în faţa catapetesmei, la iconostasul din partea stângă. Iconostasul este împodobit şi poleit cu aur. În faţa icoanei se află un sfeşnic împărătesc.

Maica Domnului din icoană este impunătoare, asemenea unei

împărătese ce stă pe scaunul ei.

Pe locul unde se află astăzi schitul, cu mulţi ani în urmă, cuviosul Marcu (ucenicul Sfântului Grigorie Sinaitul) a văzut pe Maica Domnului şezând ca o Împărătească pe un tron, fiind înconjurată de Îngeri şi de Arhangheli şi de toţi cuvioşii Sfântului Munte, care i se închinau şi o slăveau. Avea palate de aur înalte. Toate acestea închipuiau şi arătau biserica care s-a făcut la timpul cuvenit şi unde Maica Domnului, prin icoana sa, este ca o Împărătească ce se îngrijeşte de toţi cei ce se nevoiesc în acest schit românesc.

Icoana este numită «Prodromiţa» şi se prăznuieşte pe 12 iulie.

În Schitul Prodromu se mai află şi alte icoane făcătoare de minuni: Icoana Maicii Domnului «Apărătoare de foc», care a scăpat de multe ori schitul de incendiu. În fiecare an se face agheasmă şi procesiune cu această sfântă icoană. Altă icoană a Maicii Domnului este «Înainte Vestitoarea», apoi icoana Maicii Domnului «Ctitoriţa». Mai sunt icoana Sfintei Treimi şi icoana Sfântului Ioan Botezătorul, care este foarte veche. Ea se păstrează în Paraclisul cel vechi, care a fost rezidit în anul 1660 de duhovnicul Filotei. Icoana a fost îmbrăcată în argint de către domnitorul Moldovei, Grigorie Al. Ghica, în anul 1853.

Se spune că în anul 1821, când a început revoluţia grecilor împotriva turcilor, aceştia au venit cu multă armată şi în Sfântul Munte, vrând să-l jefuiască. Ajungând şi la Chilia Prodromu (pe locul unde mai târziu s-a înfiinţat schitul) nu au găsit mai nimic, deoarece monahii ascunseseră lucrurile de valoare. Intrând soldaţii turci în paraclis căutau ceva lucruri sau icoane pe care să le fure.

Icoana Sfântului Ioan Botezătorul

Repezindu-se spre icoana Sfântului Ioan Botezătorul, acesta s-a încruntat spre ei încât au fost cuprinşi de frică şi au scos pistoalele începând să tragă asupra icoanei. Însă i-a cuprins şi mai mult groaza când au văzut că gloanţele se întorceau şi îi loveau tot pe ei. Atunci au fugit, nemaifăcând niciun rău.

Dintre sfintele moaşte care se află în biserica schitului amintim pe cele ale Sfinţilor Ierarhi Ioan Gură de Aur, Grigorie Teologul şi Modest, Patriarhul Ierusalimului, ale Sfântului Apostol Matei, ale Sfintei Mari Muceniţe Varvara, ale Sfinţilor 40 de Mucenici din Sevastia, precum şi moaşte de la Sfântul Mucenic Trifon, Sfinţii Doctori fără de arginţi Cosma şi Damian şi Cuviosul Antipa de la Calapodeşti, Sfântul Arhidiacon Ştefan, Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Sfântul Nil Izvorâtorul de Mir, Sfântul Mare Mucenic Haralambie, Sfântul Ioan Botezătorul.

Astăzi, schitul Prodromu trece printr-o nouă perioadă de înflorire, având ca stareţ pe Părintele Atanasie, iar numărul părinţilor care se nevoiesc în acest sfânt locaş a ajuns la patruzeci.

Schitul Lacu

Acest schit mai este cunoscut şi sub numele de Schitul «Sfântul Mucenic Dimitrie». Se află în partea centrală a Peninsulei, între Turnul Amalfino şi Mănăstirea Sfântul Pavel, fiind locuit de călugări români, şi aparţine de Mănăstirea Sfântul Pavel.

«Lako» în traducere înseamnă «groapă», adică «Schitul din groapă». Într-adevăr, este înconjurat din trei părţi de munţi, cu o singură ieşire spre mare, pe valea pârâului.

Încă din secolul al XIV-lea, aici au locuit călugări sârbi, vieţuind în asceză şi pustnicie. Într-un Pateric Athonit se spune că Schitul Lacu era numit «Pustia cea mai dintru adânc» sau «Tebaida Sfântului Munte», fiind un loc pustnicesc foarte retras. În timpul ocupaţiei turceşti, schitul a cunoscut şi perioade de pustiire, însă pe la anul 1760 a fost reînfiinţat de monahul moldovean Daniil.

După anul 1830, au venit mulţi călugări români, iar schitul a cunoscut o mare înflorire. În anul 1855 erau cinci Chilii cu paraclise şi şaisprezece Colibe, iar numărul călugărilor ajunsese la treizeci şi doi, majoritatea fiind veniţi din Mănăstirile Cernica şi Căldăruşani. În 1849 a fost ridicată bisericuţa cimitirului, cu hramul Sfântul Lazăr cel a patra zi înviat.

Între anii 1898-1904 s-a construit biserica mare a schitului închinată Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, iar pe parcurs s-au mai construit şi alte chilii, ajungând la douăzeci şi patru, numărul călugărilor trecând de o sută.

După Al Doilea Război Mondial, a început să scadă şi numărul

monahilor români din Schitul Lacu, ca de altfel din întreg Sfântul Munte. În anul 1991 mai erau doar două chilii populate cu trei călugări. De atunci, însă, prin grija Maicii Domnului şi a Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, schitul a început să reînvie, venind şi alţi călugări din România. În momentul de faţă schitul se află în mare înflorire având treisprezece chilii locuite, care au fost reconstruite prin multă osteneală, şi trei chilii în construcţie: Chilia Sfinţilor Arhangheli, Chilia tuturor Sfinţilor şi Chilia Sfântului Mare Mucenic Gheorghe. Numărul călugărilor a ajuns la frumoasa cifră de cincizeci.

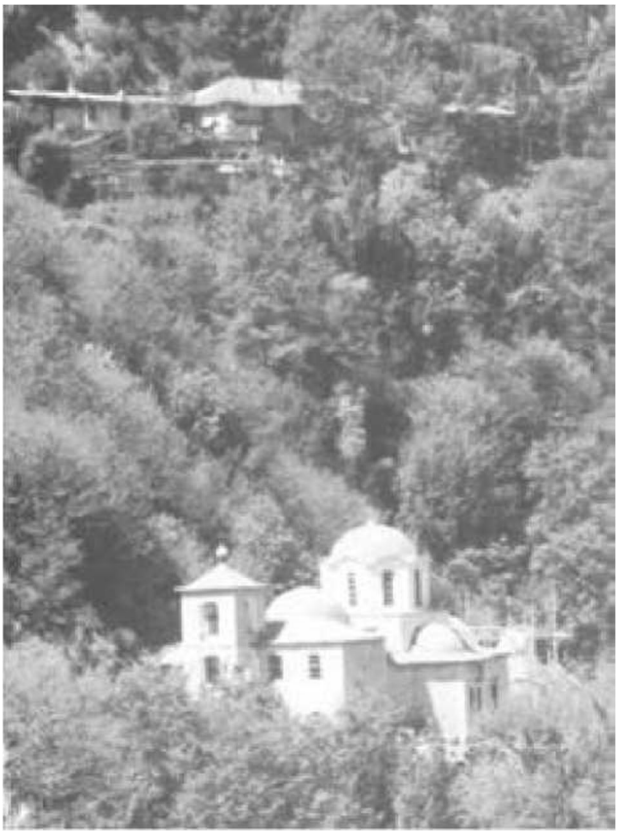

Biserica Mare a Schitului. Sus se vede Chilia Sf. Mc. Artemie

Chiliile Schitului Lacu sunt următoarele: Chilia Buna Vestire, Chilia Sfântului Mare Mucenic Artemie, Chilia Sfântului Ierarh Nicolae, Chilia Acoperământul Maicii Domnului, Chilia Înălţarea Domnului, Chilia Întâmpinarea Domnului, Chilia Sfântului Proroc Ilie, Chilia Cuviosului Antonie cel Mare, Chilia Naşterea Maicii Domnului, Chilia Adormirea Maicii Domnului, Chilia Izvorul Tămăduirii, Chilia Intrarea în Biserică a Maicii Domnului, Chilia Sfinţilor Athoniţi.

Sfântul Mare Mucenic Dimitrie din Biserica Mare

Fiecare chilie are câte un stareţ sub ascultarea căruia se nevoiesc cei care fac parte din obştea lui. În timpul săptămânii, fiecare chilie îşi are programul ei, iar duminica şi în sărbători se întâlnesc cu toţii la biserica mare a schitului, numită Kiriacou (biserica de duminică), unde săvârşesc slujbele împreună. La sărbătorile mari se fac privegheri de toată noaptea. După privegheri se retrag din nou la chilii, unde petrec în linişte şi rugăciuni restul săptămânii.

Stareţul schitului se schimbă anual, adică fiecare chilie are un an conducerea schitului, şi poartă numele de «dicheu», adică cel care este drept şi face dreptate.

O mare mângâiere a părinţilor din schit este icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului numită «Lacuschitiotisa». Icoana este de o rară frumuseţe, fiind pictată după modelul icoanei «Prodromiţa».

Spunea unul din părinţii schitului că, mergând odată în Cipru, a trecut pe la o familie cunoscută. Aceştia aveau o fetiţă în spital, grav bolnavă, urmând să fie operată. Călugărul a fost rugat să meargă la spital şi să le binecuvânteze fetiţa. La spital, monahul a scos o iconiţă cu Maica Domnului «Lacuschitiotisa», a binecuvântat pe bolnavă făcându-i semnul crucii pe cap şi i-a dat să sărute iconiţa. Imediat fetiţa s-a ridicat din pat şi a zis mamei sale:

– Mamă, nu mai sunt bolnavă! Nu mai am nevoie de operaţie! Să

mergem acasă, că m-a vindecat Maica Domnului.

Altădată, un creştin cunoscut unui părinte din schit mergea cu maşina, având toată familia cu el. Conducând cu viteză mare, la o intersecţie i-a ieşit o maşină în faţă. Neavând altă soluţie a călcat brusc frâna şi a răsucit volanul. Maşina a ieşit de pe şosea, fiind gata să se răstoarne. Atunci au văzut o mână de femeie care a apucat maşina şi a îndreptat-o pe drumul ei. Maşina şi-a continuat mersul ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Aceasta s-a petrecut în timpul nopţii. După această minunată izbăvire de la moarte, omul a tras maşina pe dreapta şi a zis soţiei: „Maica Domnului ne-a salvat!". Şi căutând în buzunar a găsit că avea cu el o copie după icoana Maicii Domnului «Lacuschitiotisa». Chiar în noaptea aceea a sunat la părintele cunoscut din Schitul Lacu şi i-a zis: „Părinte, Maica Domnului «Lacuschitiotisa» ne-a salvat de la moarte sigură". Apoi a făgăduit că va contribui cu o sumă de bani pentru a fi îmbrăcată icoana în argint.

Cu ajutorul Maicii Domnului, în Chiliile Buna Vestire, cea a Sfântului Mucenic Artemie şi Chilia Intrarea Maicii Domnului în Biserică se săvârşeşte Sfânta Liturghie zilnic.

La una din colibele schitului s-a nevoit părintele Gherasim, care cânta foarte frumos. Se spune că veneau călugării greci şi-l chemau să cânte la hramuri.

La chilia Adormirea Maicii Domnului, refăcută în întregime, s-au nevoit pe la sfârşitul secolului al XIX-lea duhovnicul Leontie cu cei trei ucenici ai săi: Atanasie, Dositei şi Vlasie. Acest duhovnic era cu metania din Mănăstirea Neamţ.

Chilia este aşezată în partea dreaptă a pârâului Lacu, care, fiind aşezată sub munte, în timpul iernii nu este luminată de soare decât cel mult două ore, la amiază.

Săvârşeau zilnic Sfânta Liturghie, nevoindu-se cu privegherea de noapte. Trăiau într-o mare sărăcie şi erau ajutaţi de ceilalţi părinţi, care se minunau de râvna lor.

La biserica mare a schitului se află o părticică din Lemnul Sfintei Cruci şi câte o părticică din moaştele Sfântului Haralambie şi ale Sfinţilor Mucenici de la Schitul Iviru: Eftimie, Ignatie şi Acachie.

De asemenea, la Chilia Sfântului Mare Mucenic Artemie se găseşte o părticică din Lemnul Sfintei Cruci şi părticele din moaştele mai multor sfinţi, dintre care amintim pe Sfântul Mare Mucenic Artemie, Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Sfântul Mare Mucenic Pantelimon, Cuviosul Siluan Athonitul, Cuviosul Sofronie Caliga, cel care a fost stareţ al Mănăstirii Sfântul Pavel.

Multe părticele de sfinte moaşte sunt şi la celelalte chilii ale Schitului Lacu.

Maica Domnului «Lacuschitiotisa»

• Chilia Sfântului Apostol şi Evanghelist Ioan de la Provata unde se nevoiesc opt părinţi români din Basarabia.

• Chilia Sfântului Ioan Botezătorul tot de la Provata unde se nevoiesc doi părinţi români (aceste două chilii se găsesc pe teritoriul Lavrei).

• Chilia Intrarea în Biserică a Maicii Domnului, care aparţine Mănăstirii Dionisiu şi alte colibe unde se nevoiesc părinţi români.

• Chilia Sfântului Mare Mucenic Gheorghe de la Capsala unde se nevoiesc trei părinţi români.

• Chilia Sfinţilor Doctori fără de arginţi Cosma şi Damian din Capsala unde se nevoieşte un român.

În zona Capsalei, care se află pe teritoriul Mănăstirii Pantocrator, au fost multe chilii româneşti în care au vieţuit părinţi cu viaţă sfântă.

Amintim pe părintele Trifon care a trăit într-o sărăcie totală. Casa îi era aproape dărâmată, iar când ploua, apa se găsea peste tot în chilia sa. Părintele Trifon nu se îngrijea de nimic pământesc.

Un alt cuvios a fost părintele Irodion. Acesta a avut darul înainte-vederii şi se prefăcea nebun.

Părintele Fanurie avea o viaţă sfântă şi aşa au fost mulţi alţii, doar de Dumnezeu ştiuţi.

La Colciu se află Chilia Sfântului Mare Mucenic Gheorghe unde se nevoiesc opt părinţi români. Aici vieţuieşte şi părintele Dionisie[1] , care a depăşit vârsta de nouăzeci de ani, un mare duhovnic şi mângâietor de suflete.

Mormântul simplu al părintelui Dionisie de la Colciu

[1] Între timp, Părintele Dionisie s-a mutat la Domnul (în anul 2004), având nouăzeci şi cinci de ani. *(n. edit)*

Altă chilie de la Colciu, cu hramul Sfântul Ioan Botezătorul, adăpostește doi părinți români.

Nu departe de Colciu, puțin mai în vale, se află Chilia Sfântului Ipatie unde se nevoiesc trei părinți români. Zona în care se găsește chilia are o climă foarte bună și livezi bogate. Aceste trei chilii sunt pe teritoriul Mănăstirii Vatopedu.

Chilia Adormirii Maicii Domnului se găsește pe teritoriul Mănăstirii Xeropotamu și aici se nevoiesc doi părinți români.

La Schitul Sfânta Ana, un părinte român se nevoiește la Chilia Sfântul Pantelimon.

La trei kilometri distanță de Schitul Prodromu, pe drumul ce duce spre Coliba Sfântului Nil, se nevoiește de mulți ani un părinte român, care trăiește singur într-o colibă. Acest părinte iese foarte rar și doar pentru cele necesare. Mai în adâncul pustiei se nevoiește de patru ani un alt părinte român.

Poate vor mai fi și alți părinți pustnici, ce se nevoiesc neștiuți de oameni, pe care îi vede și îi cunoaște doar Bunul Dumnezeu, pe Care ei Îl slăvesc neîncetat.

* * *

În cartea „Livada de flori duhovnicești" se spune că era un duhovnic cu viață sfântă, care avea multe vedenii și descoperiri. La sfârșitul vieții sale s-a învrednicit de o minunată și înspăimântătoare vedenie:

A văzut pe Domnul nostru Iisus Hristos șezând pe scaunul slavei și de-a dreapta Lui pe Preacurata Stăpână. Toată oastea cerească sta așteptând porunca Stăpânului.

A poruncit Domnul unui înger să sune din trâmbița cea înfricoșată pe care o ținea în mâini și a ieșit un astfel de sunet, încât s-a cutremurat toată lumea ca o frunză de copac când o bate vântul. După puțină vreme a făcut iarăși semn Domnul către înger să trâmbițeze a doua oară și îndată a trâmbițat.

Maica lui Iisus, cunoscând că după al treilea sunet al trâmbiței are să se sfârșească lumea, s-a sculat de pe scaunul său și căzând la Preacuratele picioare ale Dreptului Judecător se ruga cu stăruință să dea vreme de pocăință păcătoșilor, ca să-și plângă păcatele lor. Domnul i-a răspuns, zicând:

„Știi, Maica Mea preaiubită, câte lucruri de rușine săvârșește lumea cea nemulțumitoare, în fiecare zi. Așadar, nu este cu bună cuviință, nici cu dreptate ca în vreun chip să-i miluiesc, căci nu numai bărbații mireni și femeile, dar chiar și clericii și monahii Mă rănesc în cele dinlăuntru și Mă răstignesc și cu totul au necinstit sfântul chip și îngereasca petrecere, prin desfrânările lor".

Atunci Stăpâna se ruga mai cu stăruință, zicând:

„Fiul meu Cel Preadulce, ascultă-mă pe mine, Maica Ta, ca, pentru milostivirile îndurărilor Tale și pentru Preacuratele Patimi ce ai răbdat, să Te

înduri spre cei păcătoşi".

Iar El a zis:

„Cunosc, o, Maica Mea, că de multe ori prin rugăciunile şi cererile tale M-ai îmblânzit şi nu M-ai lăsat să fac judecata ce li se cuvenea. Dar oamenii nicidecum nu s-au făcut mai buni şi nici nu s-au abătut de la răutatea şi vicleşugul lor de mai înainte; ci mai vârtos s-au făcut mai răi, defăimând Crucea şi Patima Mea. Ighemonii şi boierii muncesc cu neruşinare poporul cel supus lor şi necinstesc sfintele legi prin petrecerea lor cea desfrânată. Poporul cel de obşte iarăşi leapădă şi defăimează poruncile Mele, săvârşind voile lor cele trupeşti: desfrânările, uciderile, nedreptăţile şi alte fărădelegi pline de ruşine şi aducătoare de moarte".

Atunci Stăpâna iarăşi a zis:

„Toate acestea sunt adevărate, Preadulcele meu Fiu, dar mă rog Ţie, ca pentru nemărginita Ta milostivire să le trimiţi lumina darului Tău, ca să-şi cunoască păcatele lor şi, întorcându-se la Tine, să dobândească iertare. Aşa, mult-Milostive Doamne, auzi-mă pe mine şi împlineşte cererea aceasta, nu pentru că li se cuvine lor, că nevrednici sunt de milă şi de iertare, ci pentru dragostea mea şi a tuturor sfinţilor care şi-au vărsat sângele pentru numele Tău şi şi-au dat la felurite morţi trupurile şi au defăimat toate plăcerile lumii, pentru a avea dragostea Ta. Deci, ascultă, mult-Milostive, rugăciunea noastră".

Atunci toţi sfinţii s-au închinat cu Preasfânta Fecioară, rugând pe Domnul să facă milă.

Judecătorul Cel Preaîndurat, înduplecându-Se prin rugăciunile Maicii Sale şi ale tuturor sfinţilor, a răspuns cu faţă lină:

„M-ai biruit, Maica Mea, prin rugăciunea ta cea milostivitoare şi ai îmblânzit dreapta Mea mânie. Să se facă, dar, voia ta. Iar voi, prietenii Mei, prin rugăciunile voastre aţi schimbat mânia Mea întru milă. Aşadar, trimit iarăşi în lume învăţători şi propovăduitori să îndrepte pe cei ce păcătuiesc".

Acestea zicând Stăpânul, a luat sfârşit vedenia pe care a povestit-o preotul cel zis mai sus tuturor fraţilor mănăstirii. Şi pentru a-i încredinţa că a fost adevărată vedenia, le-a spus şi unele greşeli ascunse – pe care i le-a descoperit Domnul -, fiecăruia deosebi, ca să se îndrepte. Acestea zicând, cuviosul şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Vedeţi, fraţii mei, câtă putere are rugăciunea Preasfintei Fecioare către Preaînduratul său Fiu, Iisus Hristos? Deci, veniţi să ne plângem aici păcatele şi fărădelegile noastre, ca să nu le plângem mai târziu, veşnic şi fără folos. Veniţi să cădem cu toţii la preacuratele picioare ale Maicii lui Dumnezeu şi să strigăm cu credinţă:

Uşa milostivirii deschide-o nouă, binecuvântată Născătoare de Dumnezeu Fecioară, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne izbăvim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc. Amin.

O chilie de la Colciu

«Întru smerenia noastră ne-a pomenit pe noi Domnul»

CUPRINS

Cuvânt-înainte 5
Mănăstirea Marea Lavră 10
Mănăstirea Vatopedu 19
Mănăstirea Iviru 29
Mănăstirea Hilandaru 36
Mănăstirea Dionisiu 42
Mănăstirea Cutlumuș 49
Mănăstirea Pantocrator 51
Mănăstirea Xeropotamu 62
Mănăstirea Zografu 64
Mănăstirea Dohiariu 71
Mănăstirea Caracalu 76
Mănăstirea Filoteu 79
Mănăstirea Simonopetra 84
Mănăstirea Sfântul Pavel 87
Mănăstirea Stavronichita 97
Mănăstirea Xenofont 100
Mănăstirea Grigoriu 103
Mănăstirea Esfigmenu 107
Mănăstirea Sfântul Pantelimon (Russikon) 111
Mănăstirea Constamonitu 116
LOCAȘURI ROMÂNEȘTI LA SFÂNTUL MUNTE ATHOS 120
Schitul Prodromu 120
Schitul Lacu 126
Alte locașuri românești 131